

# Каталог

ПОШТОВИХ  
марок  
України

'96•'97



Київ — 1998

УКРАЇНСЬКЕ ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО  
ПОШТОВОГО ЗВ'ЯЗКУ «УКРПОШТА»  
ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО «МАРКА УКРАЇНИ»

# КАТАЛОГ ПОШТОВИХ МАРОК УКРАЇНИ

Київ 1998

# КАТАЛОГ ПОШТОВИХ МАРОК УКРАЇНИ

Укладач і редактор В.Г.Бехтір

Погодження відповідності матеріалів каталогу офіційним документам Поштової адміністрації України —

ДП «Марка України»:

М.Н.Гомон — директор,

М.І.Стеценко — заст. директора,

В.В.Худолій — заст. директора,

С.О.Тихоплав — пом. директора

Технічний редактор В.В.Вознюк

Обкладинка художника Н.А.Галь

Коректура Т.М.Бехтір

© В.Г.Бехтір — укладання, опис,  
композиція

© ДП «Марка України» — видання,  
наявна структура іноземних мов

## ВСТУПНЕ СЛОВО

Цей каталог є продовженням Каталогу поштових марок України, виданого УОПЗ «Укрпошта» в 1997 році, і включає поштові випуски другої половини 1996 р. та всього 1997 р.

Він має структуру, подібну до основного видання, майже однакові з ним принципи побудови за розділами і всередині кожного з цих розділів, тотожні форму й послідовність викладу, в тому числі описів марок і блоків.

У зв'язку з введенням в обіг марок, випущених тільки в малих аркушах, запроваджено окрему нумерацію та опис цих аркушів.

На відміну від згаданого раніше видання, зараз ціни на марки, блоки, малі аркуші та повністки з оригінальними марками подаються в гривнях. При ціні меншій за гривню цифри після горизонтальної риски та коми означають вартість у копійках, приміром: — ,20 означає ціну 20 копійок; 1,35 означає ціну 1 гривня 35 копійок. Ціну подано лише за неуживані марки та повністки.

При наявності ШПД та КПД, що супроводжують відповідні випуски марок і блоків, після описів цих видань подаються номери зазначених ШПД і КПД.

У цей каталог включені й розділи, яких не було в попередньому: «Спеціальні пам'ятні поштові штемпелі, що вживались у 1992—1997 рр. як штемпелі «Перший день», «Художні конверти (марковані й немарковані), що були видані поштою України не як конверти «Перший день», але вживались у 1992—1997 рр. як КПД», «Філателістичні сувеніри, видані українською поштою» та «Художники і фотографі — автори малюнків українських художніх маркованих конвертів».

З метою поглиблення змісту каталогу, до нього введено підрозділи «Доповнення та уточнення інформації про деякі марки, поданої в Каталозі поштових марок України 1918—1996 рр.», «Перелік офіційних конвертів «Перший день» (КПД) і відповідних спеціальних штемпелів (ШПД), що їх уживали з нагоди введення в обіг марок і блоків, розміщених у Каталозі поштових марок України», «Перелік марок і блоків 1992—1997 рр., що з нагоди їх введення в обіг уживались як конверти «Перший день» інші конверти української пошти та як штемпелі «Перший день» — спеціальні пам'ятні поштові штемпелі».

Додаткову інформацію про випуски попередніх та останніх років подано в таблиці «Систематизований список-характеристика маркованих листівок», а включення до цього видання Каталогу репродукцій малюнків маркованих конвертів 1992—1997 рр. дозволило сформулювати разом із систематизованим їх списком-характеристикою окремий новий розділ «Каталог маркованих конвертів».

Причому всі згадані вище розділи характеризують відповідні поштові випуски, починаючи з 1992 р.

Усі елементи структури та опису, що є тотожними з попереднім випуском Каталогу, тут не характеризуються, бо детально були описані у Вступному слові до відповідного видання 1997 р.



**Список скорочень, що вживаються в каталозі  
(за винятком скорочень, що подаються  
до окремих таблиць)**

ар. — аркуш  
арх. — архітектор  
б.з. — без зубців  
Бл. — блок  
бл. — близько  
ВАК — Вища атестаційна комісія  
ВЕС — вітроелектростанція  
в т.ч. — в тому числі  
г — грам  
ГВРР — Група вивчення реактивного руху  
гр. — гребінчаста (зубцівка)  
грн. — гривня  
груб.- грубий (папір)  
див. — дивись  
ДП «Марка України» — Державне підприємство «Марка України»  
др. — друк  
зв. — звичайний (папір)  
ЗКПД — конверт, що вживався як КПД (замість КПД)  
зуб. — зубцівка  
ЗШПД — спеціальний пам'ятний штемпель, що вживався як ШПД (замість ШПД)  
іл. — ілюстрація  
ім. — імені  
к. — копія  
кг — кілограм  
км — кілометр  
КПД — бланк конверта для здійснення погашення на ньому марки штемпелем «Перший день»  
кр. — крейдований (папір)  
люм. рис. — люмінесцентний рисунок  
М. — марка  
м — метр  
м<sup>2</sup> — квадратний метр  
м. — місто  
мал. — малюнок  
Мет. — металографія (різновид друку)  
МК — маркований конверт  
МЛ — маркована листівка  
млн. — мільйон  
млрд. — мільярд  
мм — міліметр  
НМК — немаркований конверт  
О., о. — офсетний (друк — О.), (папір — о.)  
обл. — область  
П. — папір

пр. — примірник  
проф. — професор  
ПТП — поліграфічні технологічні позначки  
р. — рамкова (зубцівка)  
р. — рік  
р. — річка  
рис. — рисунок  
р-н — район  
розм. — розмір  
рр. — роки  
РРФСР — Російська Радянська Федеративна Соціалістична Республіка  
с. — село  
св. — святий  
ск. — скульптор  
СРСР — Союз Радянських Соціалістичних Республік  
ст. — століття, сторіччя  
стор. — сторінка  
т — тонна  
тис. — тисяча  
тн. — тонкий (папір, картон)  
УНР — Українська Народна Республіка  
УОПЗ «Укрпошта» — Українське об'єднання поштового зв'язку «Укрпошта»  
УРСР — Українська Радянська Соціалістична Республіка  
УСРР — Українська Соціалістична Радянська Республіка  
УФ — ультрафіолетовий  
ХМК — художній маркований конверт  
худ. — художник  
ЦК КПУ — Центральний комітет Компартії України  
ШП — штемпель поштовий спеціальний пам'ятний  
ШПД — штемпель поштовий спеціальний «Перший день»  
шт. — штук



# КАТАЛОГ ДЕРЖАВНИХ ПОШТОВИХ МАРОК УКРАЇНИ

## МАРКИ, ВИПУЩЕНІ 1996—1997 рр. В АРКУШАХ І БЛОКАХ

В описах марок №№ 116—182 не зазначається, що на них надруковано назву держави «Україна» українською мовою та латинськими літерами й подано рік випуску в обіг.

1996. 24 серпня. День Незалежності. П'ята річниця незалежності України. Мал. Р.П.Цессіна. Др. О., П. кр. Зуб. гр. 13<sup>1</sup>/<sub>2</sub>. Розм. М. 28 × 40 мм. В ар. 36 (6 × 6) М.

□ 116. 20000 (к.к.) — Малий Державний Герб України та римська цифра п'ять (V) із стрічки кольорів Державного Прапора, яка водночас нагадує латинську літеру V, що асоціюється із словом «Victory» — перемога. Лаврова гілка. Рослинний орнамент як фон для верхньої частини Герба. Напис: «День незалежності» та ювілейні дати: «1991» «1996». Люм. рис.: зображення Малого Державного Герба України лініями золотавого кольору в проміжку між елементами цифри «V», причому верхня лінія люмінесцентного зображення Герба перекриває нижню частину щита видимого малюнка Герба.



Багатоколірна

-,20

Тираж 0,4 млн.

КПД № 37.

ШПД № 33.

1996. 31 серпня. Перший український космічний апарат «Січ-1». До першої річниці роботи в космосі. Мал. Г.Т.Задніпряного. Др. О., П. кр. Зуб. гр. 13<sup>1</sup>/<sub>2</sub>. Розм. М. 28 × 40 мм. В ар. 36 (6 × 6) М.

□ 117. 20000 (к.к.) — Зображення першого національного штучного супутника Землі «Січ-1» (запущений під юрисдикцією України 31 серпня 1995 р. українською ракетою-носієм «Циклон» з російського космодрому Плесецьк). Напис: «Перший український космічний апарат «Січ-1». Люм. рис.: напис на марці, наведений вище, при УФ опромінюванні набуває золотавого кольору.



Багатоколірна

-,20

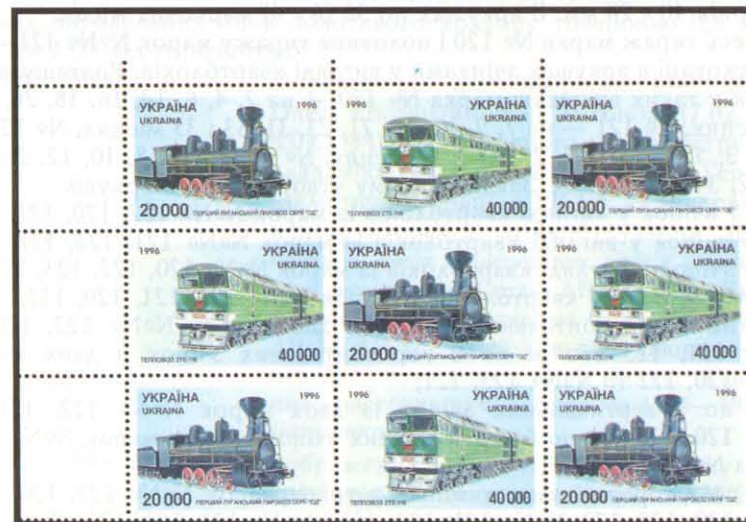
Тираж 0,3 млн.

КПД № 38.

ШПД № 34.

1996. 31 серпня. Локомотивобудування в Україні. (Продукція виробничого об'єднання «Луганськтепловоз»). Мал. В.Ф.Вишняка. Др. О., П. кр. Зуб. гр. 13<sup>1</sup>/<sub>2</sub>. Розм. М. 40 × 28 мм. В ар. 36 (6 × 6) М.

Марки серії надруковані в одному аркуші зчіпками в такій послідовності: № 118, № 119 — в I, III і V горизонтальних рядах; № 119, № 118 — в II, IV і VI горизонтальних рядах. Марка № 118 міститься на 1, 3, 5, 8, 10, 12, 13, 15, 17, 20, 22, 24, 25, 27, 29, 32, 34, 36 місцях у аркуші, марка № 119 — на 2, 4, 6, 7, 9, 11, 14, 16, 18, 19, 21, 23, 26, 28, 30, 31, 33 і 35 місцях. Таке розташування утворює в одному аркуші горизонтальні або вертикальні зчіпки: по 9 зчіпок М. №№ 118, 119 і М. №№ 119, 118; або ж 15 зчіпок М. №№ 118, 119 чи 15 зчіпок М. №№ 119, 118; по 6 зчіпок М. №№ 118, 119, 118 і М. №№ 119, 118, 119; зчіпки у вигляді квартблоків: М. №№ 118, 119, 119, 118 — по 9 шт. або ж М. №№ 119, 118, 118, 119 — по 6 шт.





- 118. 20000 (к.к.) — Перший паровоз (серії «ОД») луганського паровозобудівного заводу Гартмана, заснованого 1896 р. Напис: «Перший луганський паровоз серії «ОД». Люм. рис.: номінал «20000» над словами «серії «ОД» та рік випуску «1996» над номіналом під кутом 90° до нього, вміщений між зображенням паровоза й межею фону з правого боку — з цифр золотавого кольору.

*Багатоколірна*

-,20

- 119. 40000 (к.к.) — Сучасний тепловоз (2ТЕ-116) виробничого об'єднання «Луганськтепловоз» (випускає швидкісні тепловози з гідро- та електропередачею, трамвайні вагони, автомобільні причепа, парові котли, газові балони, дитячі велосипеди та ін.). Напис: «Тепловоз 2ТЕ-116». Люм. рис.: номінал «40000» над словом «тепловоз» та рік випуску «1996» над номіналом під кутом 90° до нього, вміщений між зображенням тепловоза й межею фону з лівого боку — з цифр золотавого кольору.

*Багатоколірна*

-,40

Тиражі по 0,3 млн.

1996. 14 вересня. Літакобудування в Україні. Генеральний конструктор О.К.Антонов (1906–1984) і літаки його конструкції. (Початок серії). Мал. Г.Т.Задніпряного. Др. О., П. кр. Зуб. гр. 13 1/2. Розм. М. і купонів 40×28 мм. В аркушах по 36 (6×6) маркових місць.

Увесь тираж марки № 120 і половина тиражу марок №№ 121–123 надруковані в аркушах зчіпками у вигляді квартблоків. Розташування марок у таких аркушах: марка № 120 — на 2, 4, 6, 14, 16, 18, 26, 28 і 30 місцях, № 121 — на 7, 9, 11, 19, 21, 23, 31, 33 і 35 місцях, № 122 — на 1, 3, 5, 13, 15, 17, 25, 27 і 29 місцях, № 123 — на 8, 10, 12, 20, 22, 24, 32, 34 і 36 місцях. Завдяки цьому утворюються в аркуші:

— 9 зчіпок у вигляді квартблоків із марок №№ 122, 120, 121, 123, або 6 зчіпок у вигляді квартблоків із марок №№ 121, 123, 122, 120, або 6 зчіпок у вигляді квартблоків із марок №№ 120, 122, 123, 121 чи 4 зчіпки у вигляді квартблоків із марок №№ 123, 121, 120, 122;

— по 9 горизонтальних зчіпок із двох марок №№ 122, 120 та №№ 121, 123 або ж по 6 горизонтальних зчіпок з двох марок №№ 120, 122 та №№ 123, 121;

— по 9 вертикальних зчіпок із двох марок №№ 122, 121 та №№ 120, 123 або по 6 вертикальних зчіпок із двох марок №№ 121, 122 та №№ 123, 120;

— по 3 горизонтальних зчіпки з трьох марок №№ 122, 120, 122; №№ 120, 122, 120; №№ 121, 123, 121 і №№ 123, 121, 123 або ж



— по 3 вертикальні зчіпки з трьох марок №№ 122, 121, 122; №№ 121, 122, 121; №№ 120, 123, 120 і №№ 123, 120, 123.

Друга половина тиражу марок №№ 121–123 виготовлена в аркушах, кожний із котрих містить по 32 однакові за малюнком марки одного з цих сюжетів та по 4 однакові для конкретної марки купони по кутах (на 1, 6, 30 і 36 місцях в аркуші). Таке розташування утворює зчіпки однієї марки з купоном 4 варіантів: з купоном праворуч або ліворуч марки чи над маркою, або ж під нею; по 4 варіанти зчіпок із купоном трьох марок у вигляді квартблока відповідно з розташуванням купонів по різних кутах таких зчіпок.

Люм. рис.: на всіх марках серії й купонах по 12 однаково розташованих паралельних ліній золотавого кольору товщиною 0,8 мм під кутом 135° від горизонталі.

- 120. 20000 (к.к.) — Портрет (за фотографіями 1966–67 рр.) Олега Костянтиновича Антонова (7.02.1906–4.04.1984) — видатного авіаконструктора, академіка Академії наук України, Героя соціалістичної праці, з 1962 р. — генерального конструктора з літакобудування (створив понад 60 типів транспортних літаків і планерів, у тому числі поршневі літаки АН-2 і АН-14 «Бджілка» й турбогвинтові транспортні літаки АН-8, АН-10А, АН-24, АН-12, АН-22 «Антей»); ліворуч — планер А-15 його конструкції. Напис: «Генеральний конструктор О.К.Антонов 1906–1984».

*Багатоколірна*

-,20

- 121. 20000 (к.к.) — Зображення літака АН-2 на літному полі з трав'янистим покривом. Напис: «АН-2».

*Багатоколірна*

-,20





Купон до марки 121 — Текст чорного кольору на блідо-ціаново-синій плашці: «Транспортний багатоцільовий літак АН-2 — родоначальник великого сімейства АНів, створений у 1947 році. АН-2 — один з наймасовіших та найдовговічніших літаків у світі».

*Чорний, блідо-ціаново-синій*



□ 122. 40000 (к.к.) — Зображення літака АН-124 «Руслан» у польоті. Напис: «АН-124 «Руслан»».

*Багатоколірна*

Купон до марки 122 — Текст чорного кольору на блідо-ціаново-синій плашці: «Транспортний літак великої вантажності АН-124 «Руслан» — представник нового покоління широкофюзеляжних літаків, створений у 1982 році. На цьому лі-

такові встановлено чимало світових рекордів вантажопідйомності».

*Чорний, блідо-ціаново-синій*

□ 123. 40000 (к.к.) — Зображення літака АН-225 «Мрія» на бетонних плитах аеродрому. Напис: «АН-225 «Мрія»».

*Багатоколірна*



Купон до марки 123 — Текст чорного кольору на блідо-ціаново-синій плашці: «АН-225 «Мрія» — широкофюзеляжний надвеликої вантажності транспортний літак, створений у 1988 році. Призначається для перевезення до будь-якої точки земної кулі великогабаритних довгомірних вантажів, розташованих всередині фюзеляжу та на зовнішній підвісці».

*Чорний, блідо-ціаново-синій*

Тиражі: М. № 120 — 0,2 млн; М. № № 121—123 — по 0,4 млн.

КПД № 39.

ШПД № 35.

1996. 16 листопада. 125 років від дня народження видатного українського спортсмена, «чемпіона чемпіонів» із класичної боротьби серед професіоналів Івана Максимовича Піддубного (8.10.1871—8.08.1949). Мал. О.В.Штанка. Др. О., П. кр. Зуб. гр. 13 1/2. Розм. М. 28 × 40 мм. В ар. 36 (6 × 6) М.

□ 124. 40 к.\* —

Поясний портрет І.М.Піддубного (за фотографіями 1905 р. — після здобуття ним зван-

\* На цій марці і наступних — номінал у новій українській валюті, запровадженій з вересня 1996 р. — копійках; 100 копійок = 1 гривні.





ня чемпіона світу з класичної боротьби серед професіоналів у Парижі — та 1906 р. й пам'ятником видатному спортсменові у с.Красенівці — скульптор А.М.Гончар) із чемпіонською стрічкою, що на ній є зображення герба Парижа та напис «Paris 1905». Вгорі ліворуч — богиня перемоги Ніка, яка увінчує чемпіона лавровим вінком (І.М.Піддубний народився в с.Богодухівці — тепер Красенівка — на Черкащині. З 1897 р. в цирку Труцці в Севастополі почав виступати на арені як атлет-гирьовик та борець. У 1905—08 рр. завойовував звання чемпіона з класичної боротьби серед професіоналів. За 40 років виступів він не програв жодного чемпіонату, здобув світове визнання як «чемпіон чемпіонів», «російський богатир». З 1939 р. — заслужений артист РРФСР, з 1945 р. — заслужений майстер спорту. Нагороджений орденом Трудового Червоного Прапора). Напис: «Іван Піддубний чемпіон чемпіонів український богатир 1871—1949». Люм. рис.: При УФ опромінюванні стають видимими написи «Іван Піддубний» (що йде згори до номіналу паралельно лівому боковому краю марки) з літер золотавого кольору та «PARIS 1905» з літер і цифр мідно-червонуватого кольору (на поясі борця).

*Багатоколірна*

-,40

Тираж 0,3 млн.

1996. 23 листопада. Перша українська антарктична експедиція (20 листопада 1995 р. — березень 1997 р.). Мал. В.І.Дворника. Др. О., П. кр. Зуб. гр. 13<sup>1</sup>/<sub>2</sub>. Розм. М. 40 × 28 мм. В ар. 36 (6 × 6) М.

□ 125. 20 к. —

Загальний вигляд української антарктичної станції «Академік Вернадський» із Державним Прапором України на щоглі над нею на тлі антарктичного пейзажу — за фотографіями антарктичних краєвидів. (Вперше пропозицію щодо початку Україною наукових досліджень у Антарктиці було викладено в листі до Президента держави наприкінці 1992 р. З 26 жовтня 1994 р. започаткував свою діяльність Український антарктичний центр — директор П.Ф.Гожик, заст. директора Ю.Б.Оскрет. Серед перших вагомих справ Українського антарктичного центру — вирішення питання про передачу Україні



британської антарктичної станції «Фарадей» та підготовка першої української антарктичної експедиції. Британська антарктична станція «Фарадей» функціонувала впродовж майже п'ятдесяти років на острові Галіндес, координати котрого 64°49' південної широти і 63°31' західної довготи. 20 липня 1995 р. було підписано Меморандум про передачу станції «Фарадей» Україні.

20 листопада 1995 р. з Брайт-Нортон, що у Великобританії, на цю станцію вирушила перша група української експедиції, тому ця дата є днем початку Першої української антарктичної експедиції. А в січні 1996 р. з Києва вилетіла друга частина експедиції. Особовий склад Першої української антарктичної експедиції: Г.Миленевський [начальник станції], В.Бахмутов, Р.Братчик, А.Говоруха, С.Гордієнко, Є.Гур'янов, П.Крушеніцький, В.Павлик, В.Рязанов, А.Сидоровський, В.Тимофєєв, О.Янцелевич. З прибуттям експедиції пов'язано припинення функціонування в Антарктиді британської станції «Фарадей» і початок роботи української станції «Академік Вернадський», що має координати 65°15' південної широти, 64°16' західної довготи й міститься на березі Грегема землі Західний Грегем острова Галіндес. 31 січня 1996 року останній день працювало відділення зв'язку британської станції «Фарадей», а з 0 годин 1 лютого почав функціонувати пункт зв'язку української станції «Академік Вернадський», що має постійний поштовий штемпель із пересувною датою, написом «Український антарктичний центр станція «Академік Вернадський», координатами станції в квадратних дужках — під ним — і зображенням двох пінгвінів праворуч датівника.

6 лютого 1996 р. було спущено прапор Великобританії на щоглі над антарктичною станцією, і від цього часу вона стала українською.

Спершу потягом із Києва, а потім 18 січня 1997 р. з Одеси на науково-дослідному судні «Ернст Кренкель» до Антарктиди вирушила Друга українська антарктична експедиція, до складу котрої ввійшов і загін полярників на чолі з В.Округіним, що мав залишитися на зимівлю в Антарктиді. З її прибуттям на станцію «Академік



Вернадський» у березні 1997 р. відбулась зміна полярників, а отже і припинення діяльності Першої української антарктичної експедиції).

Напис: «Перша українська антарктична експедиція». Люм. рис.: при УФ опроміненні золотавий металевий полиск з'являється на зображенні номіналу «20 к.».

Багатоколірна

—20

Тираж 0,3 млн.

1996. 23 листопада. Рослинний світ України. Червона книга України (Продовження серії. Початок: див. №№ 53, 54). Мал. Г.Ю.Кузнецова. Др. О., П. кр. Зуб. гр. 13 1/2. Розм. М. і купона 28 × 40 мм. В ар. по 36 (6 × 6) маркових місць.

Марки з купоном надруковані горизонтальними зчіпками: марка № 127, купон, марка № 126. Марка № 126 міститься на 3, 6, 9, 12, 15, 18, 21, 24, 27, 30, 33, 36 місцях в аркуші, марка № 127 — на 1, 4, 7, 10, 13, 16, 19, 22, 25, 28, 31 і 34 місцях, а купон — на 2, 5, 8, 11, 14, 17, 20, 23, 26, 29, 32 і 35 місцях. Таким чином, в аркуші 12 зчіпок: № 127, купон, № 126; або по 6 зчіпок інших варіантів: №№ 126, 127; № 127, купон; купон, № 126; або по 6 зчіпок: №№ 126, 127, купон і по 6: № 127, купон; або по 6 зчіпок: купон, №№ 126, 127 і по 6: купон, № 126; або ж по 6 зчіпок: купон, №№ 126, 127, купон; або ж по 6 зчіпок: № 127, купон, №№ 126, 127, купон, № 126.

□ 126. 20 к. —

Квітка рослини Білотка альпійська — *Leontopodium alpinum* Cass. — з родини айстрових — Asteraceae. (Багаторічна рослина 3—25 см заввишки, вкрита густим сріблясто-білим опушенням. Цвіте в липні-серпні. Росте на крутих щебенистих схилах, у розщелинах, на виступах сланцевих і вапнякових скель в альпійському і субальпійському поясах на висоті 1700—1800 м. Загальнопоширена в горах Середньої і Південної Європи, на Балканському півострові. В Україні — тільки в Карпатах: хребет Свидовець — на вершинах гір Близниця, Драгобрат, Герешаска; хребет Мармароські Альпи — на горі Невеска. Латинська назва роду походить від грецьких слів «леон» — лев і «подіум» — нога, лапа. Густоопушена рослина в обрисі нагадує лапу лева. Альпійською її називають через те, що росте тільки у високогір'ях. Гірське населення Карпат називає її едельвейсом — з німецької: «благородна білизна», — білокріткою, квіткою кохання, шовковою косицею. У Франції її називають альпійською зіркою, в Італії — сріблястою квіткою.

Суцвіття білотки виглядає як надзвичайно оригінальна срібляста на верхівці пагона квітка, що дуже схожа на зірку. Сама рослина теж дуже красива, срібляста. Густе опушення, що надає їй виняткової краси, — пристосування для захисту від низьких температур та інтенсивного сонячного освітлення, які характерні для високогір'їв.

Білотка альпійська — декоративна рослина, оспівана народними піснями, прославлена казками, легендами й міфами. Рідкісна рослина. Занесена до Червоної книги України.)

Карта України з ареалом розповсюдження рослини. Символічне зображення Червоної книги України. Написи: «Рослинний світ України. Білотка альпійська *Leontopodium alpinum*». Люм. рис.: 10 горизонтальних хвилястих ліній, кожна з котрих має 5 гребенів і 6 западин; відстань між лініями 4 мм, їхнє розташування на кожній з марок є ідентичним.

Багатоколірна

—20



□ 127. 40 к. —

Квітка рослини Нарцис вузьколистий — *Narcissus angustifolius* Gurt. з родини амарилісових — Amarullidaceae. (Багаторічна цибулинна рослина 30—40 см заввишки. На стрункому двогранному квітконосі — велика квітка 6—7 см у діаметрі з довгою циліндричною трубкою, 6-роздільним білосніжним відгином віночка й жовтуватою коронкою. Листків 3—4, сизо-зелені, плоскі, лінійні, дуже вузькі, кілюваті. Цвіте в травні-червні. Росте на вологих луках, у розріджених дубових лісах і чагарниках у передгір'ях. Поширений у Центральній і Південній Європі. В Україні зустрічається тільки в трьох пунктах Карпат: на хреб-



тах Свидовець і Мармароських Альпах та в передгір'ї — околиці м.Хуста Закарпатської області, де в урочищі Кіреші, зокрема, трапляються місця, де на 1 м<sup>2</sup> нараховується 300 рослин. Це унікальне місце називають Долиною Нарцисів. 1975 року тут створено флористичний заказник з аналогічною назвою. У 1979 р. його приєднано до Карпатського державного заповідника.

Латинська назва роду походить, як вважають, від грецьких слів нархиш, наркис, які перекладаються як дубіти, стовпіти, клякнути чи заціпеніти. Пов'язують їх із легендою про самозакоханого красеня Нарциса, що заціпенів, побачивши своє зображення у воді й закохавшись у нього. А на місці, де помер юнак, виросла квітка, яку назвали нарцисом. Проте більш вірогідним є походження назви від іншого грецького слова: наркос — п'яний, бо багато видів нарцисів — зокрема нарцис-тацет — мають міцний медовий запах; відомо також, що ще в давнину з нарцису навчилися виділяти алкалоїд, який застосовували для наркозу. Видову назву утворено від двох латинських слів, що означають вузький і листок; українська назва — дослівний переклад із латинської мови. Усі види нарцисів дуже декоративні, а багато з них мають і цілющі властивості. Це було відомо ще в Стародавньому Римі в III ст. н.е. А в 1971 р. японські дослідники вилучили з цибулини нарциса алкалоїд, який успішно застосовують проти деяких форм лейкозу. У Стародавньому Римі квітка нарцису вважалась символом перемоги.

Нарцис оголошено пам'яткою природи. Занесений до Червоної книги України).

Карта України з ареалом розповсюдження рослини. Символічне зображення Червоної книги України Нарцис вузьколистий *Narcissus angustifolius* («angustifolius» — неправильно, має бути: «angustifolius»). Люм. рис.: такий же, як і на марці № 126.

*Багатоколірна* -40

Купон до марок №№ 126, 127 — Гірський карпатський краєвид із квітами на полонині на передньому плані. Люм. рис.: такий же, як на марках №№ 126, 127.  
*Багатоколірний*

Тиражі М. №№ 126, 127 і купона — по 0,3 млн.  
КПД № 40.  
ШПД № 37.

1996. 7 грудня. 50 років ЮНЕСКО — Організації Об'єднаних Націй із питань освіти, науки і культури. Мал. Р.П.Цессіна. Др. О., П. кр. Зуб. гр. 13 1/2. Розм. М. 28 × 40 мм. В ар. 36 (6 × 6) М.

□ 128. 20 к. —



Емблема ЮНЕСКО, обрамована стрічкою з ювілейними датами: 1945—1995. Нижче — символічне зображення Землі та книги, схема будови атома й ліра як символи освіти, науки і культури та лаврова гілка. (ЮНЕСКО — міжурядова організація, спеціалізована установа ООН. За Статутом ЮНЕСКО, що набув чинності 4.11.1946 р., її цілі — сприяння справі миру й міжнародній безпеці шляхом розвитку співробітництва між країнами в галузі освіти, науки і культури для заохочення загального додержання справедливості, правопорядку, прав людини й основних свобод, передбачених Статутом ООН для всіх народів світу, незалежно від раси, статі, мови чи релігії. Об'єднує понад 160 країн. Штаб-квартира організації знаходиться в Парижі. Україна є членом ЮНЕСКО з 1954 р.). Люм. рис.: слово UNESCO літерами золотавого кольору висотою 2,5 мм і шириною 1 мм між верхнім краєм малюнка й датами 1945—1995.

*Багатоколірна* -20

Тираж 0,3 млн.

1996. 21 грудня. Видатні українські композитори. (Продовження серії. Початок: див. № 13). 100 років від дня народження українського композитора, піаніста, педагога Віктора Семеновича Косенка (23.11.1896—3.10.1938). Мал. О.І.Мікловди. Др. О., П. кр. Зуб. гр. 13 1/2. Розм. М. 40 × 28 мм. В ар. 36 (6 × 6) М.

□ 129. 20 к. —



Портрет В.С.Косенка (за фотографією) в лівій частині марки. Ювілейне число «100» з лавровою гілкою в обрамленні квітково-рослинного орнаменту у вигляді вінка зі скрипковим ключем у верхній частині. Внизу стрічка з ювілейними роками й прізвищем композитора: «1896 В.С.Косенко 1996». (Народився в С.-Петербурзі. В 1898—1914 рр. жив у Варшаві, вчився музики в польського композитора О.Михаловського. У 1915—18 рр. навчався в Петербурзькій консерваторії, 1919—28 рр. жив у Житомирі, викладав у музичному технікумі. З 1929 р.



в Києві, викладає в Музично-драматургічному інституті ім. М.В.Лисенка, з 1932 р. — професор цього інституту. Виступав як віртуозний піаніст. Один із творців сучасного українського романсу. У 1964 р. в м.Києві відкрито кабінет-музей В.С.Косенка). **Люм. рис.:** ювілейне число «100» (висота цифр 4 мм) з лавровою гілкою під ним — золотавого кольору — у правому верхньому куті малюнка.

*Багатоколірна*

-,20

Тираж 0,2 млн.

1996. 25 грудня. Пам'ятки архітектури України. Храми. (Початок серії). Мал. Ю.Г.Логвина. Др. О., П. кр. Зуб. гр. 13<sup>1</sup>/<sub>2</sub>. Розм. М. і купонів 40×28 мм. В ар. по 36 (6×6) маркових місць.

Половина тиражу виготовлена в аркушах зчіпками марок №№ 130—133 у вигляді квартблоків. Розташування марок у таких аркушах: марка № 130 — на 1, 3, 5, 13, 15, 17, 25, 27, 29 місцях, № 131 — на 2, 4, 6, 14, 16, 18, 26, 28 і 30 місцях, № 132 — на 7, 9, 11, 19, 21, 23, 31, 33 і 35 місцях, № 133 — на 8, 10, 12, 20, 22, 24, 32, 34 і 36 місцях. Завдяки цьому утворюються в аркушах:

— 9 зчіпок у вигляді квартблоків із марок №№ 130, 131, 132, 133, або 6 зчіпок у вигляді квартблоків із марок №№ 131, 130, 133, 132, або 6 зчіпок у вигляді квартблоків із марок №№ 132, 133, 130, 131, або 4 зчіпки у вигляді квартблоків із марок №№ 133, 132, 131, 130;

— по 9 горизонтальних зчіпок із двох марок №№ 130, 131 і №№ 132, 133; або ж по 6 горизонтальних зчіпок з двох марок №№ 131, 130 і №№ 133, 132;

— по 9 вертикальних зчіпок із двох марок №№ 130, 132 і №№ 131, 133; або ж по 6 вертикальних зчіпок із двох марок №№ 132, 130 і №№ 133, 131;

— по 3 горизонтальних зчіпки з трьох марок №№ 130, 131, 130; №№ 131, 130, 131; №№ 132, 133, 132 і №№ 133, 132, 133 або ж

— по 3 вертикальні зчіпки з трьох марок №№ 130, 132, 130; №№ 132, 130, 132; №№ 131, 133, 131 і №№ 133, 131, 133.

Друга половина тиражу марок №№ 130—133 виготовлена в аркушах, кожний із котрих містить по 18 однакових за малюнком марок одного з сюжетів серії та по 18 однакових купонів, що стосуються цієї марки. Марки в таких аркушах розташовані на 1, 3, 5, 8, 10, 12, 13, 15, 17, 20, 22, 24, 25, 27, 29, 32, 34 і 36 місцях, а купони — відповідно на 2, 4, 6, 7, 9, 11, 14, 16, 18, 19, 21, 23, 26, 28, 30, 31, 33 і 35 місцях. Завдяки цьому в аркушах утворюється:

— по 9 зчіпок марки з купоном із лівого боку і 9 зчіпок марки з купоном із правого боку від неї;

— по 9 зчіпок марки з купоном над нею і 9 зчіпок марки з купоном під нею;

— по 6 зчіпок варіантів марка-купон-марка й 6 зчіпок купон-марка-купон (горизонтальних або ж вертикальних);

— по 9 зчіпок у вигляді квартблока з варіантом розміщення: марка-купон-купон-марка; або ж по 6 зчіпок у вигляді квартблока: купон-марка-марка-купон, а також інші варіанти зчіпок із більшою кількістю марок і купонів у кожній із них.

**Люм. рис.:** на всіх марках і купонах такий же, як на марках №№ 120—123.



□ 130. 20 к. —

Софійський собор у Києві на тлі весняної природи. (Софійський собор у Києві — найстаріша уціліла споруда на православних землях Східної Європи. Це хрестовобаневий храм, п'яти-нефний у плані. На відміну від візантійських храмів, якими в IX—X ст.ст. започатковувався такий тип будівель, Софія Київська не є звичайним повторенням візантійських взірців, а являє собою подальший розвиток архітектурної думки, несе в собі оригінальні місцеві особливості. Зокрема, вона мала відкриті галереї й завершення в 25 бань. Силует собору підноситься все вище й вище уступаючи до вершини центральної бані і являє собою ніби силует чотиригранної піраміди. Довжина храму 37 м, ширина — 55 м. Загальна вага собору приблизно 20000 т, у тому числі вага плиток близько 11600 т, вапна — майже 6500 т, каменю — приблизно 2500 т. Укритий храм був свинцевими листками, вагою по 16—20 кг кожний, що були склепані у фаску й утворювали ніби су-



цільне покривало, що трималося без будь-яких закріплень, лише силою власної ваги.

Ідейно-художній задум внутрішнього оздоблення Софійського собору водночас і простий, і надзвичайно складний. По-перше, його вишукані й досконалі мозаїки та фрески розкривали й пояснювали суть християнської релігії та моралі. По-друге, вони освячували владу київської княжої династії. По-третє — звеличували й прославляли християнські землі і народ Київської Русі. Найкраще всі ці ідеї втілені в монументальній постаті Божої Матері з піднятими для благословення й захисту руками — Оранти, що піднеслась у золотому сьвітлі в центральній апсиді. В Україні Оранта названа «Нерушимою Стіною» й була й є символом захисту і Києва, і України-Руси з давніх-давен до нашого часу).

Напис на марці: «Софійський собор у Києві XI, XVII, XVIII ст.».

*Багатоколірна*

—,20

Купон до марки № 130 — На блідо-ціаново-синій плашці текст літерами чорного кольору: «Храм Софія Київська було закладено між 1017 та 1019 рр. і закінчено до 1032 року за князювання Ярослава Мудрого. Вага храму приблизно 20000 тн. Ця грандіозна споруда посідає серед храмів



Європи XI століття унікальне місце. Собор не має рівних за розмірами, досконалістю архітектурних форм, живописністю мозаїк та кількістю фрескових розписів.

*Чорний, блідо-ціаново-синій*



□ 131. 20 к. —

Іллінська церква в Суботіві (Черкащина) на тлі літнього краєвиду. (Суботів, так само як і Чигирин, лежав на самій межі з Диким полем, тому Іллінську церкву було зведено не з банею, а оборонною за типом, щоб цей храм міг бути опорним вузлом у системі укріплень гетьманського замку. У плані Іллінська церква виглядає як великий прямокутник, у західній частині котрого є неглибокі хори, що спираються на потрійну аркаду. Зі сходу храм має лише одну гранчасту апсиду з ризницею й дияконником, прибудованими в XIX ст. Храм, що вражає суворою величчю лаконічного силуету, гордо панує над широкою долиною річки Тясмин. Фронтон храму, на відміну від нижньої його важкої частини, хоч і важких форм, але напрочуд оригінальний. Интер'єр церкви відзначається спартанською простотою й величчям розмахом зального простору).

Напис на марці: «Іллінська церква в Суботіві 1653 р.».

*Багатоколірна*

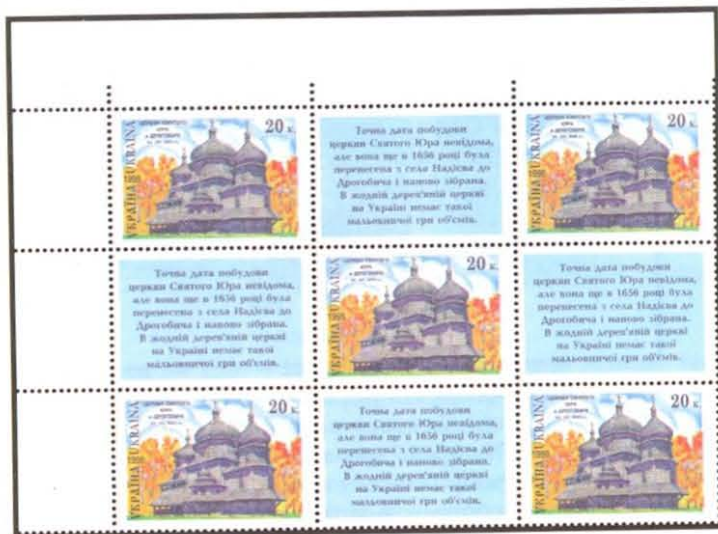
—,20

Купон до марки № 131 — На блідо-ціаново-синій плашці текст літерами чорного кольору: «Іллінську церкву



було вимуровано в 1653 році у селі Суботові, що під Чигирином у родинному маєтку Гетьмана Богдана Хмельницького. Ця церква є зразком архітектурного стилю «козацьке барокко» [в тексті помилка; має бути «бароко»]. Вона стала усипальницею великого Гетьмана».

*Чорний, блідо-ціаново-синій*



□ 132. 20 к. —

Дерев'яна церква святого Юра в Дрогобичі на тлі жовто-багряних осінніх дерев. (На відміну від освічених, фахових архітекторів XVI—XVII ст.ст., народні майстри передбачали сприйняття храмів не в проекції на паперовій площині креслення, а в просторі, як скульптуру. Чи не найяскравішим прикладом такого «скульптурного» підходу до архітектурного вирішення будівлі храму є дерев'яна церква святого Юра в Дрогобичі — тепер Львівська область. Церква святого Юра тридільна, з гранчастим вівтарем і бабинцем, що на рівні хорів набирає прямокутної форми. А малесенькі каплички церкви збудовані у формах і пропорціях звичайних церковних бань, що справляє враження більшого розміру всього храму, ніж він є насправді. Надзвичайно декоративний ефект створюють гонтова обшивка покрівлі й зрубів.

Интер'єр храму складний і мальовничий, він побудований на контрастах світлих і темних площин). Напис на марці: «Церква святого Юра в Дрогобичі XV, XVI, XVIII ст.».

*Багатоколірна*

—,20

Купон до марки № 132

— На блідо-ціаново-синій плашці текст літерами сіро-чорного кольору: «Точна дата побудови церкви Святого Юра невідома, але вона ще в 1656 році була перенесена з села Надієва до Дрогобича і наново зібрана. В жодній дерев'яній церкві на Україні немає такої мальовничої гри об'ємів».

*Сіро-чорний, блідо-ціаново-синій*



□ 133. 20 к. —

Троїцький собор у Новомосковську. Вид взимку. (Дві найхарактерніші особливості Троїцького собору в Новоселиці — тепер Новомосковськ: це останній козацький собор в Україні; це собор, у архітектурі якого найбільш повно втілились художньо-естетичні смаки запорізького братства. Два славних імені українських пов'язано з цим собором. Перше — ім'я видатного слобожанського теслі Якіма Погрібняка з міста Нові Водолаги під Харковом — автора Троїцького собору. Друге ім'я — останнього кошового Запорозької Січі Петра Калнишевського, котрий став головним за-



мовником, подбав про будівництво цього собору й будівельний матеріал для нього.

Троїцький собор дев'ятидольний, з дев'ятьма верхами. Найбільша середня баня. Поставлені навхрест верхи трохи менші, а бані в міжрукав'ях — найменші. Цей собор є кінцевим етапом розвитку хрещатого храму. Надзвичайне враження справляє й інтер'єр — коли людина вступає в храм, перед нею розгортається чудова картина величезних арок-вирізів, що об'єднують простір усіх дев'яти бань. Площини стін, грані зрубів, лінії вирізів увесь час сприймаються щораз у нових ракурсах. Про Троїцький собор у Новоселиці написав свою чи не найкращу книгу «Собор» О.Т.Гончар).

Напис на марці: «Троїцький собор у Новомосковську (Новоселиці) майстер Яким Погрібняк 1773—1778 рр.».

*Багатоколірна* -20

Купон до марки № 133 — На блідо-ціаново-синій плашці текст літерами сіро-чорного кольору: «Троїцький собор було збудовано у 1773—1778 роках в Новоселиці (тепер Новомосковськ). Цей собор є вершиною українського дерев'яного будівництва. Висота храму, створеного народним майстром Якимом Погрібним, становить 37 метрів». (В тексті купона помилка: має бути «Якимом Погрібняком»).

*Сіро-чорний, блідо-ціаново-синій*

Тиражі: М. №№ 130—133 — по 0,4 млн.,

купонів до кожної з М. — по 0,2 млн.

ШПД № 38.

1996. 31 грудня. 50 років ЮНІСЕФ — Дитячого фонду ООН. Мал. Р.П.Цессіна. Др. О., П. кр. Зуб. гр. 13<sup>1</sup>/<sub>2</sub>. Розм. М. 40×28 мм. В ар. 36 (6×6) М.

□ 134. 20 к. —

Емблема ЮНІСЕФ на фоні веселки з 7 кольорів. Під нею слово «UNICEF» у стилізованому числі «50». (ЮНІСЕФ — Дитячий фонд ООН — спеціальний фонд при ООН, створений за рішенням Генеральної Асамблеї ООН від 11.12.1946 р. Мета фонду — надавати допомогу країнам, що стали жертвами агресії, і країнам, що розвиваються, для охорони здоров'я, поліпшення харчування, справи освіти та соціального забезпе-



чення дітей. Фонд надає надзвичайну допомогу дітям і матерям і в випадках стихійного лиха — землетрусів, повені та ін. Фонд здійснював свої програми більш як у 120 країнах світу. Кошти його складаються з добровільних внесків урядів, організацій та окремих осіб. Щорічні внески до фонду роблять понад 100 країн, в тому числі й Україна. Секретаріат ЮНІСЕФ міститься в Нью-Йорці). Люм. рис.: в проміжку між емблемою ЮНІСЕФ і веселкою внизу праворуч число «50» з цифр золотавого кольору висотою 1,6 мм; нижче нього (між ним і номіналом) слово «UNICEF» літерами такого ж кольору й висоти.

*Багатоколірна*

-20

Тираж 0,3 млн.

1996. 31 грудня. 400 років від дня народження визначного політичного, церковного й освітнього діяча України, митрополита Київського й Галицького Петра Симеоновича Могили\* (1596 ? — 1647). Мал. О.В.Штанка. Др. О., П. кр. Зуб. гр. 13<sup>1</sup>/<sub>2</sub>. Розм. М. 40×28 мм. В ар. 36 (6×6) М.

□ 135. 20 к. —



Портрет Петра Могили (за малюнком тушшю худ. О.Ірклієвського «Погрудний портрет східного ієрарха») на фоні Успенського собору Києво-Печерської лаври й будинку Києво-Могилянської колегії (за гравюрами XVII ст.). Родовий герб Петра Могили.

(Батько Петра Могили був господарем — князем — спочатку Валахії, згодом Молдавії. Освіту П.Могила здобув у Львівській братській школі, а згодом навчався в західноєвропейських університетах. У 1627 р. був обраний Києво-Печерським архимандритом. У політичних питаннях орієнтувався на угоду з Польщею, однак виступав проти унії православної церкви з католицькою. Добився в польського короля легального становища в Україні православної церкви поряд із греко-католицькою, а також передачі їй уніатами Софійського собору, Видубицького монастиря та інших церков. Реставрував Софійський собор і Києво-Печерський монастир, з його ініціативи почалися розкопки Десятинної церкви в Києві.

\* 1996 рік ЮНЕСКО оголосило роком Петра Могили.

Створив гурток визначних учених і культурних діячів — Могилянський Атеней, сприяв письменникам і художникам. Завдяки йому досягло розквіту українське друкарство, зокрема у Львівській друкарні, та видавнича справа.

В 1631 р. відкрив лаврську школу, яка 1632 р. була об'єднана з Київською братською школою й 1633 р. дістала назву Києво-Могилянська колегія — з 1701 р. Київська академія. В 1634 р. відкрив філіал цієї колегії у Вінниці, а 1636 р. створив латинську колегію в Кременці. За його ініціативою було засновано 1640 р. Слов'яно-греко-латинську академію в Яссах; дбав про поширення книгодрукування у Валахії й Молдавії. П.Могила — автор ряду книг, численних полемічних проповідей. Помер у Києві й похований у Великій Лаврській церкві). Напис на марці: «Митрополит Петро Могила 1596—1647».

Люм. рис.: при УФ опромінюванні хрест на клобуку П.Могили (білий при звичайному освітленні) набуває золотавого металевого полиску, фон марки «перетворюється» на блискучо-металево-бронзовий, а хрестики між назвою держави й номіналом «перетворюються» з жовто-вохрових у чорні.

*Темно-жовто-вохрова, червоно-чорна* —,20

Тираж 0,2 млн.

1997. 22 березня. Тваринний світ України. (Початок серії). Мал. Г.Ю.Кузнецова. Др. О., П. кр. Зуб. гр. 13<sup>1</sup>/<sub>2</sub>. Розм. М. і купона 28 × 40 мм. В ар. 36 (6 × 6) маркових місць, М. зайняті 24 з них.

Марки з купоном надруковані зчіпками в такій послідовності: М. № 136, купон, М. № 137. В ар. 12 зчіпок (2 × 6). Марка № 136 міститься на 1, 4, 7, 10, 13, 16, 19, 22, 25, 28, 31 і 34 місцях в аркуші, марка № 137 — на 3, 6, 9, 12, 15, 18, 21, 24, 27, 30, 33 і 36 місцях, а купон — на 2, 5, 8, 11, 14, 17, 20, 23, 26, 29, 32 і 35 місцях. В аркуші утворюються й відмінні від названих вище варіанти зчіпок:

— по 6 зчіпок 3-х видів: М. №№ 137, 136; М. № 136, купон; купон, М. № 137;

— по 6 зчіпок 2-х видів: М. №№ 137, 136, купон та: М. № 136, купон;

— по 6 зчіпок 2-х видів: купон, М. №№ 137, 136 та: купон, М. № 137;

— по 6 зчіпок: купон, М. №№ 137, 136, купон;

— по 6 зчіпок: М. № 136, купон, М. №№ 137, 136, купон, М. № 137.



□ 136. 20 к. —

Зображення рисі на гілці дерева. (Рись — *Felis lynx* — хижий ссавець із роду кіт (*Felis*) родини котячих (*Felidae*). Має довжину тіла 82—105 см, масу 8—20 кг. По боках голови рисі — широкі баки, має вуха з китицями на кінцях; відносно довгі ноги; короткий, ніби обрубаний, хвіст довжиною 20—31 см. Густий м'який волоссяний покрив від полого-димчатого до іржастого забарвлення, з темними плямами на спині та кінцівках. Живиться переважно дрібними тваринами. Рись поширена в лісовій зоні Євразії й Північної Америки; в гірських лісах Кавказу, Малої і Середньої Азії та Тибету; в Україні — в Карпатах і північних районах Волинської, Житомирської, Рівненської та Чернігівської областей. Занесена до Червоної книги України. У Маневицькому р-ні Волинської обл. в 1990 р. створено зоологічний заказник республіканського значення Рись. Тут охороняється ділянка смерекового лісу на площі 320,5 га — місце оселення рисі звичайної.)

Написи: «Тваринний світ України Рись звичайна *Lynx lynx*». Люм. рис.: При УФ опромінюванні під написом «Рись звичайна *Lynx lynx*» «з'являється» блискуча плашка насиченого «золотого» кольору висотою 2 мм і довжиною 23,5 мм.

*Багатоколірна* —,20

□ 137. 20 к. —

Бурий ведмідь на полонині. Праворуч від нього — зображення едельвейса, ліворуч вдалині — силуети хвойних дерев.

(Ведмідь бурий — *Ursus arctos* — хижий ссавець родини ведмедевих (*Ursidae*). Має довжину тіла до 2, а іноді й 2,5 м, висоту в холці 1,25 м, масу до



250 кг, а іноді й значно більшу. Це лісовий звір, що живиться рослинною і тваринною їжею. Взимку бурий ведмідь перебуває в неглибокій сплячці. Поширений у Європі, Північній Африці, Азії і Північній Америці; в Україні — у Карпатах, іноді трапляється на території Сумської області. Рідкісний звір, який охороняється законом.)

Написи: «Тваринний світ України Ведмідь бурий *Ursus arctos*». Люм. рис.: При УФ опромінюванні під написом «Ведмідь бурий *Ursus arctos*» «з'являється» блискуча плашка насиченого «золотого» кольору висотою 2 мм і довжиною 26 мм.

*Багатоколірна*

—,20

Купон до марок №№ 136, 137 — Лісова галявина в Карпатах восени, ялина на тлі силуетів гір (вдалині — засніжених, ближчих — вкритих хвойними деревами). Люм. рис.: При УФ опромінюванні в нижній частині малюнка «з'являється» блискуча плашка насиченого «золотого» кольору висотою 4,5 мм і довжиною 16 мм із написом на ній «UKRAINA» літерами синьо-чорного кольору.

*Багатоколірний*

Тиражі М. №№ 136, 137 і купона — по 0,2 млн.

КПД № 41.

ШПД № 39.

1997. 19 квітня. Пам'ятки архітектури України. Храми (Продовження серії. Початок: див. №№ 130—133). Мал. І.М.Крислача. Др. О., П. кр. Зуб. гр. 13<sup>1/2</sup>. Розм. М. 40×28 мм. В ар. 36 (6×6) М.

□ 138. 20 к. —

Покровська оборонна церква 1476 р. (зі змінами XVI ст.) в с.Сутківцях (тепер Хмельницької обл.) (Часом, і зокрема в XV ст., в Україні історичні умови спонукали пристосовувати до оборони навіть культові споруди. Класичним і високохудожнім зразком храму оборонного типу є Покровська церква в с.Сутківцях на Поділлі. Це двоповерхова, хрещата в плані будівля з квадратним середнім нефом, до якого прилягають чотири напівкруглих приміщення. По всьому периметру церкви-твердині розташовані бійниці, а по кутах центрального її приміщення — також і маленькі башти. При зовнішньому враженні масивності звичайного за розмірами храму — з параметрами центрального приміщення 6×8 м усередині і його висотою до



гребеня даху не більше 18 м — і міцності його грубих мурів, він водночас відзначається своєю суворою мальовничістю. Збудована церква шляхтичами Сутківськими). Написи: «Покровська оборонна церква с.Сутківці Хмельницької обл. XIV-XV ст.». Люм. рис.: при УФ опромінюванні по контуру церкви з правого боку від неї (від рівня землі) «з'являється» блискуча смуга яскраво-золотавого кольору, що підноситься вгору аж над зображенням хреста, а потім, опускаючись до покрівлі церкви, йде по лівій половині маківки правої башти.

*Багатоколірна*

—,20

□ 139. 20 к. —



Хрестовоздвиженський собор 1689—1709 рр. у стилі українського бароко й чотириригунда дзвіниця 1786 р. (реставрована 1954—55 рр.) у Полтаві. (Споруди, що єдині залишилися від Хрестовоздвиженського монастиря, заснованого козаками полтавського полку на відзнаку перемоги над польсько-шляхетськими загарбниками. Храм побудований над долиною р.Ворскли на високій горі, відділений від міста глибоким яром, тому з будь-якого місця його видно в гарному ракурсі. Собор в плані майже квадратний, а в об'ємі — кубічний. Бічні апсиди низенькі, а середня сильно виступає. П'ять бань поставлені навхрест по осях нефа і транспта, а дві західні — по боках від центрального входу; всі бані розміщені порівняно близько одна до іншої і завдяки цій скупченості мають дуже картинний вигляд. Дзвіниця має круглу в плані форму з чотирма портиками в першому ярусі та вісьмома двоколонними в другому й третьому. Вона ж в ансамблі з собором є провідною віссю, надаючи всьому комплексу яскравої виразності). Написи: «Хрестовоздвиженський собор у Полтаві XVII ст.». Люм. рис.: при УФ опромінюванні по контуру дзвіниці з його зовнішнього боку «з'являється» блискуча смуга яскраво-золотавого кольору (за винятком портиків, крайні частини зображень яких залишаються за межами цієї блискучої смуги).

*Багатоколірна*

—,20

□ 140. 20 к. —

Бароковий ансамбль собору святого Юра (побудований 1748—1762 рр.: будівничий —





арх. Б.Меретин—Меретіні, Мердерер, — ск. Й.Пінзель; оздоблення 1770—1780 рр.: худ. Ю.Радивилівський, Ф.Смуглевич, А.Долинський, ск. М.Філевич) у Львові. (Собор у плані має вигляд рівноконечного грецького хреста — в душі візантійських традицій, композиція храму нагадує про найкращі європейські зразки зодчества, проте оригінальна будова створена, виходячи з основних засад української архітектури, її внутрішньої специфіки, і тому міцно ввійшла в історію українського мистецтва. По центру собору піднімається баня на широкому барабані, що спирається на попружні арки. Разом із текучою лінією карниза й пілястрами, кожна з яких увінчується кам'яним ліхтарем, усе це надає ажурної легкості силуетові храму. Фасад відкривається порталом-аркою. На з'єднаних над аркою балюстрадою постаментів — дві постаті архієреїв — Льва та Афанасія. Могутній пірамідальний аттик над порталом увінчаний динамічною скульптурною групою «Юрій-зміборець», в якій втілена сила й виняткова пристрасть, водночас у цьому геніальному творі Й.Пінзеля по-земному яскраво виражена ідея перемоги добра над злом. У внутрішнє оздоблення вагомий внесок зробив худ. А.Долинський. Фігурне обрамлення до двох входних воріт ск. М.Філевича: чотири постаті, дві з яких означають церкву римську і церкву грецьку, а дві інші — це Віра і Надія. Цьому ж скульптору належить оздоблення сходів: вісім геніїв — символів різних цнот, — що сидять, і численні ліхтарі. В ансамбль собору входить і митрополича палата — 1772 р., арх. К.Фесінгер). Написи: «Собор св. Юра у Львові XVIII ст.». Люм. рис.: при УФ опромінюванні іззовні контури центральної частини храму, що підноситься вгору, «з'являється» блискуча смуга яскраво-золотавого кольору.

*Багатоколірна*

—, 20

Тиражі М. № 138—140 — по 0,25 млн.

КПД № 42.

ШПД № 40.

1997. 6 травня. Спільна тематика поштових випусків за програмою «Post Europ-97: Історії і легенди. Історія України (Період Київської Русі). (Початок серії). Легендарні київські князі Кий, Щек, Хорив і

їхня сестра Либідь (кінець VI — початок VII ст.). Мал. В.В.Тарана та О.Г.Харука. Др. О. в поєднанні з Мет., П. кр. Зуб. р. 13 × 12<sup>3</sup>/<sub>4</sub>. Розм. М. у бл. 35 × 50 мм. Розм. бл. 100 × 80 мм.

□ Блок 7.

Фрагменти тексту «Літопису руського» та ілюстрації до нього. На полях блока напис «Київ» (вгорі по центру); зображення міфічних птахів і звірів (по кутах і в інших місцях), поселень давніх слов'ян з дерев'яними будівлями (вгорі), бойових лодій варягів — дракарів (унизу) та цитати з літературного переказу літопису (по боках):

«Поляни жили окремо й володіли своїми родами. І до того вони жили родами, кожен на своїх місцях. І були три брати: одному ім'я Кий, другому — Щек, а третьому — Хорив, а сестра в них була Либідь. Сидів Кий на горі, де тепер узвіз Боричів. А Щек сидів на горі, яка зветься нині Щекавицею. А Хорив на третій горі, від нього вона прозвалася Хоревицею. І збудували вони місто в ім'я старшого брата свого і нарекли його Київ. Був круг міста ліс та бір великий, і ловився там всякий звір, і були мужі мудрі й тямущі, а називалися вони полянами, від них поляни і донині в Києві. Дехто, не знаючи, каже, що Кий був перевізником коло Києва, мовляв, був перевіз з того боку Дніпра; тим-то й говорили: «на перевіз на Київ». Але якби Кий був перевізником, то не ходив би до царгорода [має бути: Царгорода]. А Кий княжував у своєму роду і ходив до царя Грецького, і той цар, переказують зустрічав його з великою шанобою та почестями. Коли ж він повертався, Кий, то прийшов на Дунай, возлюбив одне місце, і поставив там невеликий городок, і хотів було сісти в ньому своїм родом, та не дали йому навколишні племена; так і донині називають придунайці те городище — Києвець. Кий же, повернувшись у своє місто Київ, тут і помер. І брати його, Щек і Хорив, і сестра їхня Либідь тут же померли. Після смерті братів рід їхній став князувати у полян.»

(Процитовано за виданням: Повість минулих літ: Літопис. Переказ В.С.Близнеця. Художник



Г.В.Якутович. К.: Веселка, 1982, стор. 12, 13. Наведений текст дещо відрізняється від наукового перекладу «Літопису руського» за Іпатським списком, виконаного Л.Є.Махновцем і розміщеного в однойменному виданні, здійс-



неному видавництвом «Дніпро» 1990 р. — стор. 4—6). (Згідно досліджень видатного історика України Н.Д.Полонської-Василенко, подану вище легенду «записав ще VII ст. вірменський письменник Зеноб Глак. Він оповідав про заснування Києва — Куара в землі «полунян» (поляни) Куаром, Ментеєм і Хореаном... В легенді цій є зернятка правди, бо археологічні дослідження виявили в Києві три окремі міста, які були об'єднані лише за княжої доби». Археологічними розкопками на згаданих у літописі горах знайдено поселення і городища, які передували Києву. Археологи мають підстави думати, що Кий був реальною історичною особою, полянським князем, котрий жив наприкінці VI — на початку

VII ст. Він підтримував зв'язки з візантійським імператором, напевно, Юстиніаном I, бував у Константинополі, де його прийняли з великою шаною, на Дунаї збудував городок Києвець, залишки якого існували в XI-XII ст.). В центрі блока — зображення на картуші трьох князів і їхньої сестри, виділені перфорацією як дві марки.

*Темно-сієна, темно-сіро-зелений, синьо-чорний, брунатно-жовтий* 3,-  
*Темно-брунатний, темно-зелено-оливковий, синьо-чорний, хромово-жовтий* -,80  
*Темно-червоно-брунатний, темно-зелено-оливковий, синьо-чорний, хромово-жовтий* -,80  
 Картуш із зображенням князів Кия (зі списом і щитом, в шоломі, панцері й плащі-корзні, шкіряних чоботах) і Щека (з мечем, у шоломі з кольчугою, довгій сорочці й плащі-корзні та шкіряному взутті). Написи: «Кий Щека Еугора».

☐ Блок 7а

☐ Блок 7б

☐ 141. 40 к. —

*Темно-сієна, синьо-чорна, брунатно-жовта* 1,60

☐ а

*Темно-брунатна, синьо-чорна, хромово-жовта* -,45

☐ б

*Темно-червоно-брунатна, синьо-чорна, хромово-жовта* -,45

☐ 142. 40 к. —

Картуш із зображенням князя Хорива (з мечем і щитом, у напівсферичній шапці, обшитій хутром, сорочці й плащі-корзні та шкіряному взутті) та сестри князів Либіді (з вінцем на голові та у сорочці, сукні, плащі-корзні, шкіряному взутті). Написи: «Хорив Либідь Еугора».

*Темно-сієна, синьо-чорна, брунатно-жовта* 1,60

☐ а

*Темно-брунатна, синьо-чорна, хромово-жовта* -,45

☐ б

*Темно-червоно-брунатна, синьо-чорна, хромово-жовта* -,45

(У часи, коли жили Кий, Щека, Хорив і Либідь, одяг і озброєння слов'ян було досить відмінним від зображеного: за дослідженнями видатного історика України І.П.Крип'якевича, викладеними в «Історії українського війська», слов'яни найбільше вживали до нападу списи, що мали в них аж три назви: копя, сулиця, оскеп; застосовували



також сокиру, лук і пращу. Меч на той час у слов'ян ще не був відомий, до боротьби зблизька служив короткий ніж. Для охорони тіла вживали щита. Панцирів, кольчуг і шоломів у слов'ян тоді також ще не було).

Тираж Блока 7 — 0,3 млн.

КПД № 43.

ШПД № 41.

1997. 17 травня. IV Національна філателістична виставка «Шевченків край» (17—31.05.1997) у м. Черкасах. Мал. С.П.Міненка. Др. О., П. кр. Зуб. гр. 13<sup>1</sup>/<sub>2</sub>. Розм. М. 40×28 мм. В ар. 36 (6×6) М.

□ 143. 10 к. —



Пам'ятник Т.Г.Шевченку на його могилі в Каневі (Т.Г.Шевченко помер 10.03.1861 р. в Петербурзі й був похований там же на Смоленському кладовищі. А в травні того ж року відбулось перепоховання поета на рідній землі на виконання його волі, висловленої в «Заповіті»:

Як умру, то поховайте  
Мене на могилі,  
Серед степу широкого,  
На Вкраїні милій,  
Щоб лани широкополі,  
І Дніпро, і кручі  
Було видно, було чути,  
Як реве ревучий.

22 травня 1861 р. Великий Кобзар знайшов вічний спочинок на Чернечій — тепер Тарасовій — горі в Каневі. З нагоди 125-річчя з дня народження Т.Г.Шевченка в 1939 р. тут було відкрито відомий нині в усьому світі пам'ятник, створений за проектом скульптора М.Г.Манізера та архітектора Е.А.Левінсона). Філателістична лупа і зображення українських поштових марок №№ 113, 80, 27, 42, 54, 39. Будинок Черкаського обласного краєзнавчого музею (відкрито 9.05.1985 р., автори — художники-архітектори С.М.Фурсенко, Л.С.Кондратський, М.Я.Собчук), в якому відбувалась виставка. Написи: «IV Національна філателістична виставка Шевченків край Черкаси». Люм. рис.: При УФ опромінюванні літери слів «Шевченків край Черкаси» «змінюють» колір з білого на золотавий, а контур пам'ятника Т.Г.Шевченку «окреслюється» золотавою лінією.

*Багатоколірна*

—10

Тираж 5,0 млн.

КПД № 44.

ШПД № 42.

1997. 21 червня. 100 років від дня народження українського вченого-винахідника, одного з піонерів розробки ракетної техніки й теорії космічних польотів Олександра Гнатовича Шаргея (Юрія Васильовича Кондратюка)\* (21.06.1897 — 23.02.1942). Мал. В.І.Дворника. Др. О., П. кр. Зуб. гр. 12<sup>1</sup>/<sub>4</sub>×12. Розм. М. 52×25 мм. В ар. 40 (5×8) М. ПТП на берегах деяких ар.

□ 144. 20 к. —

Портрет О.Г.Шаргея (Ю.В.Кондратюка) за фотографією кінця 1930-х років. (О.Г.Шаргей народився 9 (21) червня 1897 р. в м.Полтаві. 1910 р. він залишається круглим сиротою. З 1910 р. до середини 1916 р. О.Г.Шаргей навчається в 2-й Полтавській гімназії. Тут же з 1913 р. починає наукові дослідження в галузі міжпланетних подорожей. У 1916 р. він закінчує зі срібною медаллю Полтавську гімназію й починає здобувати вищу освіту на механічному відділенні Петроградського політехнічного інституту. Тут О.Г.Шаргей завершив свою першу дослідницьку працю в 4 шкільних зошитах, на 104 сторінках рукопису, де закрив основи майбутніх геніальних рішень. Цього ж року, в листопаді, його призивають на військову службу, направляють на курси прапорщиків, а згодом, 1917 р., — командиром взводу на фронт. У 1918 р. О.Г.Шаргея демобілізують, але на шляху повернення до Полтави він був насильно мобілізований у білу армію, з якої втік і нарешті добрався до Полтави. Згодом живе і працює в Києві. Тут восени 1919 р. на основі своєї першої праці завершує рукопис «Тим, хто буде читати, щоб будувати», де отримали подальший розвиток питання найекономішного вилітання снаряда з Землі та конструювання таких снарядів і їхніх двигунів. У серпні 1919 р. О.Г.Шаргей знову мобілізований до білої армії, знову втікає з неї і до серпня 1921 року переховується: працює на залізничній станції Бобринській (м.Сміла) та у Малій Висці. 15 серпня 1921 року йому передають документ, що засвідчує особу Георгія (Юрія)

\* За рішенням 28-ї сесії Генеральної конференції ЮНЕСКО увесь світ відзначає 100-річчя з дня народження О.Г.Шаргея (Ю.В.Кондратюка).

Васильовича Кондратюка, який народився 8 вересня 1900 р. в Луцьку і помер від туберкульозу 1 березня 1921 р. в Києві, будучи студентом університету. Під іменем Юрія Васильовича Кондратюка О.Шаргей став як рядовий на військовий облік. Під цим чужим іменем Ю.В.Кондратюка працює на різних технічних посадах на цукровому заводі в Малій Висці, а з жовтня 1925 р. впродовж наступних 5 років — на будівництві елеваторів і зернових сховищ на Північному Кавказі, в Західному Сибіру та на Алтаї. На початку 20-х років закінчує роботу над III варіантом свого рукопису й знайомиться з частиною праць К.Е.Ціолковського; рукопис «Про міжпланетні подорожі» надсилає 1925 року в Головнауку, а одержавши високу оцінку цієї роботи, опрацьовує четвертий варіант свого рукопису «Завоювання космічних просторів». Завершена восени 1926 р. праця закінчувалася висновком про можливість «перейти прямо до польоту з людьми у міжпланетний простір — з обльотом, наприклад, навколо Місяця з невідомого нам його боку».



Паралельно з роботою з космічних проблем Ю.Кондратюк подає заявки на винаходи, пов'язані з удосконаленням роботи елеваторів, і, отримуючи згодом відповідні патенти, будує найбільше в світі механізоване дерев'яне зернохвище на 10000 т зерна «Мастодонт». У 1929 р. в Новосибірську виходить друком тиражем 2000 примірників книга Ю.В.Кондратюка «Завоювання міжпланетних просторів», де найбільш систематизовано викладені всі основні ідеї вченого в галузі космонавтики. Ці пропозиції Кондратюк-Шаргей не просто сформулював, але технічно і математично обгрунтував. Один із примірників книги надсилає К.Е.Ціолковському і

одержує у відповідь листа з трьома книгами «патріарха» космонавтики.

30 липня 1930 р. Ю.Кондратюк заарештований ОДПУ в м.Новосибірську за «шкідництво, проявлене в будівництві мехамбарів за явно непридатними проектами», у червні 1931 р. його направляли в ПБК ОДПУ № 14, де як ув'язнений він проектує ряд споруд для Кузбасу, зокрема залізобетонний копер вежного типу, публікує статті з шахтобудівництва. В 1932 р. за рекомендацією наркома Г.К.Орджонікідзе Ю.В.Кондратюк був достроково звільнений із заслання. Цього ж року дослідник-винахідник бере участь у Всесоюзному конкурсі з розробки потужної вітроелектростанції в Криму й займає в ньому I місце. 1933 р. відвідує лабораторію ГВРР, де зустрічається з С.П.Корольовим, але від запрошення перейти на роботу в ГВРР відмовляється. З 1933 р. Ю.В.Кондратюк працює в Харкові як науковий керівник розробки технічного проекту потужної Кримської ВЕС. Наприкінці 1937 — на початку 1938 рр. група провідних вчених і інженерів звернулася у Вищу атестаційну комісію щодо присвоєння Ю.Кондратюку вченого ступеня доктора технічних наук за сукупністю праць без захисту дисертації. Але ВАК відмовила в цьому. Оскільки будівництво потужних ВЕС Головернерго визнає неперспективним, Ю.В.Кондратюк змушений зосередитись на розробці малопотужних ВЕС, займаючись їх розробкою і випробуванням до середини 1941 року. 6 липня 1941 р. Ю.В.Кондратюк відправляється добровольцем у дивізію народного ополчення Київського району м.Москви і його зараховують червоноармійцем роти зв'язку стрілецького полку. В одному з боїв у Волховському районі на Орловщині 23 лютого 1942 р. Ю.В.Кондратюк загинув. У 1970 р. його було реабілітовано. В 1975 р. стає відомим справжнє прізвище вченого, а в 1977 р. спеціальна комісія ЦК КПУ визнає відсутність криміналу в самому процесі зміни прізвища О.Г.Шаргеем). На тлі космічної безодні — зображення Землі, Місяця і траси польоту космічного корабля довкола природного супутника нашої



планети — один із варіантів «траси Кондратюка», ідеологія якої була сформульована О.Шаргеем у рукопису ще 1919 року. Текст: «Ю.В.Кондратюк (О.Г.Шаргей) 100 років з дня народження». Люм. рис.: при УФ опромінюванні колір жовтого фону ліворуч від портрета «стає» блискучо-золотавим, сріблясто-золотими стають зображення Землі, Місяця й траси польоту космічного корабля.  
*Багатоколірна* -20

Тираж 0,25 млн.

КПД № 45.

ШПД № 43.

1997. 28 червня. Конституція України. До першої річниці її прийняття (28.06.1996 р.). Мал.С.П.Міненко. Др. О., П. кр. Зуб. гр. 13 1/2. Розм. М. 40×28 мм. В ар. 36 (6×6) М.

□ 145. 20 к. —

Карта України з Малим Державним Гербом України вгорі на тлі розкритої книги, що символізує Конституцію України, з-під якої вгорі ліворуч та внизу видно стрічку кольорів Державного Прапора України. Зліва внизу — будівля Верховної Ради України (споруджена в 1936—39 рр. за проектом арх. В.І.Заболотного за участю арх. Н.Б.Чмутіної, І.Ф.Мілініса, Г.І.Граужиса, П.Ф.Красицького, Є.М.Сарнавського й В.Г.Левицького) з Державним Прапором України над її куполом. (Перша Конституція України — це створені Пилипом Орликом у 1710 р. «Пакти і Конституція законів та вольностей Війська Запорозького». Проект Конституції готували: в 1846—1850 рр. — Г.Андрузький, у 1905 р. — М.Грушевський і М.Міхновський. 29 квітня 1918 р. Урядом Центральної Ради було ухвалено проект Конституції УНР. Того ж дня «Закони про тимчасовий державний устрій України» було прийнято гетьманом П.Скоропадським. 3 13 листопада 1918 р. по 1920 р. діяв «Тимчасовий Основний закон про державну самостійність українських земель бувшої Австро-Угорської монархії». Постанови про автономію Закарпаття (Підкарпатської Русі) були включені в Конституцію Чехо-Словацької Республіки у 1920 р. В 1919 р. було прийнято Конституцію УСРР. У зв'язку із створенням СРСР було



затверджено другу Конституцію УРСР (у 1929 р.). В 1937 р. було прийнято третю, а в 1978 р. — четверту Конституцію УРСР. 16 липня 1990 р. проголошено Декларацію про державний суверенітет України, в червні 1991 р. схвалено концепцію нової Конституції України. 26 жовтня 1993 р. було опубліковано проект Конституції незалежної України. 2 квітня 1996 р. питання про проект Конституції України було включено до порядку денного сесії Верховної Ради України, а 28 червня 1996 р. Верховна Рада прийняла Конституцію України кваліфікованою більшістю голосів — 315, а Закон про введення її в дію — 338 голосами. Конституція України складається з преамбули й 15 розділів. Стаття 1 Конституції проголошує: «Україна є суверенна і незалежна, демократична, соціальна, правова держава». У статті 3 стверджується: «Людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Держава відповідає перед людиною за свою діяльність. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави». Принципи державного устрою, взаємовідносин громадян і держави визначаються й іншими статтями Конституції України. Напис: «Конституція України 28.06.1996 р.». Люм. рис.: При УФ опромінюванні сторінки книги набувають золотаво-блискучого кольору.

*Багатоколірна*

-20

Тираж 0,25 млн.

КПД № 46.

ШПД № 44.

1997. 5 липня. Народні свята і обряди. Свято Івана Купала. Мал. О.В.Штанка. Др. О., П. кр. Зуб. гр. 13 1/2. Розм. М. 40×28 мм. В ар. 36 (6×6) М.

□ 146. 20 к. —

Дівчина і хлопець у давньослов'янському вбранні з білого домотканого полотна біля міфічного цвіту папороті в ніч на Івана Купала. (Давнє народне дохристиянське свято різних, в т.ч. і слов'янських, народів, — свято Купала (або Купайла) було пов'язано з «сонцеворотом» — днем літнього сонцестояння 24 червня, що





за новим календарем відповідає 7 липня. Цей же день є християнським святом народження святого пророка, Предтечі і Хрестителя Господнього Івана. Тому й виникла сучасна назва: свято Івана Купала. Купало в давніх писаних джерелах — це поганський бог земних плодів. А купальська обрядовість і пісні належать до первісних ритуалів і поезій на честь життєдайного Сонця, тому й відбувалось це свято в день літнього сонцестояння, в той час, коли Сонце, земля й вода найсильніше передавали свою енергію й цілющі властивості рослинному світові, а через нього — людям. Вечір напередодні Івана Купала молодь зустрічала в лісі поблизу ріки, розклавши вогнища, танцюючи навколо них і стрибаючи через вогонь, подекуди скупавшись перед цим у річці. Дівчата співали ворожбицьких пісень. А вранці на Івана Купала до сходу сонця вмивалися «іванівською» рососою на красу. За народними віруваннями лише в ніч на Івана Купала, і лише опівночі розцвітає на папороті чарівна Квітка Щастя, що палає вогнем і надає щастя, сили і найкращих, навіть надлюдських, якостей тому, хто знайде і зірве цю квітку. Пощастити в цьому може лише молодому хлопцеві, та й то після важких випробувань. А вже тоді «той щасливець причарує найкращу дівчину, матиме найвищий урожай; відвертатиме від своєї ниви град, грім, зливу; не боїтиметься лихих сил...», «усе на світі знатиме... дістане без труднощів усі скарби, закопані у землі — матиме чудодійну силу робити все тією рукою, яка зірвала Квітку Щастя», — за проф. С.Килимником). Напис: «Івана Купала». Люм. рис.: при УФ опромінюванні центральна частина цвіту папороті «загоряється» блискучим «золотим вогнем», а ті елементи малюнка, що виконані в жовто-зеленому кольорі, так само як і написи та номінал, набувають блискучо-золотавого кольору.

*Багатоколірна*

-,20

Тираж 0,25 млн.

КПД № 47.

ШПД № 45.

1997. 12 липня. Історія України. Славетні жінки України. Мал. О.В.Штанка. Др. О., П. кр. Зуб. гр. 13<sup>1</sup>/<sub>2</sub>. Розм. М. 28 × 40 мм. В ар. 36 (6 × 6) М.

□ 147. 40 к. —

Велика княгиня київська Ольга (890? — 969 р.) (християнське ім'я Олена) в сукні з блакитної коштовної тканини із срібним шитвом, підперезана шкіряним поясом із пряжкою з дорогоцінних металів, та у плащі (корзні) з ведмежої шкури, в платові та напівсферичній шапці, обшитій хутром, у шкіряному взутті. В руках тримає князівський жезл як символ найвищої влади; на лівому плечі — яструб, ловчий птах, привілеї на полювання з яким мала тільки вища знать. (Ольга прибула до Києва 903 р. як дружина майбутнього Великого князя київського Ігоря, що княжив у 913—945 рр. Походила вона, імовірно, з с.Вибути поблизу Пскова. Під час військових походів Ігоря брала на себе турботи по управлінню державою. Після вбивства чоловіка древлянами Ольга жорстоко помстилася їм за смерть Ігоря. З 945 р. до 957 р. була Великою княгинею київською, правила державою як регентша від імені малолітнього сина Святослава. Поширила й зміцнила значення центральної влади Київської держави, провела, імовірно, поділ країни на адміністративні одиниці — погости, визначила місцевості для мисливства; впорядкувала норми феодалних повинностей, здійснивши з цією метою деякі реформи. У зовнішніх стосунках надавала перевагу дипломатії перед війною. Особисто з великим посольством відвідала 956 р. Константинополь, або ж Царгород, нині Стамбул, і мала переговори з імператором Візантії Константином VII Багрянородним. Ольга ще до візиту в Константинополь, можливо 955 р. в Києві, прийняла християнство й намагалась поширити це вчення в усій державі. Померла Ольга 11 липня 969 р., проживши у християнстві 15 років. Згодом Ольгу було канонізовано церквою. Вона була п'ятою — після Бориса, Гліба, Феодосія Печерського й Микити Новгородського — з числа прилучених до лику святих у X-XI ст.ст. З першої половини XI ст. з'являються зображення Ольги у вигляді ікон у Візантії і Київській Русі. 4.09.1911 р. в Києві було освячено багатофігурний пам'ятник святій княгині Ользі. 1919 р. її скульптуру скинули. А 25.05.1996 р. цей пам'ятник було відновлено). Орнамент періоду Київської Русі,





характерний для оздоблення різьбою виробів із дерева. Напис: «Княгиня Ольга» шрифтом, стилізованим під давньоруський устав. Люм. рис.: При УФ опромінюванні цифри і літера, що позначають номінал, набувають сліпучо-золотого кольору, лінією такого ж кольору окреслюється контур яструба; на золотавий різних відтінків перетворюється жовтий колір напису «Княгиня Ольга» та світло-зелений колір фону праворуч від неї. Сталево-сріблястий полиск з'являється на сукні, платівці, шапці й на місці світлої вузької лінії всередині арки, та червонясто-мідний полиск — на зображенні плаща з ведмежої шкури.

*Багатоколірна*

-,40

□ 148. 40 к. —



Роксолана (Хуррем, Хасекі) (1505—1561) — дружина турецького султана Сулеймана I (Прекрасного) — за походженням українка, справжнє ім'я: Настя Лісовська (з Рогатина, нині Івано-Франківської обл.) — у східному вбранні: халаті й шароварах із дорогих тканин, підперезана широким поясом із тонкої тканини; тюрбані, прикрашеному пір'ям екзотичних птахів; намистом на шиї з декількома разками коралів і сап'яновому взутті. Пишне волосся спадає з-під тюрбана. (На малюнку неточність: тюрбан у цей період в Турції був виключно чоловічим головним убором, жінки його не носили). В руках Роксолани — гілка калини як спогад про її батьківщину — Україну. (Настя Лісовська народилась 1505 р. на Галичині, в місті Рогатині, у сім'ї священика. У 1520 р. Настю полонили кримські татари. Потім її було продано до гарему турецького султана Сулеймана I, який владарював у 1520—1566 рр. І лише за рік вона з простих рабинь-одалісок стала однією з дружин султана, яких згідно з Кораном не могло бути більше чотирьох. Ще невдовзі стає улюбленою дружиною Сулеймана Прекрасного, баш-кадуною, і впродовж майже сорока років відіграє велику роль у політичному житті Османської імперії, яка в ці роки набула найбільшої могутності. П.Загребельний свідчить: «У Стамбулі велика міська дільниця носить ім'я Хасекі, на тій дільниці — збу-

дована Роксоланою мечеть, притулок для убогих, лікарня... А ... коло мечеті Сулеймана Пишного, поряд з його величезною восьмигранною гробницею, — теж кам'яна і теж восьмигранна усипальниця його жони Роксолани, єдиної султанши в тисячолітній історії могутньої Османської імперії, взагалі єдиної в усій історії цієї землі жінки, яка удостоєна такої честі. Чотириста років стоїть ця гробниця. Всередині під високим куполом Сулейман звелів вирізьбити алебастрові розети й прикрасити кожну з них безцінним смарагдом, улюбленим самоцвітом Роксолани. Коли помер Сулейман, його гробницю так само прикрасили смарагдами, забувши, що його улюбленим каменем був рубін»). Близькосхідний орнамент. Напис: «Роксолана» шрифтом, стилізованим під український середньовічний скоропис. Люм. рис.: При УФ опромінюванні цифри і літера, що позначають номінал, набувають сліпучо-золотого кольору; на золотавий перетворюється жовтий колір напису «Роксолана», вузької лінії всередині арки та листя на гілці калини; брунатно-мідний, зеленкувато-золотавий і білувато-срібний полиск з'являється на різних частинах постаті Роксолани та її одягу.

*Багатоколірна*

-,40

Тиражі — по 0,25 млн. кожної марки.

КПА №№ 48, 49.

ШПА № 46.

1997. 16 серпня. 100-річчя прибуття перших українських поселенців до Аргентини. Мал. І.В.Турецького. Др. О., П. кр. Зуб. гр. 13 1/2. Розм. М. 40×28 мм. В ар. 36 (6×6) М.

□ 149. 20 к. —



Пам'ятник Т.Г.Шевченку в Буенос-Айресі (скульптура Великого Кобзаря на п'єдесталі, праворуч від якого — стела з образами з його творів. Пам'ятник створений скульптором Леонідом Молодожанином, українцем за походженням. Відкритий 5 грудня 1971 р. в центрі міста, в парку Трес-де-Фобреро) на тлі двох з'єднаних одна з одною стрічок кольорів державних прапорів Аргентини й України над кронами дерев парку. Текст: «100-річчя першого поселення українців в Аргентині», «Пам'ятник Тарасові Шевченку в Буенос-Айресі». (Документально підтверджене)



на дата першого прибуття українців до Аргентини — 27 серпня 1897 р., коли у провінції Місьйонес, на території, що зараз входить до складу міста Апостолес, оселились перші дванадцять родин із Галичини. З першою хвилею еміграції з українських земель до Аргентини впродовж 1897—1914 рр. прибуло майже 10 тисяч чоловік, у другій хвилі еміграції — 1922—1939 рр. — понад 40 тисяч, а в третій хвилі — 1946—1950-х рр. — близько 6 тисяч емігрантів. Зараз у 43 місцевостях Аргентини — близько 300 тисяч українців та нащадків вихідців з українських земель). Люм. рис.: При УФ опромінюванні стрічки, що при звичайному освітленні мають кольори державних прапорів Аргентини й України, набувають блискучо-золотавого забарвлення.

Багатоколірна

-,20

Тираж 0,2 млн.

1997. 20 серпня. Нагороди України. (До 6-ї річниці проголошення незалежності України). Мал. В.В.Тарана та О.Г.Харука. Др. О. у поєднанні з Мет., П. кр. Зуб. М.: у спеціальному ар. — гр. 13<sup>1</sup>/<sub>2</sub>, у Бл. — р. 13 × 12<sup>3</sup>/<sub>4</sub>. Розм. М.: в ар. — 28 × 40 мм, у Бл. — 35 × 50 мм. Розм. Бл. 100 × 80 мм. В ар. 25 (5 × 5) М., у Бл. — 2 М. Розташування М. у спеціальному ар. з художньо оздобленими берегами: I ряд — М. №№ 154, 153, 152, 151, 150; II ряд — М. №№ 153, 154, 150, 152, 151; III ряд — М. №№ 152, 150, 154, 150, 152; IV ряд — М. №№ 151, 152, 150, 154, 153; V ряд — М. №№ 150, 151, 152, 153, 154. Завдяки такому розташуванню утворюються різноманітні варіанти горизонтальних, вертикальних зчіпок марок та зчіпок марок у вигляді квартблоків, шестиблоків тощо.

□ 150. 20 к. —



Відзнака Президента України медаль «За бездоганну службу» (заснована 5 жовтня 1996 р.; автор ескізу — Л.Матяш) I ступеня з нижньою частиною колодки, обтягнутої стрічкою медалі. («Відзнакою Президента України — медаллю «За бездоганну службу»... нагороджуються особи офіцерського складу і прапорщики Збройних Сил України, рядового і начальницького складу військ і органів внутрішніх справ, Служби безпеки України, Національної гвардії України, Прикордонних військ України, Цивільної оборони України, які досягли високих показників у бойовій і професійній підготовці, є взірцем вірності присязі та у виконанні військового (службового) обов'язку, успішно керують під-

леглими, зразково виконують інші військові обов'язки... Медаль «За бездоганну службу» має три ступені... Вищим ступенем медалі є I ступінь... Нагородження медаллю «За бездоганну службу» провадиться послідовно, від нижчого ступеня до вищого... Відзнака Президента України — медаль «За бездоганну службу» I ступеня виготовляється з нейзильберу і має форму хреста, сторони якого являють собою зображення щитів. Поле щитів покрите емаллю червоного кольору, пружки — з білого металу. На верхній і нижній сторонах хреста розміщено меч вістрям угору. У центральній частині хреста — медальйон з зображенням малого Державного Герба України в обрамленні вінка з дубового листа і стрічки з написом «За бездоганну службу». Усі зображення рельєфні... До верхнього кінця хреста кріпиться кільце з вушком, яке сполучається з колодкою, обтягнутою стрічкою... Стрічка медалі шовкова муарова блакитного кольору з жовтою смужкою посередині і двома синіми з боків. Написи: «Нагороди України», «Відзнака Президента України медаль «За бездоганну службу».

Багатоколірна

-,20

□ 151. 20 к. —

Відзнака Президента України медаль «За військову службу Україні» (заснована 5 жовтня 1996 р.; автор ескізу Л.Матяш) з нижньою частиною колодки, обтягнутої стрічкою медалі. («Відзнакою Президента України — медаллю «За військову службу Україні»... нагороджуються військовослужбовці Збройних Сил України, Національної гвардії України, Служби безпеки України, Прикордонних військ України, внутрішніх військ Міністерства внутрішніх справ України, Управління державної охорони України, Цивільної оборони України та інші особи... Нагородження медаллю «За військову службу Україні» провадиться: за особисту мужність і відвагу, самовіддані дії, виявлені у захисті державних інтересів України; за досягнення високої бойової готовності військ і забезпечення обороноздатності України; за зразкове виконання військового обов'язку; за виконання спеціальних завдань щодо забезпечення державної безпеки України; за заслуги в охороні державного кордону України; за 25 років





бездоганної військової служби... Медаллю «За військову службу Україні» можуть бути нагороджені іноземні громадяни та особи без громадянства... Відзнака Президента України — медаль «За військову службу Україні» виготовляється зі срібла і має форму вінка з дубового листа. На вінок накладена композиція з зображенням військової зброї та символіки (ракета, гармата, шабля, бойова сурма, прапори та ін.). Усі зображення рельєфні... Вінок за допомогою кільця з вушком сполучається з прямокутною колодкою, обтягнутою стрічкою. Нижня частина колодки фігурна... Стрічка медалі шовкова муарова блакитного кольору з синьою смужкою посередині і двома жовтими з боків. Написи: «Нагороди України», «Відзнака Президента України медаль «За військову службу Україні».

*Багатоколірна*

-,20

□ 152. 30 к. —

Відзнака Президента України орден «За мужність» (заснована 21 серпня 1996 р. «з метою державного відзначення громадян за особисту мужність і героїзм, що були виявлені за надзвичайних обставин і спрямовані на захист людини, її прав і свобод, суспільних інтересів...»); «до нагороджених орденом «За мужність» прирівнюються особи, нагороджені раніше «відзнаками Президента України — зіркою «За мужність», хрестом «За мужність», які у зв'язку з цим визнаються кавалерами ордена «За мужність», зберігаючи право на носіння вручених їм відзнак»; автор ескізу М.Лебідь) — знак ордена «За мужність» I ступеня — хрест — на шийній стрічці. («Відзнакою Президента України — орденом «За мужність»... нагороджуються військовослужбовці, працівники правоохоронних органів та інші особи за особисту мужність і героїзм, виявлені при рятуванні людей, матеріальних цінностей під час ліквідації наслідків стихійного лиха, пожеж та за інших надзвичайних обставин, у боротьбі зі злочинністю, а також при виконанні військового, службового, громадянського обов'язку в умовах, пов'язаних з ризиком для життя... Орденом «За мужність» нагороджуються громадяни України, а також іноземні громадяни та

особи без громадянства... Орден «За мужність» має три ступені... Вищим ступенем ордена є I ступінь... Нагородження орденом «За мужність» провадиться послідовно, починаючи з III ступеня... Нагороджений орденом «За мужність» будь-якого ступеня іменується кавалером ордена «За мужність»... Орденом «За мужність» I ступеня має знак ордена — хрест і зірку ордена, II і III ступеня — тільки знак ордена... Знак ордена «За мужність» I ступеня — хрест носять на шийній стрічці, зірку ордена — з лівого боку грудей... Знак ордена «За мужність» I ступеня виготовляється з позолоченого срібла і має форму рівностороннього хреста, що накладений на лавровий вінок. Хрест покритий білою емаллю, по периметру облямований металевими позолоченими крапками під бісер. Из-під хреста розходяться два схрещені мечі вістрям униз. Посередині знака — синє емалеве коло із зображенням малого Державного Герба України. У верхньому кінці хреста є кільце з вушком, через яке протягується стрічка для носіння знака ордена на шії. Всі зображення рельєфні. Пружки хреста, кола, вінок, мечі, малий Державний Герб України, вушко з кільцем позолочені... Стрічка шовкова муарова синього кольору, ширина 28 мм. На стрічці на відстані 1 мм від краю з обох боків — дві білі поздовжні смужки завширшки 3 мм... Зірка ордена «За мужність» I ступеня виготовляється із срібла і має форму восьмикутної зірки з пучками розбіжних променів. Посередині зірки розміщено круглий медальйон, покритий темно-малиною емаллю, у центрі якого — синє емалеве коло із зображенням малого Державного Герба України. У верхній частині медальйона, над колом, — напис: «За мужність», у нижній частині, з боків, — дві лаврові гілки. Пружки медальйона і кола подвійні. Усі зображення і напис — рельєфні, позолочені... Планка ордена «За мужність» I ступеня являє собою прямокутну металеву пластинку, обтягнуту відповідною стрічкою. На стрічці посередині — накладний маленький хрестик з жовтого металу. Написи: «Нагороди України», «Відзнака Президента України орден «За мужність».

*Багатоколірна*

-,30





Відзнака Президента України «Орден Богдана Хмельницького» (заснована 3 травня 1995 р.; автор ескізу О.Руденко) — знак ордена Богдана Хмельницького I ступеня на шийній стрічці. («Відзнаку Президента України «Орден Богдана Хмельницького»... засновано для нагородження громадян України за особливі заслуги у захисті державного суверенітету, територіальної цілісності, зміцнення обороноздатності та безпеки України... Орден Богдана Хмельницького має три ступені... Вищим ступенем ордена є I ступінь. Нагородження орденом Богдана Хмельницького здійснюється послідовно: третього ступеня, другого ступеня, першого ступеня... Орденом Богдана Хмельницького I ступеня нагороджуються військовослужбовці та службовці Збройних Сил України, Міністерства внутрішніх справ України, Національної гвардії України, Служби безпеки України, Управління державної охорони України, Цивільної оборони України за визначні заслуги у справі захисту України та її народу... Орденом Богдана Хмельницького II ступеня нагороджуються: військовослужбовці та службовці Збройних Сил України, Міністерства внутрішніх справ України, Національної гвардії України, Прикордонних військ України, Служби безпеки України, Управління державної охорони України, Цивільної оборони України за особливу хоробрість, самовідданість і мужність, виявлені у захисті державних інтересів України; учасники бойових дій у період Великої Вітчизняної війни 1941—1945 рр. з нагоди 50-річчя Перемоги у Великій Вітчизняній війні... Орденом Богдана Хмельницького III ступеня нагороджуються: військовослужбовці та службовці Збройних Сил України, Міністерства внутрішніх справ України, Національної гвардії України, Прикордонних військ України, Служби безпеки України, Управління державної охорони України, Цивільної оборони України за особисту мужність і героїзм, виявлені під час виконання військового і службового обов'язку в умовах, пов'язаних з ризиком для життя; учасники бойових дій у період Великої Вітчизняної війни 1941—1945 рр., які виявили зразок мужності і самопожертви у боротьбі з фа-



шистськими загарбниками... Нагороджені орденом Богдана Хмельницького іменуються лицарями ордена Богдана Хмельницького... Знак ордена Богдана Хмельницького I ступеня виготовляється із срібла і має форму випуклої багатопроменевої зірки з накладеним на неї хрестом. Хрест покритий темно-червоною емаллю, з-під нього розходяться два схрещені мечі вістрям угору. Посередині знака, в колі, обрамленому вінком із дубового листя, — зображення геральдичної фігури «Абданк» герба гетьмана Богдана Хмельницького. Промені зірки, пружки хреста, мечі, вінок позолочені, елементи фігури «Абданк» — з жовтої і білої емалі. Всі зображення рельєфні... У верхньому промені хреста є вушко, через яке протягується стрічка для носіння знака ордена на ший... Стрічка до ордена Богдана Хмельницького I ступеня шовкова муарова темно-червоного кольору з поздовжньою посередині золотистою смужкою. Ширина стрічки — 45 мм. Планка ордена Богдана Хмельницького I ступеня являє собою прямокутну металеву пластинку, обтягнуту відповідною стрічкою. На стрічці — накладний позолочений хрест із зображенням геральдичної фігури «Абданк.». Написи: «Нагороди України», «Відзнака Президента України «Орден Богдана Хмельницького».

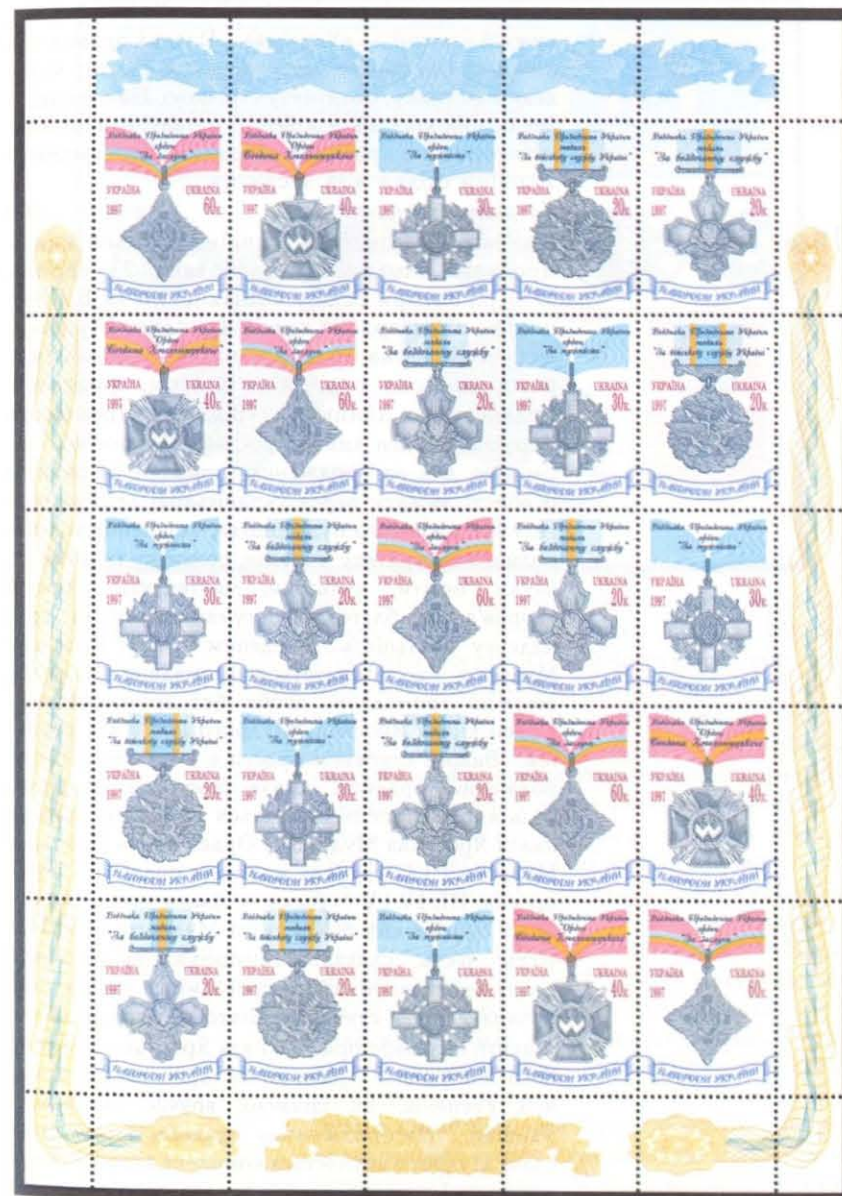
*Багатоколірна*

—,40

Відзнака Президента України орден «За заслуги» (заснована 22 вересня 1996 р. «...з метою відзначення громадян за видатні особисті досягнення в галузі економічного, науково-технічного, соціально-культурного розвитку і державного будівництва України»; «до нагороджених орденом «За заслуги» прирівнюються особи, нагороджені раніше «Почесною відзнакою Президента України»; автори ескізу І.Безгін і Ю.Харабет) — знак ордена «За заслуги» I ступеня на шийній стрічці. («Відзнакою Президента України — орденом «За заслуги»... нагороджуються громадяни України за видатні особисті досягнення в економічній, науково-технічній, соціально-культурній, військовій, державній, громадській та інших сферах діяльності... Орден «За заслуги» має



три ступені... Вищим ступенем ордена є I ступінь... Нагородження орденом «За заслуги» громадян України здійснюється послідовно, починаючи з III ступеня... Орденом «За заслуги» можуть бути нагороджені іноземні громадяни та особи без громадянства... Нагороджений орденом «За заслуги» будь-якого ступеня іменується кавалером ордена «За заслуги»... Орден «За заслуги» I ступеня має знак ордена та зірку ордена, II і III ступеня — тільки знак ордена... Орден «За заслуги», як правило, вручає Президент України... Нагородженому орденом «За заслуги» вручаються: до ордена I ступеня — знак ордена, зірка ордена, мініатюра знака ордена, орденська книжка; до ордена II та III ступеня — знак ордена, мініатюра знака ордена, орденська книжка... Знак ордена «За заслуги» I ступеня носять на шийній стрічці, зірку ордена — на грудях зліва... Знак ордена «За заслуги» I ступеня виготовляється зі срібла і має форму хреста із заокругленими кінцями, накладеного на медальйон із зображенням рослинного орнаменту. Сторони хреста покриті емаллю малинового кольору, пружки хреста — позолочені. З-під медальйона в напрямку сторін хреста розходяться пучки променів. Посередині хреста у вінку з дубової та лаврової гілок на блакитному фоні зображення малого Державного Герба України — тризуба. Вінок, тризуб, промені позолочені. Усі зображення рельєфні. До верхнього пучка променів кріпиться кільце з вушком, через яке протягується стрічка для носіння на шії... Стрічка до ордена «За заслуги» шовкова муарова малинового кольору з двома вузькими смужками кольорів Державного Прапора України (синьою та жовтою) з правого краю. Ширина стрічки 30 мм. Ширина синьої та жовтої смужок — по 2 мм. Мініатюра знака виготовляється в масштабі 1:2. Зірка ордена виготовляється з позолоченого срібла і має форму восьмикутної зірки з розбіжними променями. Посередині зірки — круглий медальйон з пружкою, у центрі якого на синьому емалевому тлі зображення малого Державного Герба України. Медальйон обрамлений рельєфним рослинним орнаментом. По колу медальйона, покритому емаллю малинового кольору, розміще-



Спеціальний аркуш марок №№ 150—154



но напис позолоченими літерами «За заслуги», у нижній частині — «Україна»... Планка ордену «За заслуги» I ступеня являє собою прямокутну металеву пластинку, обтягнуту стрічкою. На стрічці — накладний хрестик з жовтого металу. Написи: «Нагороди України», «Відзнака Президента України орден «За заслуги».

*Багатоколірна*

— 60

Відзнака Президента України «Орден князя Ярослава Мудрого» (заснована 23 серпня 1995 р.; автори ескізу О.Івахненко та В.Шведцов) — знак ордену князя Ярослава Мудрого I ступеня, зірка ордену князя Ярослава Мудрого, плечова стрічка з бантом, фрагмент орденського ланцюга. («Відзнаку Президента України «Орден князя Ярослава Мудрого»... засновано для нагородження громадян за видатні особисті заслуги перед українською державою в галузі державного будівництва, зміцнення міжнародного авторитету України, розвитку економіки, науки, освіти, культури, мистецтва, охорони здоров'я, за благодійну, гуманістичну та громадську діяльність... Ордену князя Ярослава Мудрого нагороджуються громадяни України, іноземні громадяни, особи без громадянства... Орден князя Ярослава Мудрого має п'ять ступенів... Вищим ступенем ордену є I ступінь... Нагороджений ордену князя Ярослава Мудрого будь-якого ступеня іменується кавалером ордену князя Ярослава Мудрого... Орден князя Ярослава Мудрого I і II ступеня має знак ордену та зірку ордену; III, IV і V ступеня — тільки знак ордену... Девіз ордену князя Ярослава Мудрого — «Мудрість, честь, слава»... Нагородження ордену князя Ярослава Мудрого провадиться послідовно, починаючи з V ступеня... Ніхто не має права позбавити кавалера ордену князя Ярослава Мудрого його нагороди... Орден князя Ярослава Мудрого всіх ступенів, як правило, вручає Президент України... Нагородженому ордену князя Ярослава Мудрого вручається комплект атрибутів відзнаки: до I ступеня — знак ордену, дві зірки ордену, грамота про нагородження; до II ступеня — знак ордену, зірка ордену, мініатюра знака ордену, орденська книжка; до III, IV, V ступеня —



знак ордену, мініатюра знака ордену, орденська книжка... Знак ордену князя Ярослава Мудрого I ступеня носять на шийній стрічці, одну зірку ордену — з лівого боку грудей, другу — на плечовій нагородній стрічці нижче банта, плечову нагородну стрічку — через праве плече... Стрічка ордену князя Ярослава Мудрого шовкова муарова синього кольору з двома поздовжніми жовтими смужками з країв. I ступінь. Ширина плечової стрічки — 100 мм, ширина жовтих смужок — 8 мм кожна, відстань від краю стрічки — 5 мм. Ширина стрічки для банта — 70 мм, ширина смужок — 5 мм кожна, відстань від краю — 3 мм... Планка ордену князя Ярослава Мудрого I ступеня виготовляється з позолоченого срібла і являє собою прямокутну рамку, яка обрамляє орденську стрічку. По периметру планки — рельєфне зображення гірлянди з дубового листя... Мініатюра знака ордену князя Ярослава Мудрого виготовляється з позолоченого срібла і являє собою знак ордену у зменшеному вигляді. Мініатюра за допомогою дужки та кільця з'єднується з прямокутною колодкою. Колодка виготовляється з позолоченого срібла. Покрита блакитною емаллю. Написи:



□ 155. 60 к. —

«Нагороди України», «Відзнака Президента України «Орден князя Ярослава Мудрого».

*Багатоколірний*

1,20

Знак відзнаки Президента України «Орден князя Ярослава Мудрого» I ступеня на орденському ланцюгу. («Знак відзнаки Президента України «Орден князя Ярослава Мудрого» I ступеня виготовляється зі срібла і являє собою рівносторонній хрест із заокругленими кінцями, увінчаними мініатюрними хрестиками. Сторони хреста покриті білою і блакитною емаллю, між ними розходяться фігурні промені. На верхньому кінці знака розміщено дужку у вигляді вінка з дубового листя, на який накладено старослов'янську літеру «У» (Україна) з синьою емаллю. Посередині знака — круглий емалевий темно-синій медальйон з позолоченим рельєфним зображенням профілю князя Ярослава Мудрого. Медальйон обрамлено двома пружками, між якими по колу, покритому білою емаллю, напис «Ярослав Мудрий». Пружки, напис, хрестики, промені, дужка позолочені. Зворотний бік знака плоский, з вигравіруванням номером знака та словами «Мудрість, честь, слава»... Знак ордену за допомогою дужки і двох кілець прикріплюється до орденського ланцюга, що носить на ший. Орденський ланцюг складається з 17 медальйонів (4 — овальні з зображенням малого Державного Герба України і Державного Прапора України, 5 — круглі з зображенням стилізованої старослов'янської літери «ять», 8 — круглі з рослинним орнаментом). Медальйони з'єднані між собою кільцями. Орденський ланцюг виготовляється з позолоченого срібла, покривається блакитною, синьою і жовтою емаллю... Знак ордену князя Ярослава Мудрого I ступеня складається з 41 деталі.». Напис: «Знак ордену князя Ярослава Мудрого».

*Чорнувато-сіра, магентова, ультрамафінова*

-,65

□ 156. 60 к. —

Зірка відзнаки Президента України «Орден князя Ярослава Мудрого» та фрагмент орденського ланцюга. («Зірка ордену князя Ярослава Мудрого виготовляється зі срібла і має форму восьмикутної випуклої зірки з позолоченими і срібними розбіжними променями. Посе-

редині зірки — круглий медальйон з зображенням на темно-синьому емалевому тлі старослов'янської літери «ять». Медальйон обрамлено двома пружками, між якими на позолоті — декоративний орнамент із блакитної і темно-синьої емалі. Пружки, орнамент, літера «ять» — позолочені, рельєфні...»). Напис: «Зірка ордену князя Ярослава Мудрого».

*Чорнувато-сіра, магентова, ультрамафінова*

-,65

Тиражі: М. № 150 — 0,3 млн., М. № 151 — 0,2 млн., М. № 152 — 0,3 млн., М. № 153 — 0,2 млн., М. № 154 — 0,25 млн., Блока 8 — 0,05 млн.

КПД № 50.

ШПД № 47.

1997. 13 вересня. Гетьмани України. (Продовження серії. Початок: див. №№ 84—86). Мал. Ю.Г.Логвина. Др. О., П. кр. Зуб. гр. 12<sup>1</sup>/<sub>4</sub> × 12. Розм. М. 52 × 25 мм. В ар. 40 (5 × 8) М. На марках серії — зображення в лівому верхньому куті Малого Герба України.



□ 157. 20 к. —

Дмитро Вишневецький (Байда) (? — 1563). В центрі — у восьмикутній бароковій рамі — портрет князя, засновника Запорізької Січі. На картуші під портретом — напис: «Дмитро Вишневецький Байда». У лівій частині мал. — перша дерев'яна козацька фортеця, збудована бл. 1552 р. на острові Мала Хортиця, що на Дніпрі (нині — на території м.Запоріжжя) з човнами (чайками) запорізьких козаків перед нею. В центральному човні — Дмитро Вишневецький. Права частина мал. — картина страти в Царгороді (нині Стамбул) Байди (Д.Вишневецького), який був захоплений у полон турками. Люм. рис.: При УФ опромінюванні чорні при звичайному освітленні літери і цифри написів



«Україна» (українською мовою) та «Дмитро Вишневецький Байда 20 к. 1997» набувають червоного кольору, червоними стають булава в руках Д.Вишневецького, рамка навколо його портрета та яскраві плями тіней на будівлях Царгорода (жовті при звичайному освітленні). Тризуб на Гербі та рамка Герба стають золотавими, на зображенні води з'являється сріблястий полиск.

*Багатоколірна*

-,20

□ 158. 20 к. —

Пилип Степанович Орлик (1672—1742) — екзильний гетьман України (1710—1742), автор першої Конституції України (1710) та політичних трактатів, письменник і поет. В центрі — його портрет у восьмистінній бароковій рамі. На картуші під портретом напис: «Гетьман Пилип Орлик». У правій частині мал. — панорама м.Стокгольма, у лівій — П.Орлик розмовляє з чиновниками в м.Салоніках на площі перед собором св.Димитрія. (Стокгольм і Салоніки — міста, де жив П.Орлик, опинившись у вигнанні після Полтавської битви 1709 р.). У верхній частині обох малюнків на картушах відповідні написи: «STOCKHOLM» та «ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ».

Люм. рис.: При УФ опромінюванні білий фон на портреті гетьмана перетворюється на яскраво-золотавий, колір його одягу (вишневий) стає бузково-фіалковим, колір рамки з жовтого змінюється на червоний, тризуб та рамка Герба стають золотавими, на нижній частині неба та воді в бухті на малюнку із зображенням Стокгольма з'являється сталевосріблястий полиск.

*Багатоколірна*

-,20

Тиражі — по 0,25 млн. кожної М.

КПД № 51(У)а, № 51(У)б.

ШПД № 26.

1997. 23 вересня. 125 років від дня народження всесвітньо відомої української співачки, майстра співу бельканто Соломії Амвросіївни Крушельницької (1872—1952). Мал. С.І.Лук'яненко. Др. О., П. кр. Зуб. гр. 13<sup>1</sup>/<sub>2</sub>. Розм. М. 28×40 мм. В ар. 36 (6×6) М.

□ 159. 20 к. —

Профільне зображення С.А.Крушельницької в колі, за межами якого кільце зі словами



«Соломія Крушельницька» і датами «1872—1952». Люм. рис.: При УФ опромінюванні білий фон кільця з написом перетворюється на блискучо-золотавий, а літери й цифри замість золотавого набувають чорного кольору.

*Багатоколірна*

-,20

Тираж 0,25 млн.

КПД № 32(У)а, № 32(У)б.

ШПД № 48.

1997. 30 жовтня. Літакобудування в Україні. (Продовження серії. Початок: див. №№ 120—123). Мал. В.І.Самойлова. Др. О., П. кр. Зуб. гр. 13<sup>1</sup>/<sub>2</sub>. Розм. М. 40×28 мм. В ар. 36 (6×6) М.

□ 160. 20 к. —



Літак Ан-74 ТК-200 над вкритими снігом горами на тлі неба з білими хмарами. Напис: «Ан-74 ТК-200». Люм. рис.: При УФ опромінюванні білі верхівки гір та білий колір зображення ландшафту передгір'я стають блискучо-золотавими з червонувато-мідним полиском.

*Багатоколірна*

-,20

□ 161. 40 к. —



Літак Ан-38-100 над зеленим полем. Напис: «Ан-38-100». Люм. рис.: При УФ опромінюванні над зображенням літака між його правим крилом і хвостовою частиною з'являється золотаво-бронзова плашка довжиною 10 мм і висотою 2 мм, на фоні якої вималюється слово «Україна».

*Багатоколірна*

-,40

Тиражі — по 0,25 млн. кожної М.

КПД № 39.

ШПД № 49.

1997. 6 грудня. Спільний американсько-український космічний експеримент «Columbia» (19.11.–5.12.1997). Космонавт-дослідник України А.К.Каденюк. Мал. Є.Ф.Сендзюка. Др. О., П. кр. Зуб. гр. 12×12<sup>1</sup>/<sub>4</sub>. Розм. М. і купона 25×52 мм. В ар. 30 (6×5) маркових місць, з яких марки надруковані на 15; марки розташовані на непарних, купони — на парних місцях.

□ 162. 40 к. —

Державні прапори України та США на фоні старту американського космічного корабля «Спейс-Шаттл» з ракетами-носіями. Напис: «Спільний експеримент Columbia». Люм.



рис.: При УФ опромінюванні білий колір на зображенні космічного корабля та ракет-носіїв перетворюється на сріблясто-рожевий, сріблясто-рожевого світіння набувають газів, що витікають з ракет-носіїв.

*Багатоколірна*

-,40

На малюнку марки відсутня «алюмінієва» фарба, внаслідок чого майже не помітний номінал, а бокові вертикальні смуги — не сріблястого, а сірого кольору.

*Багатоколірна*

20,-



Купон до марки № 162 — Емблема спільного космічного експерименту — круг з написом по його колу в верхній частині: «COLLABORATIVE UKRAINIAN EXPERIMENT» та у нижній частині: «USA UKRAINE» із зображенням у центрі на тлі прапорів США та України американського космічного апарата «Спейс-Шаттл», з якого ніби виростають пагони рослин з листям і квітками, на фоні земної кулі зі схематичним відтворенням частини американських материків, Африки й Євразії та написами «NASA NSAU». Написи над емблемою: «Місія STS-87» та текст під емблемою: «НАСА НАСА Космонавт-дослідник України Л.Каженюк XI-XII 1997». Люм. рис.: При УФ опромінюванні на емблемі, зображений у верхній частині купона, жовті літери напису набувають металевого золотавого полиску.

*Багатоколірна*

Тираж марки й купона — по 0,2 млн.

КПД № 52.

ШПД № 50.

1997. 6 грудня. Суднобудування в Україні. Мал. В.І.Самойлова. Др. О., П. кр. Зуб. гр. 13<sup>1/2</sup>. Розм. М. 40 × 28 мм. В ар. 36 (6 × 6) М.

□ 163. 20 к. —



Есмінець «Заветний» — одне з перших суден, побудованих на Чорноморському суднобудівному заводі (заснований у 1897 р. в м.Миколаєві). Спущений на воду 1903 р. Напис: «Есмінець «Заветний» 1903 р.». Люм. рис.: При УФ опромінюванні забарвлення труб есмінця змінюється на яскраво-золотаве, а у верхній їх частині — на червонисто-мідне.

*Багатоколірна*

-,20

□ 164. 40 к. —



Науково-дослідне судно «Академік Сергій Корольов», будівництво якого завершено 1970 р. на Чорноморському суднобудівному заводі (крім науково-дослідних суден тут будують есмінці, міноносці, крейсери й авіаносці, криголами, судна суховантажні та для перевезення контейнерів, великі морозильні фабрики, траулери й танкери). Напис: «Науково-дослідне судно «Академік Сергій Корольов» 1970 р.». Люм. рис.: При УФ опромінюванні в нижній частині малюнка, перед зображенням корабля, на поверхні води з'являються золотаві «плями» і «хвилі».

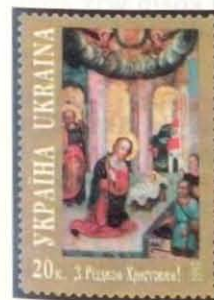
*Багатоколірна*

-,40

Тиражі — по 0,25 млн. кожної М.

1997. 20 грудня. 3 Різдвом Христовим! Ікона XVIII ст. Оформлення Г.Т.Задніпряного. Др. О., П. кр. Зуб. гр. 13<sup>1/2</sup>. Розм. М. 28 × 40 мм. В ар. 36 (6 × 6) М.

□ 165. 20 к. —



Ікона «Різдво Христове» (XVIII ст.) з одного із сіл Переяслав-Хмельницького району Київської області. Зберігається в Національному художньому музеї України. Напис: «3 Різдвом Христовим!».

*Багатоколірна*

-,20

Тираж 0,2 млн.



рис.: При УФ опромінюванні білий колір на зображенні космічного корабля та ракет-носіїв перетворюється на сріблясто-рожевий, сріблясто-рожевого світіння набувають газу, що витікають з ракет-носіїв.

*Багатоколірна*

-,40

На малюнку марки відсутня «алюмінієва» фарба, внаслідок чого майже не помітний номінал, а бокові вертикальні смуги — не сріблястого, а сірого кольору.

*Багатоколірна*

20,-



Купон до марки № 162 — Емблема спільного космічного експерименту — круг з написом по його колу в верхній частині: «COLLABORATIVE UKRAINIAN EXPERIMENT» та у нижній частині: «USA UKRAINE» із зображенням у центрі на тлі прапорів США та України американського космічного апарата «Спейс-Шаттл», з якого ніби виростають пагони рослин з листям і квітками, на фоні земної кулі зі схематичним відтворенням частини американських материків, Африки й Євразії та написами «NASA NSAU». Написи над емблемою: «Місія STS-87» та текст під емблемою: «НАСА НАСА Космонавт-дослідник України Л.Каде-нюк XI-XII 1997». Люм. рис.: При УФ опромінюванні на емблемі, зображений у верхній частині купона, жовті літери напису набувають металевого золотавого полиску.

*Багатоколірний*

Тираж марки й купона — по 0,2 млн.

КПД № 52.

ШПД № 50.

1997. 6 грудня. Суднобудування в Україні. Мал. В.І.Самойлова. Др. О., П. кр. Зуб. гр. 13 1/2. Розм. М. 40 × 28 мм. В ар. 36 (6 × 6) М.

□ 163. 20 к. —



Есмінець «Заветний» — одне з перших суден, побудованих на Чорноморському суднобудівному заводі (заснований у 1897 р. в м.Миколаєві). Спущений на воду 1903 р. Напис: «Есмінець «Заветний» 1903 р.». Люм. рис.: При УФ опромінюванні забарвлення труб есмінця змінюється на яскраво-золотаве, а у верхній їх частині — на червонясто-мідне.

*Багатоколірна*

-,20

□ 164. 40 к. —



Науково-дослідне судно «Академік Сергій Корольов», будівництво якого завершено 1970 р. на Чорноморському суднобудівному заводі (крім науково-дослідних суден тут будують есмінці, міноносці, крейсери й авіаносці, криголами, судна суховантажні та для перевезення контейнерів, великі морозильні фабрики, траулери й танкери). Напис: «Науково-дослідне судно «Академік Сергій Корольов» 1970 р.». Люм. рис.: При УФ опромінюванні в нижній частині малюнка, перед зображенням корабля, на поверхні води з'являються золотаві «плями» і «хвилі».

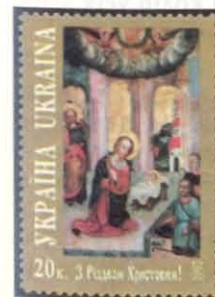
*Багатоколірна*

-,40

Тиражі — по 0,25 млн. кожної М.

1997. 20 грудня. З Різдом Христовим! Ікона XVIII ст. Оформлення Г.Т.Задніпряного. Др. О., П. кр. Зуб. гр. 13 1/2. Розм. М. 28 × 40 мм. В ар. 36 (6 × 6) М.

□ 165. 20 к. —



Ікона «Різдво Христове» (XVIII ст.) з одного із сіл Переяслав-Хмельницького району Київської області. Зберігається в Національному художньому музеї України. Напис: «З Різдом Христовим!».

*Багатоколірна*

-,20

Тираж 0,2 млн.



1997. 20 грудня. Народне мистецтво України. Мал. Г.Ю.Кузнецова. Др. О., П. кр. Зуб. гр. 13<sup>1</sup>/<sub>2</sub> (№№ 166—169) та р. 11<sup>1</sup>/<sub>2</sub> (№№ 170—173). Розм. М. 40×28 мм. В ар. 36 (6×6) М. №№ 166—169 і 8 (2×4) М. №№ 170—173, причому М. №№ 170—173 в аркушах містяться двома серіями — кожна зчіпкою у вигляді квартблока.

□ 166. 20 к. — Народний живопис — «Півень» — папір, темпера — автор В.Тезик (с.Петриківка Дніпропетровської обл.). (У художній виразності народного образотворчого мистецтва особливу роль відіграють колір і візерунки. Причому колір крім художнього має й смислове значення: червоний — колір сонця і вогню — символізує життєдайні сили; жовтий — колір достиглих плодів, зерна — символ добробуту; зелений — колір весни — уособлює розквіт природи, її відродження. Живописний напрям українського народного мистецтва виявляється в традиційному стінописі, візерунках та меблях, кераміці, склі. Орнаменти й композиції народного стінопису збереглися в так званих мальовках — малюнках на папері. Здавна славилось своїми мальовками с.Петриківка на Катеринославщині — нині Дніпропетровської обл. Самобутні майстри розпису відомі на Кіровоградщині, Київщині, Черкащині, Івано-Франківщині. Зображення рослин і тварин переважно уособлюють певні поняття, є символічними. Зокрема, півень своїм криком віщує наближення дня, відганяє від хати нечисту силу і злих духів. Особливі властивості має за народною уявою червоний півень: він приносить щастя, охороняє худобу від відьом, а малих дітей — від підміни нечистою силою; він може показати захований скарб, або й сам ототожнюється зі скарбом). Текст: «Живопис Півень Дніпропетровська область». Люм. рис.: При УФ опромінюванні колір усіх літер і цифр змінюється на червоний.



Багатоколірна  
-20  
Вишивка бісером — кептар — автор Г.Лісій (с.Остриця Чернівецької обл.). (Кептар, або ж киптар, бунда, цурканка, брушляк чи камізола — хутряна безрукавка населення Карпат і Прикарпаття. Довжина та прийоми його оформлення відзначаються значною варіативністю залежно від конкретної місцевості. Для кептарів характерне симетричне розташування декору. Найдовші



□ 168. 40 к. —



кептарі побутовали на Буковині (гудуляки, волоські). Їх облямовували тхорячим хутром, оздоблювали аплікацією та плетінкою з кольорової шкіри, вишивкою рослинним орнаментом та нашивками з різнокольорових вовняних шнурків та ниток (волічками). Нитки були зелені, червоно-сині, жовті. Починаючи з 50-х років ХХ ст. поширилась вишивка бісером, котра тяжіє до натуралістичного передання квіткових мотивів. (Бісер — з арабської — дрібне металеве або скляне намисто, пацьорки). Багато орнаментовані кептарі називали гаптованими, єрованими, файними). Текст: «Кептар Вишивка бісером Чернівецька область». Люм. рис.: При УФ опромінюванні колір усіх літер і цифр змінюється на червоний.

Багатоколірна

-20

Різьблення по дереву — декоративне блюдо — автор С.Корпанюк (с.Яворів Івано-Франківської обл.). (Найстаріші збережені до сьогодні пам'ятки гуцульської дереворізьби були створені в XVII ст. й мають назву «образ», бо ними користувалися так само, як і справжніми іконами. З XVIII ст. різьблення по дереву значно удосконалюється, ним прикрашають практично всі меблі та інші дерев'яні побутові речі. Першим різьбярем, що почав тут використання токарної техніки та урізноманітний інструмент для різьблення, був Ю.І.Шкрібляк. У своїй творчості прикарпатські різьбярі вживали й вживають такі елементи: «рески», «кривульки» — ламані лінії, «ружя» — коло з поділом на шість частин, «кучері» — форма фібули, «сливки» — ритмічно розташовані ромби, «колоски» — ялинкоподібні, «розкліні» — система ромбів у подвійному обрамуванні, з ламаними променями назовні, а також цілу низку хрестиків. Це все геометричні мотиви, що прийшли з давнини і є аналогічними до писанкових прикрас із їх символічним значенням. Більшість предметів побуту прикрашали плоскою сухою різьбою з геометричним орнаментом. Плоску суху різьбу деколи підсилюють інкрустацією рогом, металевим дротиком чи цвяшками. Застосовується також своєрідний принцип декорування, який полягає в розподілі великих площин на менші



поля, що мають вигляд геометричних фігур — квадратів, кіл, півкіл, прямокутників та ін.). Текст: «Декоративне блюдо Дерево, різблення Івано-Франківська область». Люм. рис.: При УФ опромінюванні колір усіх літер і цифр змінюється на червоний.

*Багатоколірна*

-,40

Ліплення з глини — «Баран» — один із видів ритуального зооморфного посуду, що виготовлявся у вигляді пустотілої скульптури барана і слугував для тримання в ньому й розливання міцних напоїв і вина. Автор скульптури — В.Омеляненко (с.Опішня Полтавської обл.). (Баран — символ чоловічого начала, творчої енергії, оновлення сонячної сили, а також благополуччя, багатства, ситості, достоїнності. В інших ситуаціях баран — символ глупоти, нерозумної, впертої людини.

Ліплення з глини й виготовлення з неї керамічних виробів — гончарство — протягом багатьох століть посідало одне з провідних місць серед реміслів українського селянства, увібравши в себе технічні навички — від вибору глини до термічної обробки виробів — і художні традиції, що існували ще з часів неоліту. Керамічні вироби поділялися на чотири основні групи: побутовий посуд, декоративний посуд, оздоблювальні плитки-кахлі, будівельні матеріали — черепиця та плоска цегла типу плінфи. Найбільші центри гончарного промислу були зосереджені в лісостеповій зоні. До сьогодні з них збереглися: Опішня на Полтавщині; Кролевець, Олешня, Ічня на Чернігівщині; Нова Водолага, Просяне, Ізюмщина на Харківщині; Бубнівка, Кришинці, Бар — на Поділлі. Є такі центри на Поліссі, в Карпатах, у Галичині та на Закарпатті. При безперечній спільності форм української народної кераміки кожний центр гончарства має свої особливості і своєрідність.). Текст: «Глина, ліплення Баран Полтавська область». Люм. рис.: При УФ опромінюванні колір усіх літер і цифр змінюється на червоний.

*Багатоколірна*

-,40

(Розмір 112 × 146 мм) — Включає в себе 8 (2 × 4) марок у такій послідовності №№: 170, 173,

□ 169. 40 к. —



Малий аркуш № 1.

□ Малий аркуш № 1.



172, 171, 170, 173, 172, 171. Береги аркуша бідо- (або ясно-) хромово-жовті, оздоблені орнаментами, стилізованими зображеннями та написами: «Півень Дніпропетровська область» (на верхньому березі ар., над М. № 170); «Баран Полтавська область» (на верхньому березі ар., над М. № 173); «Декоративне блюдо Івано-Франківська область» (на нижньому березі ар., під М. № 172) та «Кептар Чернівецька область» (на нижньому березі ар., під М. № 171).

*Багатоколірний*

3,-

□ 170. 20 к. —

Написи й малюнок такі ж, як на М. № 166, але за вузькою рамкою, що обмежує зображення, поле біле, а не зафарбоване, як на М. № 166. Люм. рис. такий же, як на М. № 166.

*Багатоколірна*

-,20

□ 171. 20 к. —

Написи й малюнок такі ж, як на М. № 167, але за вузькою рамкою, що обмежує зображення, поле біле, а не зафарбоване, як на М. № 167. Люм. рис. такий же, як на М. № 167.

*Багатоколірна*

-,20

□ 172. 40 к. —

Написи й малюнок такі ж, як на М. № 168, але за вузькою рамкою, що обмежує зображення, поле біле, а не зафарбоване, як на М. № 168. Люм. рис. такий же, як на М. № 168.

*Багатоколірна*

-,40

□ 173. 40 к. —

Написи й малюнок такі ж, як на М. № 169, але за вузькою рамкою, що обмежує зображення, поле біле, а не зафарбоване, як на М. № 169. Люм. рис. такий же, як на М. № 169.

*Багатоколірна*

-,40

Тиражі марок №№ 166—169 — по 0,2 млн.,

№№ 170—173 — по 0,1 млн.

(0,05 млн. малих ар.).

КПД № 53.

ШПД № 51.

1997. 20 грудня. 125 років від дня народження українського живописця, архітектора і графіка Василя Григоровича Кричевського (31.12.1872 — 15.11.1952). Мал. О.В.Штанка. Др. О., П. кр. Зуб. гр. 13 1/2. Розм. М. 28×40 мм. В ар. 36 (6×6) М.

□ 174. 10 к. —

Портрет В.Г.Кричевського (за фотографією початку 1920-х років), оформлений у стилі книжкової графіки другої половини 1920-х років. (В.Г.Кричевський — визначний мистецтво-



знавець, архітектор, художник, графік, театральний і кінодекоратор. Один з організаторів і професор Української академії мистецтв, заснованої 1917 р., заслужений діяч мистецтв УРСР. З 1944 р. в еміграції в Німеччині, потім — у Венесуелі. Автор кількох проектів у оригінальному стилі українського модерну, зокрема Полтавського земства 1903 р., проекту і художнього оформлення Канівського музею-заповідника «Могила Т.Г.Шевченка». У живопису — майстер імпресіоністської школи, пейзажист, у декоративне мистецтво вносить український колорит. З 1903 р. як книжковий графік оформив понад 70 українських книжкових видань. Брав участь у створенні державної символіки УНР — проектів великого і малого Державних гербів, печаток, — а також грошових банкнотів і поштових марок. Виготовляв декорації і костюми для театру М.Садовського, Державного Національного та Українського Державного театрів, оформлення ряду фільмів на кіностудіях Києва й Одеси. Досліджував і збирав твори народного мистецтва, активно працював у прикладному мистецтві. Автор багатьох статей і рецензій з мистецтвознавства). Написи: «Василь Кричевський 1872—1952». Люм. рис.: При УФ опромінюванні плашка з написом «Василь Кричевський 1872—1952» набуває яскраво-золотавого кольору. Яскраво-золотавими стають літери в словах «Україна Україна». Номінал «10 к.» і всі елементи зображення, що при звичайному освітленні мають жовтий колір, набувають біло-сріблястого світіння.

*Багатоколірна*

-,10

Тираж — 5,0 млн.

1997. 27 грудня. 275 років від дня народження українського філософа, поета, музиканта, педагога Григорія Савича Сковороди (3.12.1722—9.11.1794). Мал. В.В.Тарана й О.Г.Харука. Др. О. у поєднанні з Мет., П. кр. Зуб. гр. 13 1/2. Розм. М. 28×40 мм. В ар. 30 (6×5) М.

□ 175. 60 к. —

Портрет Г.С.Сковороди за його скульптурним зображенням (за пам'ятником у Києві, спорудженим 1976 р., ск. І.П.Кавалерідзе, арх. В.Г.Гнездилов). (Г.С.Сковорода — філософ, поет, просвітитель-гуманіст. Навчався в Києво-Могилянській академії. Викладав у Переяс-





лавській семінарії та Харківському колегіумі. У другій половині 1750-х років почав займатись літературною творчістю. Написав багато віршів старокнижною українською та латинською мовами, віршових та прозових байок. З написаних у різний час віршів уклав збірник «Сад божественных пѣсней», а з байок — 1774 р. — збірник «Басни Харьковскія». Останні понад 25 років життя провів у мандрах по Слобожанській Україні. У цей період створив свої основні філософські твори: трактати, діалоги та притчі. Разом із П.Величківським і С.Гамалією створив окрему школу «містичного тризір'я української філософії». Онтологічна основа вчення Г.Сковороди-філософа — концепція трьох світів: макрокосма («обительний мир», всесвіт), мікркосма (людина) і світу символів (Біблія, міфологія тощо). Всі світи, вважав він, складаються з двох натур: внутрішньої (духовної) і зовнішньої (матеріальної). Свої ідеї розвивав у дусі неоплатоністичної діалектики. Напис: «Григорій Сковорода 1722—1794».

*Багатоколірна на блідо-сіро-жовтому візерунчастому тлі* -60

Тираж 0,2 млн.

1997. 30 грудня. Тваринний світ України. (Продовження серії. Початок: див. №№ 136, 137). Мал. В.І.Лєсняка. Др. О., П. кр. Зуб. р. 11<sup>1</sup>/<sub>2</sub>. Розм. М. 28 × 40 мм. В ар. 6 (3 × 2) М. (Малий аркуш № 2).

□ Малий аркуш № 2. (Розмір 113(-115) × 122(-123) мм). — Включає в себе 6 (3 × 2) М. у такій послідовності №№: 176, 179, 177, 180, 178, 181. Береги аркуша блідо-сіро-жовтого кольору містять силуетні зображення бронзового кольору, які є продовженням малюнків марок: на правому березі і правій половині нижнього берега силуети ялинок — продовження малюнків М. №№ 177, 181 — та гілки горобини з продовженням її зображення на М. №№ 178, 181; у лівій частині нижнього берега як продовження малюнка М. № 180 — їжак — силует миші, на яку він полює; на верхньому та лівому берегах — як продовження чи доповнення малюнків М. №№ 176, 179, 177 — силуети чотирьох птахів (тих же, що зображені на цих марках) у польоті.

*Багатоколірний*

2,-



Малий аркуш № 2.



□ 176. 20 к. —



На тлі трьох силуетів птахів у польоті — зображення жайворонка польового — *Alauda arvensis* — з родини жайворонкових (Alaudidae). (Жайворонкові — родина птахів ряду горобцеподібних (Passeriformes) з довжиною тіла до 25 см, масою до 60 г; забарвлення мають здебільшого сіре. В Україні поширені 9 видів, з них по всій території — польовий жайворонко і чубатий жайворонко — мешканці відкритих просторів: полів, степів, лук, лісових галявин. Гнізда на землі. Живляться насінням трав'янистих рослин і комахами. Самці добре співають). Напис: «Жайворонко польовий». Люм. рис.: При УФ опромінюванні літери й цифри (білі при звичайному освітленні) набувають золотавого забарвлення; блакитними стають силуети птахів у польоті, сталево-сріблястого світіння набуває нижня частина тіла жайворонка.

*Багатоколірна на бронзовому тлі* —,25

□ 177. 20 к. —



На тлі силуетів ялинок — зображення лелеки чорного — *Ciconia nigra* Linnaeus — з родини лелечих (Ciconiidae). (Лелечі — родина птахів з ряду гомілкових (Ciconiiformes). Чорний лелека — великий птах із розмахом крил до 2 м, масою близько 3 кг. Чисельність цього виду різко скорочується. В Україні кублиться на Поліссі, в Карпатах і Прикарпатті, влітку зустрічається в Кримських горах. Це перелітний вид птахів, що мешкає в глухих (часто заболочених) місцях, поблизу річок, озер та боліт. Живиться рибами, земноводними, рептиліями та крупними комахами. Кублиться на старих деревах на висоті 5—15 м, де споруджує гнізда діаметром 1—1,2 м, що їх використовує впродовж багатьох років. Вид включений до Червоної книги України). Напис: «Лелека чорний». Люм. рис.: При УФ опромінюванні літери й цифри (білі при звичайному освітленні) набувають золотавого забарвлення, а нижня частина тіла чорного лелеки — сріблястого світіння; біло-сріблясті лінії з'являються на зображенні його ніг та трави внизу.

*Багатоколірна на бронзовому тлі* —,25

□ 178. 20 к. —



На тлі силуетів хвойного і листяного дерева — зображення вовчка садового — *Elomys quercinus* Linnaeus — з родини вовчків (Myoxidae) на гілці. (Вовчки — родина з ряду гризунів (Rodentia). Вовчок садовий — гризун середніх розмірів із довжиною тіла до 14 см та довгим хвостом. Забарвлення верхньої частини тіла буровато-брунатне, черевце та лапки білі. Від очей до вуха, огинаючи його згори, проходить чорна смуга. Вовчок садовий — це вид, що перебуває під загрозою зникнення. Розповсюджений на території Європи, переважно в лісах. В Україні зрідка зустрічається в лісовій та лісостеповій зонах. Тут проходить південна межа ареалу цього виду — найрідкіснішого з родини вовчків у фауні України. Мешкає в широколистяних і мішаних лісах із густим підліском із ліщини, шипшини, жостеру, осики, берези, горобини. Присмерково-нічна тварина. Влаштовує шароподібні гнізда в дуплах дерев, серед нагромодження каміння, у старих пташиних чи білячих гніздах, інколи — в підземних норах когось із землеріїв. Дуже рухлива й моторна тваринка. Спосіб життя — як деревний, так і наземний. Живиться переважно рослинним кормом, нерідко уживає як їжу і дрібних тварин: молюсків, комах, яйця і пташат горобиних. Тривалість життя близько 6 років. Вид включений до Червоної книги України). Напис: «Садовий вовчок». Люм. рис.: При УФ опромінюванні літери й цифри (білі при звичайному освітленні) набувають золотавого забарвлення, сріблястого світіння набуває нижня частина тіла та верхня лінія контуру зображення вовчка садового, біло-сріблястою стає верхня частина гілки.

*Багатоколірна на бронзовому тлі* —,25

□ 179. 40 к. —

Зображення орлана-білохвоста (сіруватня) — *Haliaeetus albicilla* Linnaeus — з родини яструбиних (Accipitridae) на камені. (Яструбині — родина з ряду хижих птахів (Falconiformes). Орлан-білохвіст — дуже великий птах із розмахом крил до 2,5 м і масою 3,0—6,5 кг. Самка, як у всіх хижих птахів, крупніша за самця. Загальне забарвлення буре, хвіст білий (у молодих — темний зі світлим мармуровим рисунком). Вид





перебуває під загрозою знищення. Розповсюджений по всій Палеарктиці, за винятком пустель. В Україні зустрічається на всій території, нині кублиться переважно в басейні Дніпра. Мешкає в старих лісах по долинах річок, рідше — поблизу великих озер. Гніздиться на старих деревах — на висоті до 25—30 м, рідше — на скелях, як зокрема в Криму. Пари незмінні. Живиться переважно рибою, водоплавною птицею, рідше — іншими хребетними — від зайців до водяних щурів — та падлом. Вид занесений до Червоної книги України. Охороняється на зимівлях у Чорноморському заповіднику). Напис: «Орлан-білохвіст». Люм. рис.: При УФ опромінюванні літери й цифри (білі при звичайному освітленні) набувають золотавого забарвлення, сріблястого світіння набуває білий хвіст птаха, а камінь під ним стає біло-сріблястим.

*Багатоколірна на бронзовому тлі* —,40

□ 180. 40 к. —

Зображення їжака вухатого — *Erinaceus auritus* Gmelin — з родини їжачкових (*Eriaceidae*). (Їжаки — родина з ряду комахоїдних (*Insectivora*). Їжак вухатий — невеличка тварина з довжиною тіла до 23 см і масою до 600 г. З їжаком звичайним різниться, перш за все, великими вухами, вкритими білястим смухом, значно світлішим від загального тону забарвлення звірка, та меншими розмірами. Цей вид є рідкісним. Поширений у Євразії від південно-східної України до Монголії і Китаю. В Україні — периферійна популяція виду: в Запорізькій, Донецькій і Луганській областях. Спосіб життя — присмерковий, добре рие землю і влаштовує собі нори. Живиться жуками та іншими комахами, ящірками, зміями, яйцями птахів та гризунами. Може споживати рослинну їжу. Взимку перебуває у сплячці. Вид включений до Червоної книги України. Охороняється в Луганському (Стрілецький степ) та Українському степовому (Хомутівський степ) заповідниках). Напис: «Їжак вухатий». Люм. рис.: При УФ опромінюванні літери й цифри (білі при звичайному освітленні) набувають золотавого забарвлення, срібний полиск з'являється на мордочці та на контурах тіла



□ 181. 40 к. —



їжака, біло-сріблястого кольору набувають трава та глина під зображенням тварини.

*Багатоколірна на бронзовому тлі* —,40

На тлі силуетів ялинок — зображення дикої свині (кабана) — *Sus scrofa* — з роду свиня, кабан (*Sus*). (Свиня, кабан — рід нежуйних парнокопитних ссавців родини свинячих. Мають кремезне тіло довжиною до 205 см, масу до 275 кг, довгу загострену голову без шийного перехвату, короткі 4-палі кінцівки, гострі вигнуті дуже розвинені ікла. Волосяний покрив — щетина — однотонний темно-сірого кольору, а в поросят — зі смугами. Населяють найрізноманітніші біотопи, віддають перевагу чагарниковим і очеретяним заростям у зволжених місцевостях. Активні в основному вночі. Тримаються стадом по 3—10 голів. Всеїдні. Три види поширені в Європі, Азії, Африці. В Україні — один вид: свиня дика, або кабан — предок свині свійської та промисловий звір). Напис: «Кабан». Люм. рис.: При УФ опромінюванні літери й цифри (білі при звичайному освітленні) набувають золотавого забарвлення, срібний полиск з'являється на окремих частинах зображення кабана.

*Багатоколірна на бронзовому тлі* —,40

Тираж — 0,1 млн.

КПД № 41.

ШПД № 52.

1997. 30 грудня. Давні герби земель України. (Продовження серії. Початок: див. №№ 35, 36). Мал. Г.Т.Задніпряного за ескізом О.В.Снарського. Др. О., П. кр. Зуб. гр. 13<sup>1</sup>/<sub>2</sub>. Розм. М. 28×40 мм. В ар. 36 (6×6) М.

□ 182. 20 к. —

Зображення герба Закарпаття: на геральдичному щиті, поділеному навпіл по вертикалі, з лівого боку (у геральдичних описах — це правий бік щита) 4 сині й 3 жовті горизонтальні смуги, а з правого боку (у геральдичних описах — лівого) — зображення на сріблястому полі золотавого за кольором ведмедя, що стоїть на задніх лапах, обернений вліво. (Герб Підкарпатської Русі, як на той час іменувалось сучасне Закарпаття, згідно із законом Чехо-Словацької Республіки (територія Підкарпатської Русі входила до її складу) від





30.03.1920 р. був таким: «Розтятий, у правому синьому полі три золоті балки; у лівому білому — червоний ведмідь, повернутий вправо». Цей герб було зображено також на великому й середньому гербах Чехо-Словацької Республіки як їхні складові частини. У законі, затвердженому Сеймом Карпатської України 15.03.1939 р., зазначалося: «Державним гербом Карпатської України є дотеперішній краєвий герб: червоний медвідь у лівім білім півколі й чотири сині та три жовті смуги в правому півколі, і Тризуб св.Володимира Великого з хрестом на середньому зубі». А сучасний герб Закарпатської області та положення про нього були затверджені на сесії Закарпатської обласної Ради народних депутатів 18.12.1990 р. з таким описом: «Герб Закарпатської області має форму геральдичного щита, розділеного по вертикалі на дві рівні частини. Якщо дивитися на щит, лівий його бік ділиться по горизонталі на сім рівних смуг з чергуванням синього і золотистого кольорів, з яких перша смуга синя, друга — золотиста. В правій частині щита на срібному полі — зображення червоного ведмеда, що стоїть на задніх лапах і дивиться вліво»). Над гербом напис: «Закарпаття». Орнамент ліворуч герба. Люм. рис.: При УФ опромінюванні фон на половині герба із зображенням ведмеда перетворюється із сріблястого на брунатно-мідний, натомість сріблястим стає колір орнаменту та літер у словах «Україна Ukraina».

*Багатоколірна*

-,20

Тираж 0,2 млн.

## Доповнення та уточнення інформації про деякі марки, поданої в Каталогі поштових марок України 1918—1996 рр.

(Після назви випуску чи №№ марок і блоків подаються лише додаткові або уточнюючі відомості про них).

**1923.** 25 червня. Допомога голодуючим. Поштово-добродійний випуск. Зуб. гр.  $14\frac{1}{4} \times 13\frac{1}{2}$  (№№ 7, 9, 10) та  $13\frac{1}{2} \times 14\frac{1}{4}$  (№ 8).

Тиражі\*: № 7 — 995 тис., № 7 I — 0,75 тис., № 7A — 2,25 тис.; № 8 — 1195 тис., № 8 I — 0,65 тис., № 8A — 2,25 тис., № 8 IA — 0,1 тис.;

№ 9 — 945 тис., № 9 I — 0,75 тис., № 9A — 2,25 тис.;

№ 10 — 845 тис., № 10 I — 0,75 тис., № 10 A — 2,25 тис.

Крім цього, по 2,0 тис. М. №№ 7-10 мають надрук «Зразок» (на М. №№ 7, 9 — червоного, а на М. №№ 8, 10 — чорного кольору).

**1992.** 19 (22) серпня. 25 років Спілці філателістів України. Перша Національна філателістична виставка в м. Івано-Франківську.

- |                                  |                                    |      |
|----------------------------------|------------------------------------|------|
| <input type="checkbox"/> Блок 1. | <i>Багатоколірний</i>              |      |
|                                  | <i>на карміново-брунатному тлі</i> | -,15 |
| <input type="checkbox"/> а       | <i>— багатоколірний</i>            |      |
|                                  | <i>на брунатно-червоному тлі</i>   | -,30 |
| <input type="checkbox"/> 28.     | <i>Багатоколірна</i>               |      |
|                                  | <i>на карміново-брунатному тлі</i> | -,15 |
| <input type="checkbox"/> а       | <i>— багатоколірна</i>             |      |
|                                  | <i>на брунатно-червоному тлі</i>   | -,30 |

**1992.** 27 листопада. Києво-Могилянська академія — перший вищий навчальний заклад, визначний культурний і освітній центр в Україні.

☐ 32. Тираж 2,5 млн.

**1994.** Травень-листопад. Третій випуск загальнонавчаних (стандартних) марок Пошти України. Етнографічні сюжети «Давня Україна».

Люм. рис.: ...лінії золотавого кольору... під кутом  $45^\circ$  або  $135^\circ$  (М. №№ 58, 61).

☐ 60F. Е — з новим Люм. рис.: 3 вертикальні мідно-золотаві хвилясті лінії товщиною 1 мм

-,40

Тираж, надрукований у 1997 р., — 5,0 млн.

**1995.** 15 квітня. Червона книга України.

☐ 79. Текст «FALKO PEREGRINUS» на марці неправильний. Має бути: «FALCO PEREGRINUS».

\* Зазначені тут тиражі марок подаються за статтею В.М.Могильного «Історія поштових марок УСРР».



1995. 27 грудня. Четвертий випуск загальноновживаних (стандартних) марок. Миський транспорт.

□ 96F. I — з новим Люм. рис.: 5 вертикальних мідно-золотавих хвилястих ліній товщиною 1 мм -0,01

Тираж, надрукований у 1997 р., — 5,0 млн.

1996. 23 березня. Іван Семенович Козловський — знаний український і російський співак — ліричний тенор.

□ 106N. — без Люм. рис. -2,25

1996. 17 липня. 150 років з дня народження видатного вченого, мандрівника і громадського діяча Миколи Миколайовича Миклухо-Маклая.

□ 111. —

*Багатоколірна, грубі лінії гравіювання 2,-*

□ 111a. —

*Багатоколірна, тонкі лінії гравіювання, тони світліші за тони М. № 111 -4,40*

### Перелік

офіційних конвертів «Перший день» (КПД)  
і відповідних спеціальних штемпелів (ШПД),  
що їх уживали з нагоди введення в обіг марок і блоків,  
вміщених у Каталогі поштових марок України

Марки і блоки	Конверти «Перший день»	Штемпелі «Перший день»
М. № 11	КПД № 1	ШПД № 1
М. № 12	КПД № 2	ШПД № 2
М. №№ 15—22	КПД № 3	ШПД № 3
М. №№ 23—25	КПД №№ 4, 5, 6	ШПД № 4
М. № 26	КПД №№ 7, 8, 9	ШПД № 5
М. № 27	КПД №№ 10, 11	ШПД № 6
М. № 30	КПД №№ 12, 13	
М. № 33		ШПД № 7
Блок 2, М. № 34	КПД № 14	ШПД № 8
М. № 35		ШПД № 9
М. № 36		ШПД № 10
М. № 37		ШПД № 11
М. №№ 38, 39		ШПД №№ 12, 13, 14
М. № 40		ШПД № 15
М. № 41	КПД № 15, Листівка «Перший день» № 1	ШПД № 16
М. № 42	КПД № 16	
М. № 43	КПД № 17	

Марки і блоки	Конверти «Перший день»	Штемпелі «Перший день»
М. № 44	КПД №№ 18, 19	
М. №№ 45—50	КПД №№ 20, 21, 22, 23	ШПД № 17
М. № 51	КПД № 24	ШПД № 18
М. №№ 53, 54	КПД № 25	ШПД № 19
М. №№ 55—62	КПД №№ 20, 21, 22, 23	ШПД № 17
Блок 3, М. № 63	КПД №№ 7, 8	
Блок 4, М. №№ 64, 65	КПД № 26	
М. №№ 66—68	КПД №№ 27, 28	ШПД № 20
М. № 73	КПД № 29	ШПД № 21
М. №№ 74, 75		ШПД № 23
М. № 74		ШПД № 24
М. №№ 79, 80	КПД № 25	ШПД № 19
М. № 81		ШПД № 22
М. № 84		ШПД №№ 25, 26
М. № 85		ШПД № 26
М. № 88		ШПД № 28
М. № 89	КПД № 30	ШПД № 27
М. № 94		ШПД № 23
М. №№ 101—103		ШПД № 29
М. № 105		ШПД № 23
М. № 108	КПД № 31	ШПД № 30
М. № 110	КПД №№ 32(У)а, 32(У)б	ШПД № 23
М. № 112	КПД № 33	ШПД № 31
М. № 113	КПД № 34	ШПД № 32
М. № 114	КПД № 35	ШПД № 32
Блок 6, М. № 115	КПД № 36	ШПД № 32
М. № 116	КПД № 37	ШПД № 33
М. № 117	КПД № 38	ШПД № 34
М. №№ 120—123	КПД № 39	ШПД № 35
М. № ОЛ4		ШПД № 36
М. №№ 126, 127	КПД № 40	ШПД № 37
М. № 128	КПД №№ 32(У)а, 32(У)б	
М. № 129	КПД №№ 32(У)а, 32(У)б	
М. №№ 130—133		ШПД № 38
М. №№ 136, 137	КПД № 41	ШПД № 39
М. №№ 138—140	КПД № 42	ШПД № 40



Марки і блоки	Конверти «Перший день»	Штемпелі «Перший день»
Блок 7, М. №№ 141, 142	КПД № 43	ШПД № 41
М. № 143	КПД № 44	ШПД № 42
М. № 144	КПД № 45	ШПД № 43
М. № 145	КПД № 46	ШПД № 44
М. № 146	КПД № 47	ШПД № 45
М. № 147	КПД № 48	ШПД № 46
М. № 148	КПД № 49	ШПД № 46
Блок 8, М. №№ 150—156	КПД № 50	ШПД № 47
М. №№ 157, 158	КПД №№ 51 (У)а, 51 (У)б	ШПД № 26
М. № 159	КПД №№ 32(У)а, 32(У)б	ШПД № 48
М. №№ 160, 161	КПД № 39	ШПД № 49
М. № 162	КПД № 52	ШПД № 50
М. №№ 166—173, Малий аркуш № 1	КПД № 53	ШПД № 51
М. № 174	КПД №№ 32(У)а, 32(У)б	
М. № 175	КПД №№ 32(У)а, 32(У)б	
М. №№ 176—181, Малий аркуш № 2	КПД № 41	ШПД № 52

Перелік марок і блоків 1992—1997 рр., що з нагоди їх введення в обіг уживались як конверти «Перший день» інші конверти української пошти та як штемпелі «Перший день» — спеціальні пам'ятні поштові штемпелі

Марки і блоки	Конверти	Штемпелі
М. № 13	ЗКПД № 1	ЗШПД № 1
М. № 29	ЗКПД № 2	ЗШПД № 2
М. № 30		ЗШПД № 3
М. № 33	ЗКПД № 3	
М. № 41		ЗШПД № 4
М. № 42		ЗШПД № 5
М. № 43		ЗШПД № 2
М. № 44		ЗШПД № 6
М. №№ ОК2, ОЛ3		ЗШПД № 7
М. № 63, Блок 3		ЗШПД № 8

Марки і блоки	Конверти	Штемпелі
М. №№ 64, 65, Блок 4		ЗШПД № 9
М. № 71	ЗКПД № 4	
М. № 74	ЗКПД № 5	
М. № 75	ЗКПД №№ 6, 7	
М. № 78	ЗКПД № 8	ЗШПД № 10
М. № 81	ЗКПД № 9	
М. № 82	ЗКПД № 10	ЗШПД № 11
М. № 83	ЗКПД №№ 11, 12	ЗШПД № 12
М. № 86	ЗКПД № 13	ЗШПД № 13
М. № 87	ЗКПД № 14	ЗШПД № 14
М. № 88	ЗКПД № 15	
М. № 89		ЗШПД № 15
М. № 90	ЗКПД № 16	
М. № 93	ЗКПД № 17	
М. № 104	ЗКПД № 18	ЗШПД № 16
М. № 106	ЗКПД № 19	
М. № 108	ЗКПД № 20	ЗШПД № 17
М. № 109	ЗКПД № 21	
М. № 111	ЗКПД № 22	ЗШПД № 18
М. №№ 112—115, Блок 6		ЗШПД № 19
М. № 116	ЗКПД № 23	ЗШПД № 20
М. №№ 118, 119	ЗКПД № 24	
М. №№ 120 (121— 123, 160, 161)	ЗКПД № 25	
М. № 124	ЗКПД № 26	
М. № 125	ЗКПД № 23	ЗШПД № 21
М. № 135	ЗКПД №№ 27, 28	ЗШПД № 22
М. № ОК7		ЗШПД № 23
М. № 143	ЗКПД № 7	ЗШПД № 24
М. № 144	ЗКПД № 29	ЗШПД № 25
М. № 145	ЗКПД № 30	
М. № 159	ЗКПД № 31	ЗШПД № 26
М. № 162	ЗКПД №№ 32, 33, 34	ЗШПД №№ 27, 28
М. №№ 163, 164	ЗКПД № 35	
М. № 164	ЗКПД № 36	
М. № 165	ЗКПД №№ 37, 38, 39, 40	
М. № 174	ЗКПД №№ 41, 42	
М. № 175	ЗКПД № 43	
М. № 182	ЗКПД №№ 44, 45	



# МАРКИ, ЩО НАДРУКОВАНІ НА ПОВНІСТКАХ (МАРКОВАНИХ КОНВЕРТАХ І ЛИСТІВКАХ), ВИДАНИХ ПОШТОЮ УКРАЇНИ 1996—1997 рр.

## МАРКИ, ОРИГІНАЛЬНІ ЗА МАЛЮНКОМ

1996. 11\* жовтня. 275 років відкриття родовищ Донецького кам'яновугільного басейну. Мал. Г.Т.Задніпряного. П. конвертовий, білий.

□ ОК 5. Д (тариф оплати звичайного листа вагою до 20 г по Україні) — Товарний поїзд з вугіллям на тлі



донбасівського пейзажу (копрів шахт, териконів, заводських та інших будівель). Назва держави «Україна» українською мовою та латинськими літерами. «1996» — рік випуску марки.

Багатоколірна

Тираж 0,5 млн.

1996. 11\* жовтня. 50 років заснування Львівської академії мистецтв. Мал. С.П.Міненка. П. конвертовий, білий.

□ ОК 6. Д (тариф оплати звичайного листа вагою до 20 г по Україні) — Емблема Львівської академії мистецтв та зображення її навчальних атрибутів:



помальованого глечика, верхньої частини іонічної колони з капітеллю, пензля, олівця, ножа-косоріза, розкритої книги, різноколірних смуг кольорів, ідентичних з кольорами смуг веселки на малюнку конверта. Назва держави «Україна» українською мовою та латинськими літерами. «1996» — рік випуску марки.

Багатоколірна

Тираж 0,5 млн.

1997. 1 (2)\*\* лютого. 100 років від дня народження видатного українського поета, критика і літературознавця Євгена Філімоновича Маланюка (2.02.1887—16.02.1968). Мал. Ю.Г.Логвина. П. конвертовий, білий.

\* На поштамті м.Києва ні в день офіційного введення в обіг, ні потім конверти з цими марками у поштових віконцях не продавались, а згодом реалізовувались лише у філателістичних магазинах «Київпошти».

\*\* Перша цифра — офіційна дата введення в обіг згідно з Наказом УОПЗ «Укрпошта», цифра в дужках — реальна дата випуску конверта з цією маркою в обіг.

□ ОК 7. Д (тариф оплати звичайного листа вагою до 20 г по Україні) — Портрет Є.Ф.Маланюка за фотографією 1930-х років та алегорична постать українки-степовички (уособлення України) з сурмою на тлі вітряків (символ плину часу) і язиків полум'я степової пожежі:

Несамовитим криком крові

Роздерлися Твої уста:

Сурмиш у рупор пурпуровий

Вагітна бурями повстань!

(Є.Маланюк, 1923 р.)

Внизу на картуші напис: «Євген Маланюк 1897 — 1968». Назва держави «Україна» українською мовою й латинськими літерами. «1997» — рік випуску марки.

Багатоколірна

Тираж 0,3 млн.



1997. 1 лютого. 50 років заснування Київського коледжу зв'язку. Мал. Г.Т.Задніпряного. П. конвертовий, білий.

□ ОК 8. Д (тариф оплати звичайного листа вагою до 20 г по Україні) — На тлі символічної розкритої

книги зображення земної кулі з радіолокатором на її фоні та уявними радіохвилями; на «лівій сторінці» книги малюнки конверта та телефонного апарата мобільного зв'язку. Назва держави «Україна» українською мовою й латинськими літерами. «1997» — рік випуску марки.

Багатоколірна

Тираж 1,0 млн.

1997. 25 (27)\* лютого. 110 років від дня народження українського режисера, актора, теоретика театру, драматурга й публіциста, педагога, реформатора вітчизняного драматичного мистецтва, засновника режисерської школи й організатора театральної справи, народного

\* Перша цифра — офіційна дата введення в обіг згідно з Наказом УОПЗ «Укрпошта», цифра в дужках — реальна дата випуску конверта з цією маркою в обіг.



артиста Республіки Леся (Олександра-Зенона Степановича) Курбаса (25.02.1887—15.10.1942). Мал. О.В.Штанка. П. конвертовий, білий.

- ОК 9. Д (тариф оплати звичайного листа вагою до 20 г по Україні) — Портрет Леся Курбаса в профіль (за фотографією 1908 р.), а перед ним — зображення на тлі театральної завіси двох постатей, що уособлюють сценічне дійство. Напис: «Леся Курбас» (літерами, стилізованими під шрифти періоду конструктивізму) та роки його народження і смерті «1887», «1942». Назва держави «Україна» українською мовою й латинськими літерами. «1997» — рік випуску марки.

*Багатоколірна*

Тираж 0,6 млн.



1997. 14 березня. 125 років від дня народження видатного українського живописця й педагога Олексі Харлампійовича Новаківського (14.03.1872—29.08.1935). Мал. С.П.Міненка. П. конвертовий, білий.

- ОК 10. Д (тариф оплати звичайного листа вагою до 20 г по Україні) — Портрет О.Х.Новаківського (за його картиною «Автопортрет» або «Автопортрет з дружиною», бл. 1910 р., за іншими джерелами — 1911 р.; картон, олія; Національний художній музей України) на тлі зимового львівського пейзажу: вкриті снігом дерева, силуети вежі Корнякта та інших будівель на розі вулиць Підвальної й Руської. Напис: «Олекса Новаківський 1872—1935». Назва держави «Україна» українською мовою й латинськими літерами. «1997» — рік випуску марки.

*Багатоколірна*

Тираж 0,4 млн.

1997. 14 березня. 150 років від дня народження видатного антрополога, етнографа, фольклориста й археолога Хведора Вовка (Федора

Кіндратовича Волкова) (17.03.1847—30.06.1918). Мал. Р.П.Цессіна, П. конвертовий, білий.

- ОК 11. Д (тариф оплати звичайного листа вагою до 20 г по Україні) — Фрагмент глиняної посудини трипільських часів з розписом (із розкопок біля м.Ржищева) та золота підвіска —прикраса VII—VIII ст. (з розкопок біля с.Глодоси; Музей історичних коштовностей України) — нагадування, що Ф.К.Вовк був археологом, одним із перших дослідників палеолітичних пам'яток на території України. Назва держави «Україна» українською мовою й латинськими літерами. «1997» — рік випуску марки.

*Багатоколірна*

Тираж 0,6 млн.



1997. 8 листопада. 125 років від дня народження видатного українського письменника, педагога, перекладача, літературознавця, художника Богдана Сильвестровича Лепкого (9.11.1872—21.07.1941). Мал. Г.Ю.Кузнецова. П. конвертовий, білий.

- ОК 12. 20 к. — У лівій частині марки — ратуша м.Бережан (Тернопільська обл.) — пам'ятки архітектури (1811 р.), на другому поверсі якої містилась гімназія, де до 1891 р. вчився, а в 1895—1899 рр. учителював Б.Лепкий. У правій частині марки — вид м.Кракова з костюлом Діви Марії в центрі зображення. Краків — місто, де протягом багатьох років (1899—1914, 1926—1941) жив і працював Б.Лепкий. Між цими двома зображеннями — картуш та гусяче перо. Назва держави «Україна» українською мовою та латинськими літерами. «1997» — рік випуску марки.

*Блідо-оливково-брунатна, блідо-брунатна, чорна*

Тираж 0,7 млн.



1997. 6 грудня. 425 років від дня народження українського й білоруського письменника, філолога, церковного, освітнього й культурного діяча Мелетія Смотрицького (світське ім'я — Максим Герасимович) (бл. 1572 — 1633). Мал. І.А.Биченка. П. конвертовий, білий.

- ☐ ОК 13. Д (тариф оплати звичайного листа вагою до 20 г по Україні) — На тлі рослинного орнаменту розгорнута книга як символ літературної і просвітницької діяльності Мелетія Смотрицького — автора книг «Антиграфе» (1608), «Тренос» («Плач») (1610), «Грамматика словенська» (1619), «Апология подорожі до східних країв» (1628) та ін. Візерунчаста закладка книги, на якій тричі в центрі орнаменту повторюється зображення хреста, нагадує про релігійну діяльність М.Смотрицького. Назва держави «Україна» українською мовою та латинськими літерами. «1997» — рік випуску марки.

*Багатоколірна*

Тираж 0,9 млн.



1996. 12 листопада. 250 років від дня народження іспанського живописця і гравера Франсіско-Хосе де Гойя-і-Лусьєнтес (30.03.1746—16.04.1828). Мал. М.В.Агафоновой. П. о. груб.

- ☐ ОЛ 4. Д (тариф оплати звичайного листа вагою до 20 г по Україні). — Палітра з пензлями й червона троянда. Назва держави «Україна» українською мовою й латинськими літерами. «1996» — рік випуску марки.

*Багатоколірна*

Тираж 0,2 млн.

ШПД № 36.

## ЗАГАЛЬНОВЖИВАНІ (СТАНДАРТНІ) МАРКИ ТРЕТЬОГО ВИПУСКУ

(Ці марки друкувались лише на конвертах і листівках офсетним способом друку незубкованими).

- ☐ К8. Д —

Мал. М. № 58. П. конвертовий та о.

*Одноколірні:*

- ☐ К8а

*Сіро-брунатна (або відтінки)*

(на конвертах №№ 38, 41, 48, 49, 51, 94)

- ☐ К8б

*Лілово-брунатна (або відтінки)*

(на конверті № 61)

- ☐ К8в

*Кобальтова (або відтінки)* (на конвертах

№№ 77, 80, 103, 105, 156, 181, 182)

- ☐ К8г

*Ціаново-синя (або відтінки)* (на конвертах

№№ 39, 40, 43, 44, 46, 52, 62, 66, 78, 79, 83, 91, 92, 93, 102, 107, 109, 111, 115, 121, 129, 130, 132, 134, 135, 136, 137, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 149, 150, 152, 153, 154, 155, 158, 159, 160, 161, 162, 164, 165, 166, 169, 172, 173, 174, 175, 178, 180, 183, 184, 185, 186)

- ☐ К8г

*Кобальтово-синя (або відтінки)*

(на конвертах №№ 39, 40, 45, 47, 52, 99)



К8а

К8б

К8в

К8г

К8г

- ☐ К8д

*Оливково-зелена (або відтінки)*

(на конверті № 81)

- ☐ К8е

*Чорнувато-сіра* (на конверті № 90)

- ☐ К8е

*Оранжево-брунатна (або відтінки)*

(на конверті № 89)

- ☐ К8ж

*Червонувато-оранжева (або відтінки)*

(на конверті № 100)

- ☐ К8з

*Турецька синя (або відтінки)*

(на конверті № 99)

- ☐ К8и

*Брунатно-оранжева (або відтінки)*

(на конверті № 138)





К8д

К8е

К8е

К8ж

К8з



К8о

К8п

К8р

- ☐ К8і Брунатна (або відтінки)  
(на конвертах №№ 116, 133)
- ☐ К8ї Червона (або відтінки)  
(на конверті № 151)
- ☐ К8й Магентова (або відтінки)  
(на конверті № 114)
- ☐ К8к Червоно-лілова (або відтінки)  
(на конвертах №№ 104, 122)



К8и

К8і

К8ї

- ☐ К8л Червонувато-лілова (або відтінки)  
(на конвертах №№ 127, 128, 131, 157, 163)
- ☐ К8м Карміново-лілова (або відтінки)  
(на конверті № 104)
- ☐ К8н Лілова (або відтінки)  
(на конверті № 170)



К8й

К8к

К8л

К8м

К8н

- ☐ К8о Фіолетово-синя (або відтінки)  
(на конверті № 171)
- ☐ К8п Червоно-чорна (на конвертах №№ 106, 108, 110, 124, 126, 176, 179)
- ☐ К8р Брунатно-чорна (на конвертах №№ 123, 177)



А5а

А5б

А5в

- ☐ А5. А — Мал. М. № 58. П. о. груб. (№№ А5а, А5б)  
та кр. груб. (№ А5в)
- ☐ А5а Одноколірні:
- ☐ А5б Брунатно-чорна (на листівках №№ 37, 38)
- ☐ А5в Яскраво-ціаново-синя (на листівці № 39)  
Червоно-чорна (на листівках №№ 41, 42, 43)



# КАТАЛОГ ПОВНІСТОК (КОНВЕРТІВ І ЛИСТІВОК) З ОРИГІНАЛЬНОЮ ЗА МАЛЮНКОМ МАРКОЮ 1996—1997 рр.

## ХУДОЖНІ КОНВЕРТИ З ОРИГІНАЛЬНОЮ ЗА МАЛЮНКОМ МАРКОЮ

1996. 11\* жовтня. 275 років відкриття родовищ Донецького кам'яновугільного басейну. Мал. Г.Т.Задніпряного. Др. О., П. конвертовий, білий.

□ КОМ 5. Д (тариф оплати звичайного листа вагою до 20 г по Україні). — Марка ОК 5. Малюнок на конверті: Картосхема Донецької області з гербом Донецька, зображенням копрів шахт і териконів, заводів і електростанцій та корабля в Азовському морі поблизу узбережжя. Напис: «275 років Донбасу 1721—1996». (Донбас — головна складова частина вугільно-металургійної бази держави, виробничий комплекс із високорозвинутою машинобудівною, хімічною промисловістю, будівельною індустрією, теплоенергетикою, густою транспортною сіткою та багатогалузевим сільським господарством. Донбас багатий на різноманітні корисні копалини, які є сировинною базою для розвитку провідних галузей його промисловості. Головні з них: кам'яне вугілля Донецького кам'яновугільного басейну; кам'яна та калійна солі; ртуть, мідні, свинцево-цинкові та залізні руди, цементні мергелі, крейда, каолін, вогнетривкі глини, флюсові вапняки, доломіти, кварцеві піски, вермікуліт, графіт, нефелінові сієніти тощо. На території Донбасу міститься більша частина підприємств чорної металургії України. Значна частина електростанцій держави працює на вугіллі Донбасу. Перші родовища Донецького кам'яновугільного басейну було відкрито на р.Кундрючій організованою 1721 року експедицією під керівництвом Г.Г.Ка-

\* На поштамті м.Києва ні в день офіційного введення в обіг, ні в наступні за ним дні ці конверти у поштових віконцях не продавались, а згодом реалізовувались лише у філателістичних магазинах «Київпошти».

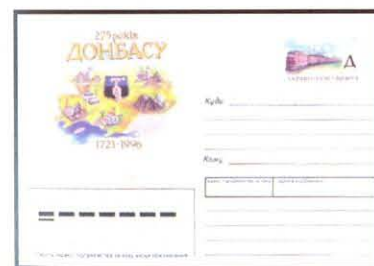
пустіна. В цей же період почалося й кустарне видобування вугілля поблизу Бахмута — тепер Артемівськ. Першу шахту було закладено 1795 року, перші карти басейну створено в 1864—69 рр. Площа басейну — 60 тис. км<sup>2</sup>, у тому числі в Україні — 50 тис. км<sup>2</sup> — у Донецькій, Луганській, Дніпропетровській, частково в Полтавській і Харківській областях. Тут наявні всі види викопного вугілля — від бурого до антрациту. Запаси вугілля в пластах робочої потужності до глибини 1800 м — 109 млрд. т. Вугілля Донецького кам'яновугільного басейну використовують у коксохімічній, металургійній, хімічній галузях, як енергетичне паливо і для виробництва вуглеграфітових конструкційних матеріалів).

Вихідні дані: «Міністерство зв'язку України. УОПЗ «Укрпошта». 1996 р. ПК «Україна». Зам. 6-3162. Художник Задніпряний Г.Т.»

*Багатоколірний*

-,30

Тираж 0,5 млн.



1996. 11\* жовтня. 50 років заснування Львівської академії мистецтв. Мал. С.П.Міненка. Др. О., П. конвертовий, білий.

□ КОМ 6. Д (тариф оплати звичайного листа вагою до 20 г по Україні) — Марка ОК 6. Малюнок на конверті: Стилізована аббревіатура «ЛАМ» на тлі веселки, напис: «Львівська академія мистецтв» та ювілейні роки: «1946», «1996». (Львівську академію мистецтв створено на базі Львівського

\* На поштамті м.Києва ні в день офіційного введення в обіг, ні в наступні за ним дні ці конверти у поштових віконцях не продавались, а згодом реалізовувались лише у філателістичних магазинах «Київпошти».



інституту прикладного та декоративного мистецтва, що був заснований 1946 р. й мав у своєму складі два факультети: прикладного й декоративного мистецтва та інтер'єру й обладнання. Готує спеціалістів для фарфорово-фаянсових, скляних, меблевих, ткацьких підприємств і проектно-конструкторських бюро, будинків моделей; а також для майстерень художнього фонду — фахівців із художньої кераміки, художнього скла, художнього оформлення текстильних виробів, художнього моделювання одягу, проектування меблів та інтер'єрів житлових і громадських приміщень. Серед випускників цього вищого навчального закладу — народні художники України В.Борисенко, Е.Мисько, Є.Лисик, заслужені діячі мистецтв України Д.Кривавич, В.Подольський, Й.Садовський та ін.).

Вихідні дані: «Міністерство зв'язку України. УОПЗ «Укрпошта». 1996 р. ПК «Україна». Зам. 6-3163. Художник Мінєнок С.П.»

*Багатоколірний*

-,30

Тираж 0,5 млн.

1997. 1 (2)\* лютого. 100 років від дня народження видатного українського поета, критика й літературознавця Євгена Філімоновича Маланюка (2.02.1897—16.02.1968). Мал. Ю.Г.Логвина. Др. О., П. конвертовий, білий.

□ КОМ 7. Д (тариф оплати звичайного листа вагою до 20 г по Україні). — Марка ОК 7. Малюнок на конверті:

Портрет Є.Ф.Маланюка за фотографією 1960-х років та факсиміле його підпису. (Є.Ф.Маланюк народився в сім'ї сільського інтелігента, що походив із козацького роду. Після закінчення гімназії в Єлизаветграді з 1913 р. навчався в Петербурзькому університеті й політехнічному інституті. Під час Першої світової війни був мобілізований, служив старшиною в армії Української Народної Республіки. 1920 р. був інтернований у польське місто Каліш, де разом з Ю.Дараганом заснував літературний журнал «Веселка», в якому й почав друкуватися. У 1923 р. закінчує Українську господарську академію в

м.Подєбради, що у Чехо-Словаччині. Згодом перебував у Польщі, знову Чехо-Словаччині, Німеччині; з 1948 р. й до самої смерті — в США. Автор багатьох поетичних збірок, найбільший поет української літературної еміграції. В його творчості основними були теми боротьби за національне і соціальне відродження України, її державність; біль і розпач через втрату Україною політичних здобутків 1917—20 років. Наскрізний образ поезії Є.Маланюка — символ України, що постав в його творах Степовою Елладою і Земною Мадонною. Автор багатьох літературознавчих, літературно-критичних і публіцистичних статей).

Вихідні дані: «Міністерство зв'язку України. УОПЗ «Укрпошта». 1997 р. ПК «Україна». Зам. 6-3262. Художник Логвин Ю.Г.»

*Багатоколірний*

-,30

Тираж 0,3 млн.



1997. 1 лютого. 50 років заснування Київського коледжу зв'язку. Мал. Г.Т.Задніпряного. Др. О., П. конвертовий, білий.

□ КОМ 8. Д (тариф оплати звичайного листа вагою до 20 г по Україні). — Марка ОК 8. Малюнок на конверті:

Будинок Київського коледжу зв'язку (споруджений 1955 р., архітектори В.Д.Єлизаров та О.М.Лобода), вгорі ліворуч ювілейна дата: «50 років», внизу напис: «Київський коледж зв'язку». (1946 р. вийшов наказ про заснування в Києві політехнікуму зв'язку, а 7 лютого 1947 р. для 150 його перших учнів розпочалися заняття на відділеннях радіо-, електро- і поштового зв'язку. Порівняно недавно отримав статус вищого професійного училища і став називатись: «Київський

\* Перша цифра — офіційна дата введення в обіг згідно з наказом УОПЗ «Укрпошта», цифра в дужках — реальна дата випуску цього конверта в обіг.



коледж зв'язку». Сьогодні він як навчальний заклад II рівня акредитації готує фахівців семи спеціальностей. До трьох, за якими випускали спеціалістів з першого року існування технікуму, згодом додалися: телебачення; радіолінійного, багатоканального й автоматичного електрозв'язку, а також менеджменту. Студенти ж, що навчаються за спеціальністю автоматичний електрозв'язок після закінчення коледжу мають змогу отримати ступінь бакалавра й одразу вступити на III курс Київського інституту зв'язку. За 50 років існування Київський коледж зв'язку підготував 28390 спеціалістів, серед яких крім наших співвітчизників близько 600 чоловік з 80 держав світу).  
Вихідні дані: «Міністерство зв'язку України. УОПЗ «Укрпошта». 1997 р. Держзнак. ПК «Україна». Зам. 6-3289. Художник Заднірянний Г.Т.»

*Багатоколірний*

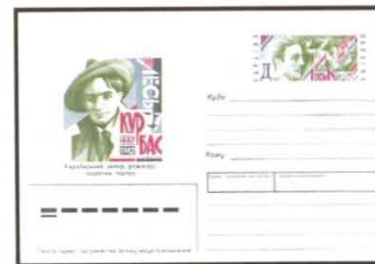
-,30

Тираж 1,0 млн.

1997. 25 (27)\* лютого. 110 років від дня народження українського режисера, актора, теоретика театру, драматурга й публіциста, педагога, реформатора вітчизняного драматичного мистецтва, засновника режисерської школи й організатора театральної справи, народного артиста Республіки Леся (Олександра-Зенона Степановича) Курбаса (25.02.1887—15.10.1942). Мал. О.В.Штанка. Др. О., П. конвертовий, білий.

□ КОМ 9. Д (тариф оплати звичайного листа вагою до 20 г по Україні). — Марка ОК 9. Малюнок на конверті: Стилізований під театральну афішу періоду 1910—20-х років портрет (за фотографією мистецького керівника «Молодого театру» 1918 р.) з написом «Леся Курбас 1887 1942» та символічним зображенням театральної маски. Текст під малюнком: «Український актор, режисер, теоретик театру». (Леся Курбас народився в сім'ї українських акторів С.Яновича і В.Яновичевої. Навчався на філософському факультеті Віденського університету; театрального мистецтва — в німецького актора Й.Кайнца; а 1908—10 рр. — у Львівському університеті, де організував студентський драматичний гурток.

\* Перше число — офіційна дата введення в обіг згідно з наказом «Укрпошти», число в дужках — дата початку продажу цього конверта на Київському поштамті.



Професійну діяльність почав 1912 р. в Гуцульському театрі, заснованому Г.Хоткевичем, 1912—14 рр. — театральним актором у Львові. Заснував 1915—16 рр. труп «Тернопільські театральні вечори», 1916—19 рр. — Молодий театр у Києві, 1920—21 рр. — «Кийдрамте» — Київський драматичний театр, 1922—35 рр. — театр «Березіль». Вперше на українській сцені поставив вистави за творами Лесі Українки, М.Куліша, Софокла, В.Шекспіра, Ш.Дадіані. Як актор створив ряд яскравих сценічних образів. Викладав у Київському та Харківському музично-драматургічних інститутах, редагував журнал «Барикади театру». З 1906 р. почав літературну діяльність. Він автор книги «Шляхи українського театру і «Березиль», багатьох статей; перекладав з іноземних мов, у т.ч. і п'єси. На студії ВУФКУ поставив фільми «Вендета», «Макдональд», «Арсенальці». Творча діяльність Курбаса — епоха в українській культурі: він сприяв піднесенню українського театру на новий, вищий щабель, прилученню до висот світового мистецтва. Проводив велику експериментальну й навчальну роботу в театрі, виховав багато видатних акторів і режисерів. Творча практика Л.Курбаса була позначена впливом експресіонізму й конструктивізму. 1933 р. був незаконно репресований. В ув'язненні в Соловецькому концтаборі створив театр і поставив кілька п'єс. Реабілітований 1957 р. Рішенням ЮНЕСКО 1987 р. у світі відзначено 100-річчя від дня народження Леся Курбаса).

Вихідні дані: «Міністерство зв'язку України. УОПЗ «Укрпошта». 1997 р. Держзнак, ПК



«Україна». Зам. 7-3017. Художник Штан-  
ко О.В.»  
Багатоколірний  
Тираж 0,6 млн.

-,30

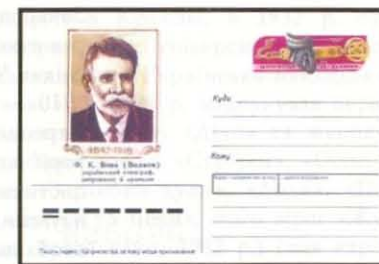
1997. 14 березня. 125 років від дня народження видатного українського живописця й педагога Олексі Харлампійовича Новаківського (14.03.1872—29.08.1935). Мал. С.П.Міненка. Др. О., П. конвертовий, білий.

□ КОМ 10. Д (тариф оплати звичайного листа вагою до 20 г по Україні). — Марка ОК 10. Малюнок на конверті: Репродукція картини та підпис під нею: «Олекса Новаківський. Натюрморт. 1916 р.» (Цей твір, виконаний пастеллю, зберігається у Львівському музеї українського мистецтва — тепер Національний музей у Львові, — де зосереджено більшу частину творчої спадщини О.Новаківського). (О.Х.Новаківський народився в с.Слободо-Ободівці Ольгопільського повіту Кам'янець-Подільської губернії. Початкову художню освіту здобув у Одесі у Ф.Клименка, згодом навчався в Краківській академії красних мистецтв у А.Вичулковського й Я.Станіславського. Після закінчення її з золотою медаллю (у 1900 р.) працював у с.Могили поблизу Кракова, а з 1913 р. до кінця життя — у Львові. О.Новаківський створював картини різних жанрів: пейзажі ліричного характеру; портрети; композиційні портрети; композиції, переважно алегоричні; квіти, в основному символічних форм. Живопис О.Новаківського експресивний, темпераментний, насичений кольором, його пейзажі й натюрморти феєрично-барвисті. Особливою заслугою художника є створення 1913 р. у Львові художньої школи, що дала світові низку відомих митців: С.Гебус-Баранецьку, В.Іванюха, Г.Смольського, Р.Сельського, А.Перфецького, Р.Зарицьку, В.Гаврилюка та ін. У Львові відкрито художньо-меморіальний музей О.Х.Новаківського).

Вихідні дані: «Міністерство зв'язку України. УОПЗ «Укрпошта». 1997 р. Держзнак. ПК «Україна». Зам. 7-3018. Художник Міненко С.П.»

Багатоколірний  
Тираж 0,4 млн.

-,30



1997. 14 березня. 150 років від дня народження видатного антрополога, етнографа, фольклориста й археолога Хведора Вовка (Федора Кіндратовича Вовка (Волкова)) (17.03.1847—30.06.1918). Мал. Р.П.Цессіна. Др. О., П. конвертовий, білий.

□ КОМ 11. Д (тариф оплати звичайного листа вагою до 20 г по Україні). — Марка ОК 11. Малюнок на конверті: портрет Ф.К.Вовка (за фотографією) і роки його життя: 1847—1918. (Народився Ф.К.Вовк у с.Крячківці на Полтавщині. Вищу освіту здобував у Новоросійському (в Одесі) й Київському університетах. В університеті Ф.Вовк навчався у В.Антонича й М.Драгоманова. Його сподвижниками і побратимами у спільній справі були І.Франко, М.Павлик, М.Грушевський, С.Єфремов, В.Вернадський. За участь в українському національному русі зазнавав переслідувань із боку царського уряду. У 1879 р. змушений нелегально залишити Київ і виїхати в еміграцію. Перебував у різних містах Європи, а з 1887 р. й до завершення періоду еміграції в 1905 р. — в Парижі. Ф.К.Вовк брав участь як один із упорядників у зарубіжних українських виданнях творів Т.Г.Шевченка, а також «Матеріалів до україно-руської етнології», опублікував французькою мовою працю «Шлюбний ритуал та обряди на Україні». З 1907 р. — приват-доцент Петербурзького, а з 1917 р. — професор Петроградського університету. У 1908 р. Ф.Вовк став членом Українського наукового товариства в Києві. Саме в цей час він здійснив сенсаційне відкриття пізньопалеолітичної стоянки біля с.Мізин на Чернігівщині, де знайшов шедеври мистецтва кам'яної доби. Згодом здійснює багато експедицій, обійшовши майже всю Галичину, Буковину, Передкарпаття,



Закарпаття. Вивчав історію, культуру, побут, збирав етнографічні колекції. В 1908 р. Ф.К.Вовк дослідив Чернігівську губернію, 1909 — Волинську, 1910 — Кубань і Таманський півострів, 1911 — Херсонську губернію. Працював також у галузі історії літератури, архітектури, мистецтва, публіцистики. Загалом його перу належить понад 450 наукових праць. Вершинні з них — «Антропологічні особливості українського народу» та «Етнографічні особливості українського народу» — ввійшли до виданої 1916 р. в Петрограді книги «Український народ в його минулому і сучасному». Напис під малюнком: «Ф.К.Вовк (Волков) український етнограф, антрополог й археолог».

Вихідні дані: «Міністерство зв'язку України. УОПЗ «Укрпошта». 1997 р. Держзнак. ПК «Україна». Зам. 7-3024. Художник Цесін Р.П.»  
Багатоколірний —,30

Тираж 0,6 млн.

1997. 8 листопада. 125 років від дня народження видатного українського письменника, педагога, перекладача, літературознавця, художника Богдана Сильвестровича Лепкого (9.11.1872—21.07.1941). Мал. Г.Ю.Кузнецова. Др. О., П. конвертовий, білий.



□ КОМ 12. 20 к. —

Марка ОК 12. Малюнок на конверті: Портрет Б.С.Лепкого (за фотографією середини 1920-х років) та факсиміле його підпису. Нижче текст: «Богдан Лепкий (1872—1941) український письменник, літературознавець». (Б.С.Лепкий навчався у Віденському, а згодом — Львівському університеті, який закінчив 1895 р. Був вчителем гімназії в Бережанах, Кракові, пізніше викладав українську літературу в Ягеллон-

ському університеті в Кракові, в 1932 р. був обраний професором цього університету. Співробітничав у видавництвах «Українська накладня», «Українське слово». У 1895 р. надрукував перші вірші та оповідання в газеті «Діло» та журналі «Зоря». Автор збірок поезій «Стрічки», «Осінь», «Книжка горя», «З глибин душі», «Доля», «Під тихий вечір», «Буря» та інших, його вірш «Журавлі» («Видиш, брате мій», 1912 р.) став народною піснею. Опублікував збірки малої прози «З села», «Щаслива година», «В глухих куті», «По дорозі життя» та інші, книги для дітей «Під ялинку», «Три казки», ряд спогадів та літературознавчих досліджень, зокрема «Начерк історії української літератури». Створив історико-бетристичну тетралогію «Мазепа» («Мотря», «Не вбивай», «Батурин», «Полтава»), повісті «Сотниківна», «Вадим», «Крутіж». Перекладав на українську (Г.Гейне, П.Б.Шеллі та ін.) та на польську («Слово о полку Ігоревім», твори Т.Шевченка, І.Франка, М.Рильського, П.Тичини та ін.). Залишив чималу спадщину як художник). Вихідні дані: «Міністерство зв'язку України. УОПЗ «Укрпошта». 1997. Держзнак. ПК «Україна». Зам. 7-3436. Художник Кузнецов Г.Ю.»

Багатоколірний

—,30

Тираж 0,7 млн.

1997. 6 грудня. 425 років від дня народження українського й білоруського письменника, філолога, церковного, освітнього й культурного діяча Мелетія Смотрицького (світське ім'я — Максим Герасимович) (бл. 1572—1633). Мал. І.А.Биченка. Др. О., П. конвертовий, білий.

□ КОМ 13. Д (тариф оплати звичайного листа вагою до 20 г по Україні). — Марка ОК 13. Малюнок на конверті: Портрет Мелетія Смотрицького у вбранні церковного ієрарха (дзеркальне відтворення його давнього портретного зображення), поряд з яким — титульна сторінка «Грамматики словенської» («Грамматики\* Словенския правилное синтагма», 1619), що 150 років

\* На малюнку конверта в кінці першого слова назви книги замість літери «И» помилково написано «Н».



була основним підручником у російських, білоруських, українських, а деякий час і в сербських та болгарських школах і вирішально вплинула на оформлення церковнослов'янської мови в Україні, Росії, Сербії й Хорватії; а на передньому плані — розгорнута книга як символ літературної діяльності ювіляра. (Мелетій Герасимович Смотрицький — син письменника, педагога, культурно-освітнього діяча, першого ректора Острозької школи Герасима Даниловича Смотрицького, який разом з І.Федоровим готував острозьке видання Біблії та «Букваря». М.Смотрицький навчався в Острозькій школі та Віленській єзуїтській академії. Слухав



лекції у Вроцлавському, Лейпцігському, Віттенберзькому університетах, одержав ступінь доктора медицини. Був ректором Київської братської школи. Твори першого періоду його літературної діяльності, що почалась 1596 р., спрямовані на захист православ'я. В 1617 р. у Вільні постригся в ченці. З 1620 р. — архієпископ полоцький, єпископ вітебський і мстиславський, архімандрит віленського православного Святодухівського монастиря. В 1624—26 рр. здійснив подорож по святих місцях Близького Сходу. В 1627 р. прийняв унію. Найвизначніший твір М.Смотрицького — підручник старослов'янської мови «Граматика словенська». Текст: «425 років Мелетій Смотрицький громадський і релігійний діяч, письменник». Вихідні дані: «Міністерство зв'язку України. УОПЗ «Укрпошта». 1997 р. Держзнак, ПК

«Україна». Зам. 7-3320. Художник Биченко І.А.»  
Багатоколірний  
Тираж 0,9 млн. —,30

## ХУДОЖНЯ ОДНОБІЧНА ЛИСТІВКА З ОРИГІНАЛЬНОЮ ЗА МАЛЮНКОМ МАРКОЮ

1996. 12 листопада. 250 років від дня народження іспанського живописця і гравера Франсіско-Хосе де Гойя-і-Лусьєнтес (30.03.1746—16.04.1828). Мал. М.В.Агафоновой. Др. О., П. о. груб.



□ ЛОМ 4. Д (тариф оплати звичайної листівки і звичайного листа вагою до 20 г по Україні). — Марка ОЛ 4. Малюнок на листівці: Портрет Ф.Гойя (за його автопортретом — офорт № 1 із серії «Капрічос», 1797 р.) в обрамленні з дубового та лаврового листя. Напис ліворуч малюнка: «Франсіско Хосе де Гойя (1746—1828) іспанський живописець та гравер Художник Агафопова М.В.» (Франсіско Гойя художню освіту здобув у майстерні Х.Лусана-і-Мартінеса. З 1780 р. Гойя — академік Мадридської академії мистецтв. З 1786 р. його призначено придворним живописцем, а з 1789 р. — першим живописцем короля. Твори Ф.Гойя зберігаються в музеях Прадо в Мадриді, Луврі в Парижі та інших колекціях). Вихідні дані: «Міністерство зв'язку України. УОПЗ «Укрпошта». Зам. 6-3041. 1996 р. ПК «Україна». Багатоколірна  
Тираж 0,2 млн. —,30  
ШПД № 36.



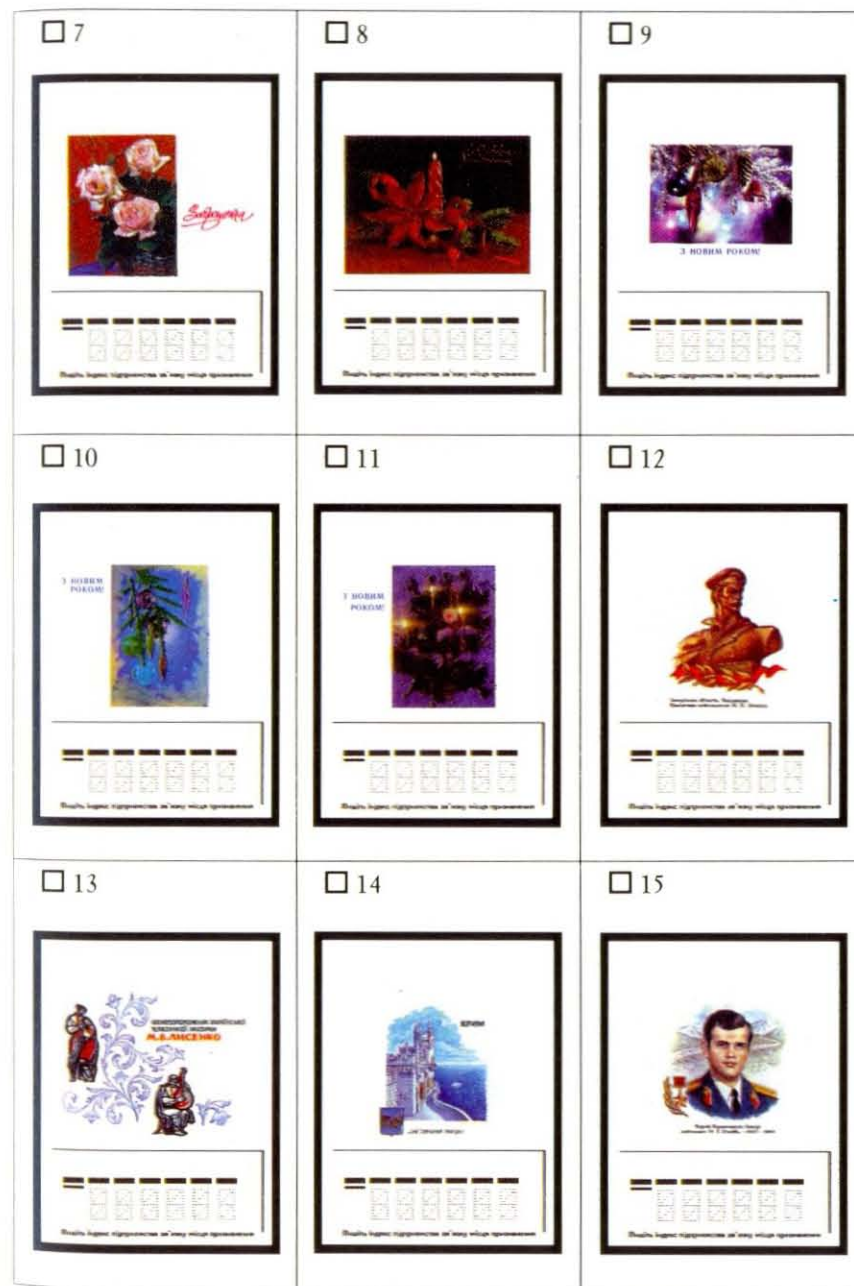
## КАТАЛОГ МАРКОВАНИХ КОНВЕРТІВ

(репродукції малюнків на маркованих конвертах, випущених у 1992—1997 рр., та систематизований список-характеристика маркованих конвертів, виданих у 1996—1997 рр.)

### ТА СИСТЕМАТИЗОВАНИЙ СПИСОК-ХАРАКТЕРИСТИКА МАРКОВАНИХ ЛИСТІВОК

(відомості про марковані листівки, випущені в 1996—1998 рр., та доповнення й уточнення інформації, поданої в «Систематизованому переліку повністок України», що міститься в Каталогі поштових марок України 1918—1996 рр.)

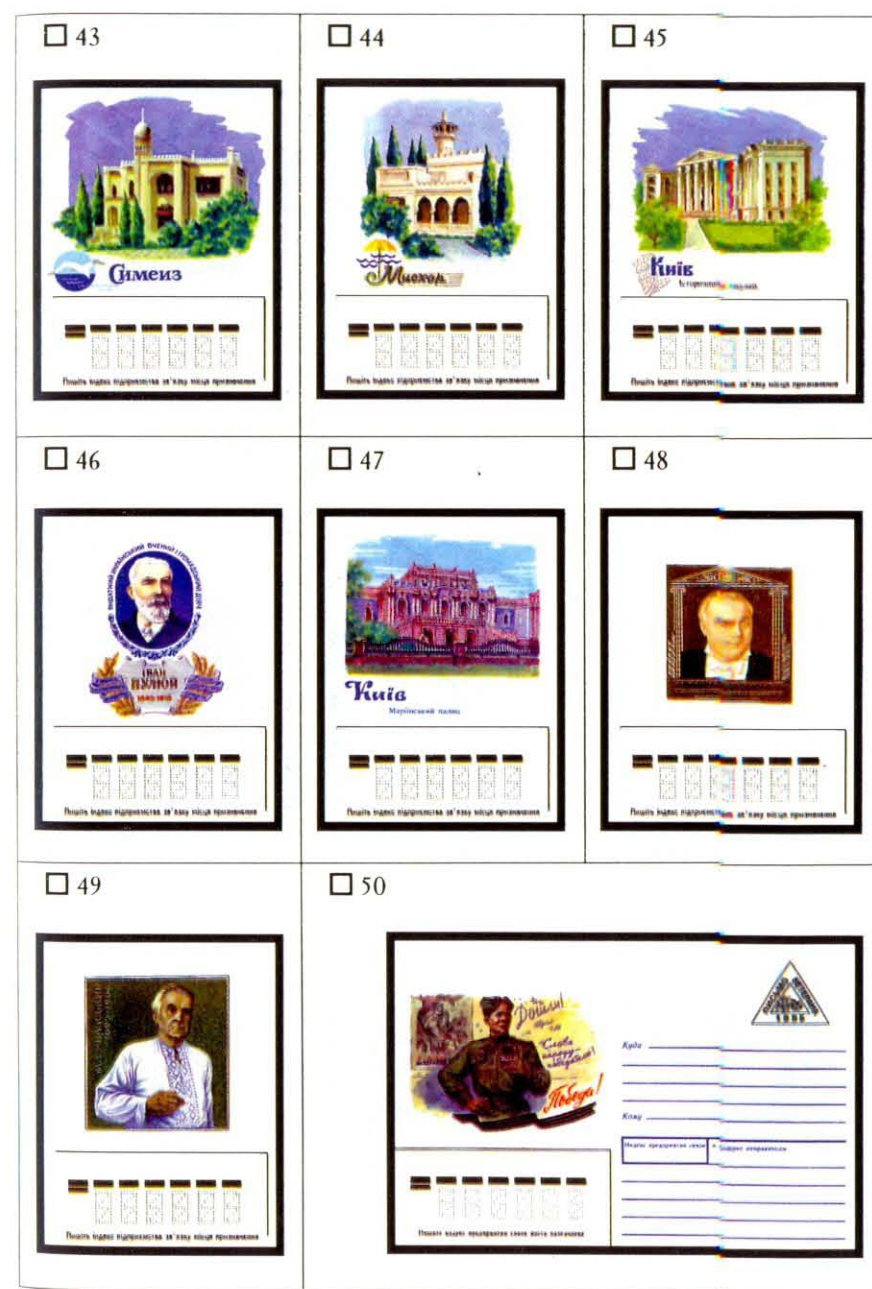
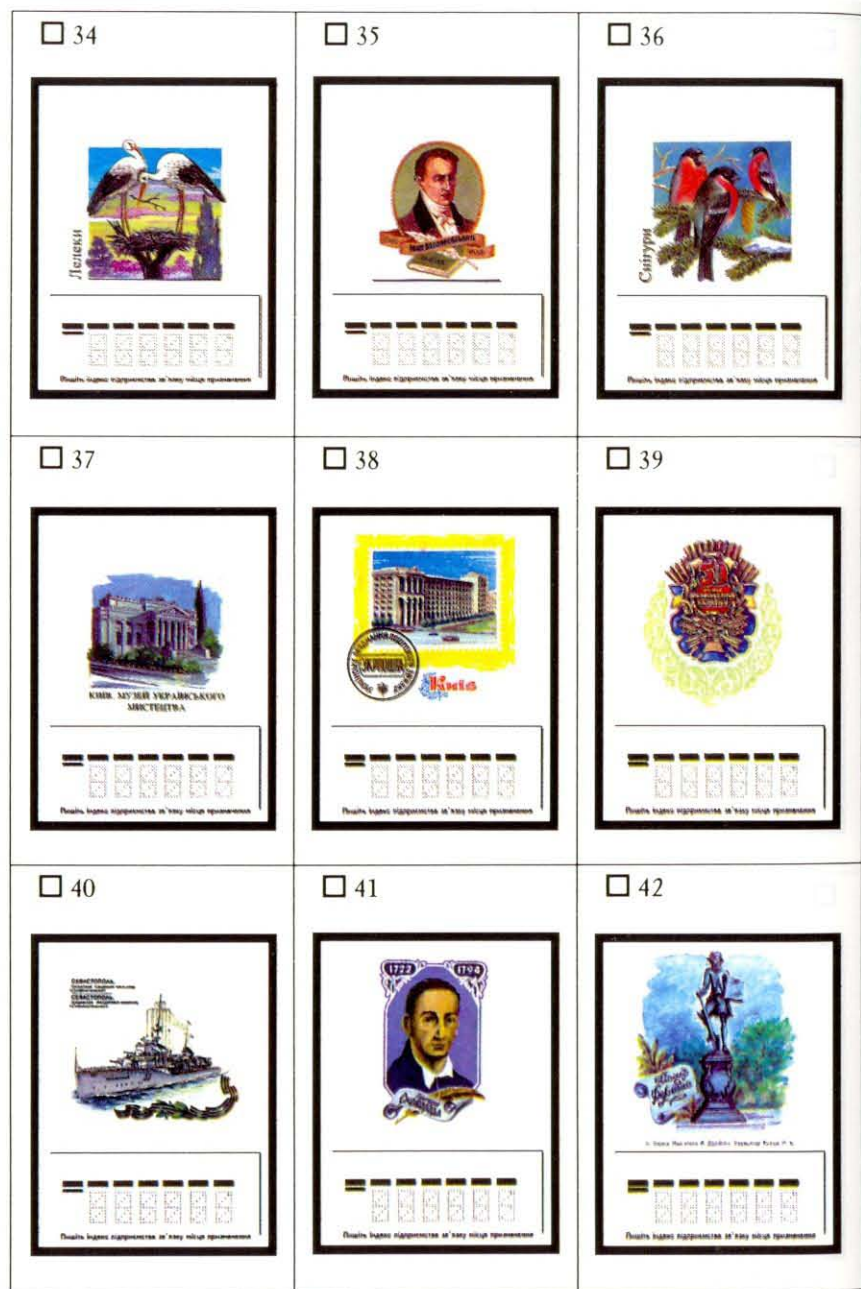
### РЕПРОДУКЦІЇ МАЛЮНКІВ МАРКОВАНИХ КОНВЕРТІВ 1992—1997 рр.









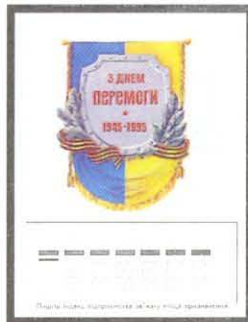




□ 51



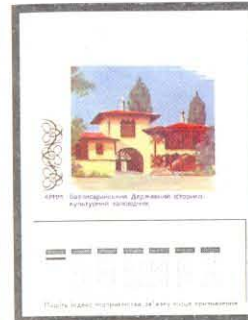
□ 52



□ 53



□ 60



□ 61



□ 62



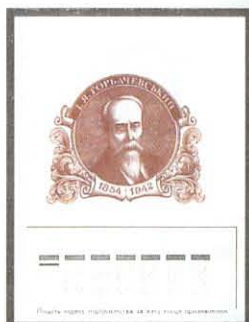
□ 54



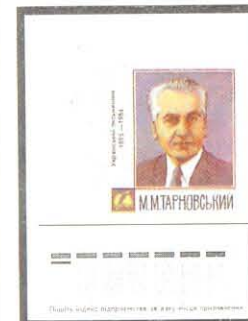
□ 55



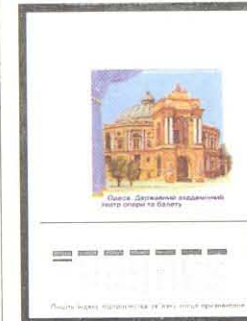
□ 56



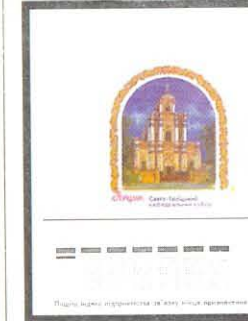
□ 63



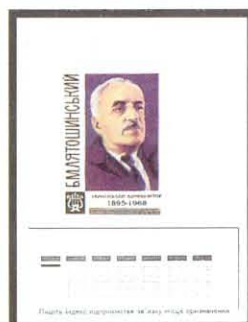
□ 64



□ 65



□ 57



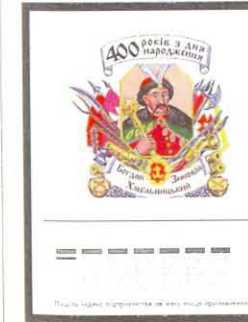
□ 58



□ 59



□ 66



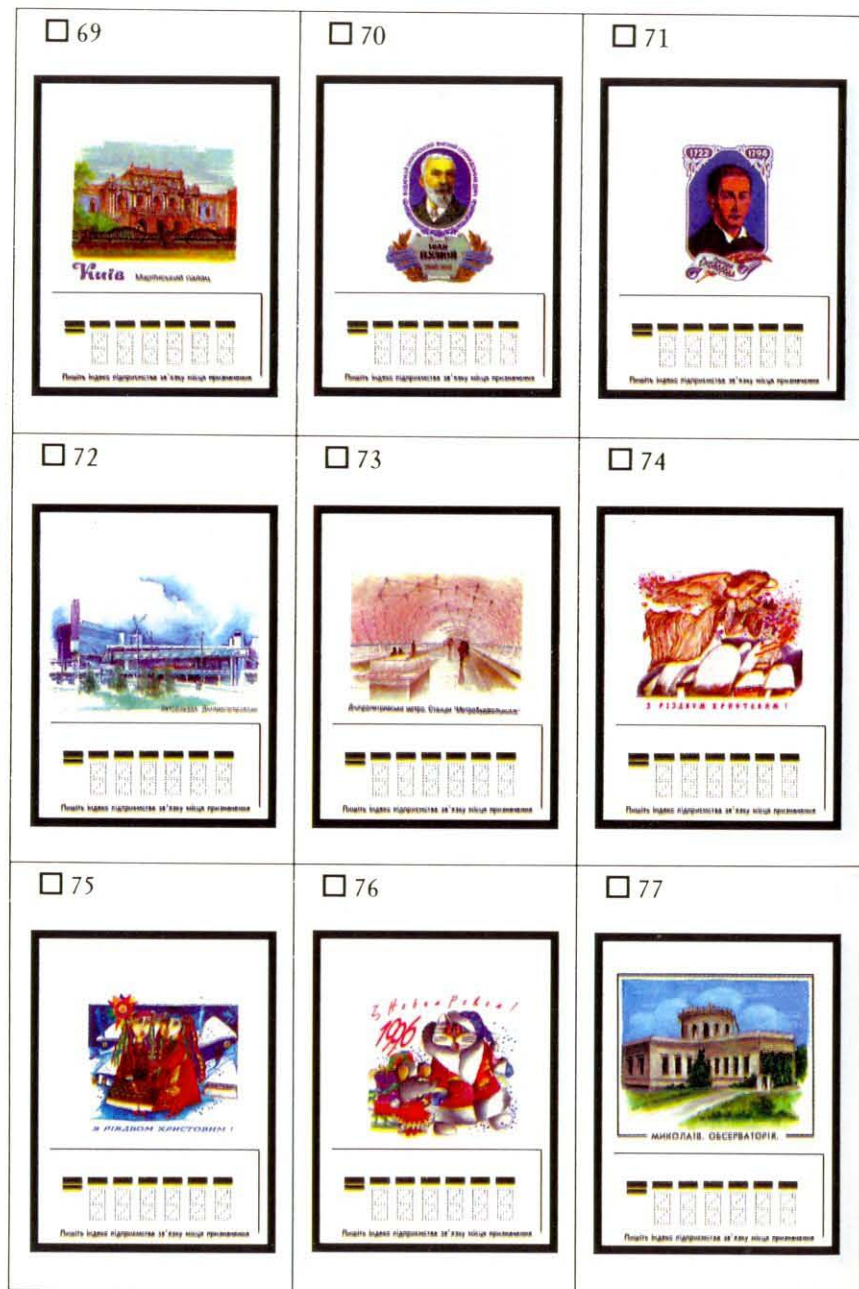
□ 67



□ 68









□ 86



Київська драматичний театр

\_\_\_\_\_

Почта України, Київська область, м. Київ

□ 87



\_\_\_\_\_

Почта України, Київська область, м. Київ

□ 88



\_\_\_\_\_

Почта України, Київська область, м. Київ

□ 89



м. Чернівці. Храм Святого Духа.

\_\_\_\_\_

Почта України, Чернівецька область, м. Чернівці

□ 90



м. Козельшчина. Вознесенська церква.

\_\_\_\_\_

Почта України, Київська область, м. Київ

□ 91



м. Київ. Музей української революції.

\_\_\_\_\_

Почта України, Київська область, м. Київ

□ 92



м. Вінниця. Свято-Троїцька церква.

\_\_\_\_\_

Почта України, Вінницька область, м. Вінниця

□ 93

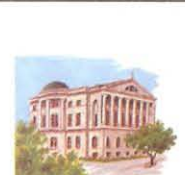


Українська Народна Республіка.

\_\_\_\_\_

Почта України, Київська область, м. Київ

□ 94



м. Київ. Національний оперний театр.

\_\_\_\_\_

Почта України, Київська область, м. Київ

□ 95



\_\_\_\_\_

Почта України, Київська область, м. Київ

□ 96



\_\_\_\_\_

Почта України, Одеська область, м. Одеса

□ 97



\_\_\_\_\_

Почта України, Київська область, м. Київ

□ 98



\_\_\_\_\_

Почта України, Київська область, м. Київ

□ 99



\_\_\_\_\_

Почта України, Київська область, м. Київ

□ 100



\_\_\_\_\_

Почта України, Київська область, м. Київ

□ 101



м. Київ. Національний оперний театр.

\_\_\_\_\_

Почта України, Київська область, м. Київ

□ 102



Київська область, м. Київ.

\_\_\_\_\_

Почта України, Київська область, м. Київ

□ 103



Київська область, м. Київ.

\_\_\_\_\_

Почта України, Київська область, м. Київ



□ 104

Запасный колесо  
«Ладас» 2012-2013

□ 105

Медовицька фортеця.  
Пам'ятка архітектури  
XIV — XVI ст.

□ 106

Церква Різдва  
«Микола-Фарфорицького»  
м. Ізяслав XIV — XVII ст.

□ 107

Кітків. Кам'яна фортеця  
XIII — XVI ст.

□ 108

Різдвяна церква XVIII ст.  
Церква Різдва в с. Яворів

□ 109

Сторонній корабель  
«Гетьман Сагайдачний»

□ 110

1856—1996  
М. Б. Данилюк  
Український державний  
лікарський університет

□ 111

1992 рік. Українська м. Дніпропетровськ

□ 112

27 років  
ДОНЕЦЬК  
1721—1996

□ 113

1946—1996  
ЛВІВЬКА  
АКАДЕМІЯ НАУК

□ 114

З Різдвом Христовим!

□ 115

З Новим роком!

□ 116

С. П. Карпенко  
(1907—1966)  
інженер, конструктор і науковець  
ракетобудування і авіабудування

□ 117

Григор'єв

□ 118

Кітківський монастир

□ 119

Григор'євський монастир, архієпископ  
Григор'євський монастир

□ 120

Василь Шендеровський. Житомир. 1916 р.

□ 121



□ 122



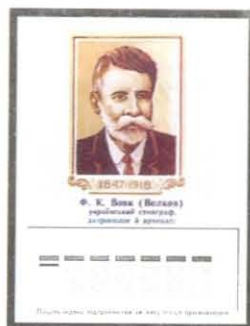
□ 123



□ 124



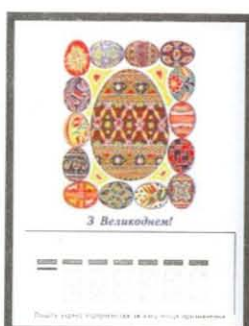
□ 125



□ 126



□ 127



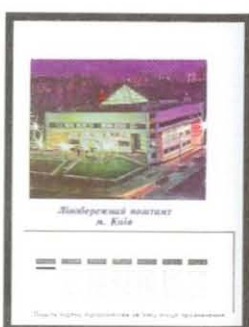
□ 128



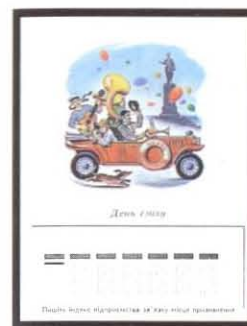
□ 129



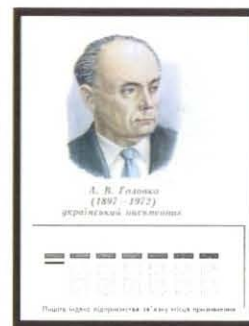
□ 130



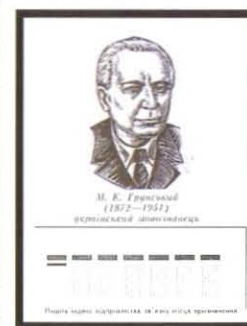
□ 131



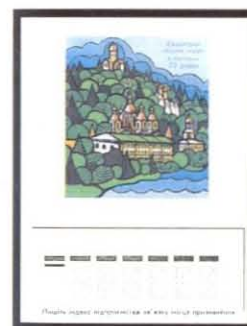
□ 132



□ 133



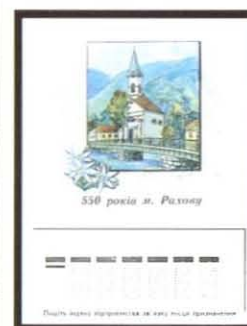
□ 134



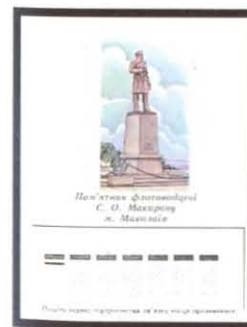
□ 135



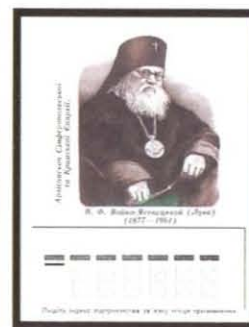
□ 136



□ 137



□ 138



□ 139



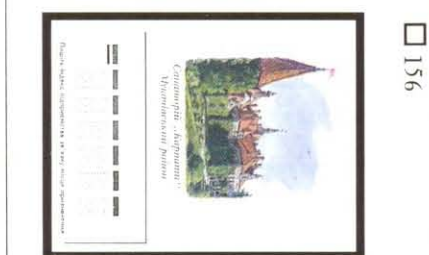
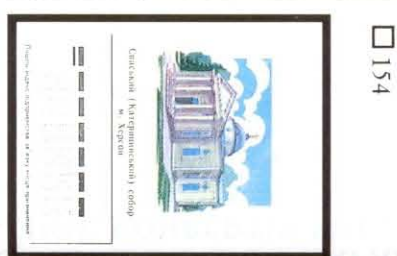
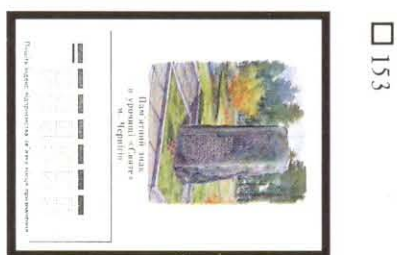
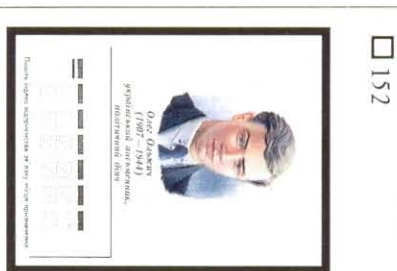
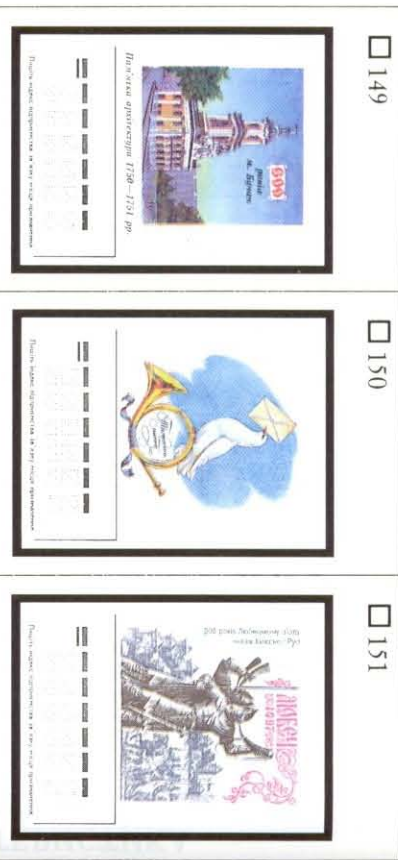




## СИСТЕМАТИЗОВАНИЙ СПИСОК-ХАРАКТЕРИСТИКА МАРКОВАНИХ КОНВЕРТІВ 1996—1997 рр.

(Пояснення до таблиці див. на стор. 126)

	№ повністки	№ надрукованої на ній марки	Напис (скорочений) та (або) сюжет малюнка повністки	Автор малюнка (х. — художник, ф. — фотограф)	№ замов- лення	Тираж	Рік випуску, зазначений на повністці	Місце друку- вання
	1	2	3	4	5	6	7	8
<input type="checkbox"/>	102	K8г	Камінь-Каширський. Іллінська церква XVIII ст.	х. Г.Т.Задніпряний	6-3129	1,0 млн.	1996	ПКУ
<input type="checkbox"/>	103	K8в	м.Вінниця Свято-Миколаївська церква. Пам'ятка архітектури XVIII ст.	х. Г.Т.Задніпряний	6-3130	1,0 млн.	1996	ПКУ
<input type="checkbox"/>	104	K8к K8м	Запорізький автозавод «Таврія» ЗАЗ 1102	х. Г.Т.Задніпряний	6-3131	1,0 млн.	1996	ПКУ
<input type="checkbox"/>	105	K8в	Меджибізька фортеця. Пам'ятка архітектури XIV-XVI ст.	х. Г.Т.Задніпряний	6-3132	1,0 млн.	1996	ПКУ
<input type="checkbox"/>	106	K8п	Хотин. Пам'ятник військово-фортифікаційного мистецтва XIII—XVIII ст.	х. М.В.Ольшевська	6-3133	1,0 млн.	1996	ПКУ
<input type="checkbox"/>	107	K8г	Хотин. Кам'яна фортеця XIII—XVI ст.	х. М.В.Ольшевська	6-3134	1,0 млн.	1996	ПКУ
<input type="checkbox"/>	108	K8п	Пам'ятка архітектури XVIII ст. Церква Вознесіння с.Ясиня	х. А.О.Гордієнко	6-3135	1,0 млн.	1996	ПКУ
<input type="checkbox"/>	109	K8г	Сторожовий корабель «Гетьман Сагайдачний»	х. М.В.Ольшевська	6-3136	1,0 млн.	1996	ПКУ
<input type="checkbox"/>	110	K8п	М.А.Давидов 1856-1996 Засновник дендропарку «Веселі Боковеньки»	х. Г.Т.Задніпряний	6-3152	1,0 млн.	1996	ПКУ
<input type="checkbox"/>	111	K8г	100 років заснування м.Алчевська	х. Г.Т.Задніпряний	6-3153	1,0 млн.	1996	ПКУ
<input type="checkbox"/>	112	OK5	275 років Донбасу 1721—1996	х. Г.Т.Задніпряний	6-3162	0,5 млн.	1996	ПКУ
<input type="checkbox"/>	113	OK6	Львівська академія мистецтв 1946-1996	х. С.П.Міненко	6-3163	0,5 млн.	1996	ПКУ



1	2	3	4	5	6	7	8
114	K8й	З Різдом Христовим!	х. С.П.Міненко	6-3232	0,5 млн.	1996	ПКУ
115	K8г	З Новим роком!	х. С.П.Міненко	6-3233	0,5 млн.	1996	ПКУ
116	K8і	С.П.Корольов (1907–1966) вчений, конструктор в галузі ракетобудування і космонавтики	х. О.В.Штанко	6-3260	0,5 млн.	1997	ПКУ
117	OK7	Є.Маланюк	х. Ю.Г.Логвин	6-3262	0,3 млн.	1997	ПКУ
118	OK8	Київський коледж зв'язку 50 років	х. Г.Т.Задніпрний	6-3289	1,0 млн.	1997	ПКУ
119	OK9	Лесь Курбас 1887 1942 Український актор, режисер, теоретик театру	х. О.В.Штанко	7-3017	0,6 млн.	1997	ПКУ
120	OK10	Олекса Новаківський. Натюрморт. 1916 р.	х. С.П.Міненко	7-3018	0,4 млн.	1997	ПКУ
121	K8г	8 Березня	х. В.В.Смородський	7-3019	1,5 млн.	1997	ПКУ
122	K8к	(Квіти)		7-3020	1,5 млн.	1997	ПКУ
123	K8р	Миколаїв. Обласний художній музей ім.Верещагіна	х. Р.П.Цессін	7-3021	0,6 млн.	1997	ПКУ
124	K8п	Літературно-меморіальний музей О.С.Пушкіна та П.І.Чайковського Кам'янка Черкаської обл.	х. Р.П.Цессін	7-3022	1,0 млн.	1997	ПКУ
125	OK11	Ф.К.Вовк (Волков) 1847—1918 український етнограф, антрополог й археолог	х. Р.П.Цессін	7-3024	0,6 млн.	1997	ПКУ
126	K8п	Л.І.Глібов (1827—1893) український поет, байкар	х. М.В.Ольшевська	7-3025	1,0 млн.	1997	ПКУ
127	K8л	З Великоднем! (писанки)	х. С.П.Міненко	7-3133	1,03 млн.	1997	ПКУ
128	K8л	З Великоднем! (паска й писанки)	х. С.П.Міненко	7-3134	1,03 млн.	1997	ПКУ
129	K8г	Олена Теліга (1907-1941 [має бути: 1942]) українська поетеса	х. Г.Т.Задніпрний	7-3135	0,8 млн.	1997	ПКУ
130	K8г	Лівобережний поштамт м.Київ	х. Г.Т.Задніпрний	7-3136	2,62 млн.	1997	ПКУ
131	K8л	День сміху	х. С.П.Міненко	7-3137	0,79 млн.	1997	ПКУ
132	K8г	А.В.Головко (1897—1972) український письменник	х. І.А.Биченко	7-3138	1,0 млн.	1997	ПКУ
133	K8і	М.К.Грунський (1872—1951) український мовознавець	х. Є.М.Прокоф'єв	7-3139	0,68 млн.	1997	ПКУ





1	2	3	4	5	6	7	8
134	K8r	Санаторію «Святі гори» м.Слов'янськ 75 років	х. С.А.Савілов	7-3140	1,05 млн.	1997	ПКУ
135	K8r	100 років з дня пуску першого трамвая в Єкатеринославі [має бути: Катеринославі] (нині Дніпропетровськ)	х. Г.А.Фещенко	7-3141	1,65 млн.	1997	ПКУ
136	K8r	550 років м.Рахову	х. С.М.Чирський	7-3142	0,63 млн.	1997	ПКУ
137	K8r	Пам'ятник флотоводцеві С.О.Макарову м.Миколаїв	х. Г.Т.Задніпряний	7-3143	1,08 млн.	1997	ПКУ
138	K8и	В.Ф.Войно-Ясенецький (Лука) (1877—1961) Архієпископ Сімферопольської та Кримської єпархії	х. Г.Т.Задніпряний	7-3144	1,1 млн.	1997	ПКУ
139	K8r	Меморіальний комплекс «Кортеліси» Волинська обл.	х. Г.Т.Задніпряний	7-3145	0,6 млн.	1997	ПКУ
140	K8r	І.К.Микитенко (1897—1937) видатний український письменник	х. І.А.Биченко	7-3146	0,75 млн.	1997	ПКУ
141	K8r	Миколаївська церква, 1607 р. м.Чернівці	х. Є.М.Прокоф'єв	7-3147	0,75 млн.	1997	ПКУ
142	K8r	Г.Я.Сєдов (1877—1914) полярний дослідник	х. Г.Т.Задніпряний	7-3148	0,97 млн.	1997	ПКУ
143	K8r	Один з піонерів космонавтики Ю.В.Кондратюк (О.Г.Шаргей) 100 років з дня народження	х. В.І.Дворник	7-3247	1,0 млн.	1997	ПКУ
144	K8r	Собор Різдва Богородиці Чернігівська область м.Козелець	х. А.О.Шурховецький	7-3316	0,6 млн.	1997	ПКУ
145	K8r	Одеса Пам'ятник А.Рішельє	х. Р.П.Цесін	7-3317	1,1 млн.	1997	ПКУ
146	K8r	Церква Казанської Богоматері Чернігівська обл. м.Семенівка	х. А.О.Шурховецький	7-3318	1,5 млн.	1997	ПКУ
147	K8r	100 років акваріуму Інституту біології південних морів м.Севастополь	х. А.О.Шурховецький	7-3319	1,6 млн.	1997	ПКУ
148	OK13	Мелетій Смотрицький громадський діяч, письменник 425 років	х. І.А.Биченко	7-3320	0,9 млн.	1997	ПКУ
149	K8r	600 років м.Бучач Пам'ятка архітектури 1750—1751 рр.	х. Г.А.Фещенко	7-3321	0,8 млн.	1997	ПКУ
150	K8r	Тиждень листа	х. С.П.Міненко	7-3322	1,65 млн.	1997	ПКУ



	1	2	3	4	5	6	7	8
<input type="checkbox"/>	151	K8г	Любеч 1097 900 років Любецькому з'їзду князів Київської Русі	х. О.В.Штанко	7-3323	1,15 млн.	1997	ПКУ
<input type="checkbox"/>	152	K8г	Олег Ольжич (1907—1944) український письменник, політичний діяч	х. І.А.Биченко	7-3324	0,75 млн.	1997	ПКУ
<input type="checkbox"/>	153	K8г	Пам'ятний знак в урочищі «Святе» м.Чернігів	х. С.П.Міненко	7-3325	0,6 млн.	1997	ПКУ
<input type="checkbox"/>	154	K8г	Спаський (Катерининський) собор м.Херсон	х. Г.Т.Задніпряний	7-3326	0,6 млн.	1997	ПКУ
<input type="checkbox"/>	155	K8г	Георгіївська церква XIII ст. м.Любомль	х. Є.М.Прокоф'єв	7-3327	0,6 млн.	1997	ПКУ
<input type="checkbox"/>	156	K8в	Санаторій «Карпати» Мукачівський район	х. С.П.Міненко	7-3328	0,7 млн.	1997	ПКУ
<input type="checkbox"/>	157	K8л	Теребовля 900 років	х. М.С.Кочубей	7-3329	0,8 млн.	1997	ПКУ
<input type="checkbox"/>	158	K8г	Львівський державний академічний український драматичний театр ім. Марії Заньковецької 75 [років]	х. І.М.Крислач	7-3330	1,0 млн.	1997	ПКУ
<input type="checkbox"/>	159	K8г	З Днем Незалежності!	х. Р.П.Цессін	7-3377	2,1 млн.	1997	ПКУ
<input type="checkbox"/>	160	K8г	Знак відліку відстаней по Україні та до столиць держав-членів ВПС	х. Г.Т.Задніпряний	7-3378	1,5 млн.	1997	ПКУ
<input type="checkbox"/>	161	K8г	125 років з дня відкриття залізниці Ужгород-Чоп	х. С.М.Чирський	7-3391	1,0 млн.	1997	ПКУ
<input type="checkbox"/>	162	K8г	Гора Говерла найвища точка [Українських] Карпат	х. Г.Т.Задніпряний	7-3430	1,0 млн.	1997	ПКУ
<input type="checkbox"/>	163	K8л	Чорна могила Курган Х століття Чернігів	х. О.В.Штанко	7-3431	1,0 млн.	1997	ПКУ
<input type="checkbox"/>	164	K8г	125 років заснування м.Ясинувата Залізничний вокзал	х. Р.П.Цессін	7-3432	1,5 млн.	1997	ПКУ
<input type="checkbox"/>	165	K8г	Заповідник «Асканія-Нова». Бізони	х. Г.Т.Задніпряний	7-3433	1,0 млн.	1997	ПКУ
<input type="checkbox"/>	166	K8г	Пам'ятник гетьману Виговському с.Германівка	х. Р.П.Цессін	7-3434	0,8 млн.	1997	ПКУ
<input type="checkbox"/>	167	OK14	День поштової марки Георгій Нарбут	х. Ю.Г.Логвин	7-3435	1,0 млн.	1997	ПКУ
<input type="checkbox"/>	168	OK12	Богдан Лепкий (1872—1941) — український письменник, літературознавець	х. Г.Ю.Кузнецов	7-3436	0,7 млн.	1997	ПКУ
<input type="checkbox"/>	169	K8г	Проголошення IV Універсалом Центральної Ради [створення] УНР [Української Народної Республіки] Київ 1918 р.	х. І.А.Биченко	7-3521	0,5 млн.	1997	ПКУ





1	2	3	4	5	6	7	8
170	K8н	З Новим роком! (Новорічна свічка, троянда, гілка ялини, годинник)	х. Л.П.Христович	7-3522	1,5 млн.	1997	ПКУ
171	K8о	З Новим роком! (Хатки та ялинки, вкриті снігом)	х. Л.П.Христович	7-3523	1,5 млн.	1997	ПКУ
172	K8г	З Різдвом Христовим! (Троїсті музики)	х. Т.П.Юрченко	7-3524	1,1 млн.	1997	ПКУ
173	K8г	Рослинний світ України	х. Г.Ю.Кузнецов	7-3525	1,1 млн.	1997	ПКУ
174	K8г	Тваринний світ України	х. Г.Ю.Кузнецов	7-3526	1,15 млн.	1997	ПКУ
175	K8г	З Різдвом Христовим! (Парубок з маскою «Коза», дівчина з маскою «Сонце»)	х. Т.П.Юрченко	7-3527	1,1 млн.	1997	ПКУ
176	K8п	А.М.Окснер (1896—1973) — відомий український учений-ліхенолог	х. Г.Т.Задніпрний	7-3601	0,65 млн.	1998	ПКУ
177	K8р	О.М.Цинкаловський (1898—1983) історик, археолог, краєзнавець	х. Г.Ю.Кузнецов	7-3602	0,7 млн.	1997	ПКУ
178	K8г	М.І.Марфієвич (1898—1967) — письменник Буковини	х. І.А.Биченко	7-3603	0,6 млн.	1998	ПКУ
179	K8п	Л.М.Мацієвич (1877—1910) один з перших вітчизняних пілотів	х. Г.Ю.Кузнецов	7-3604	0,75 млн.	1997	ПКУ
180	K8г	Вид на правобережну частину міста Вінниці	х. Р.П.Цессін	7-3605	1,2 млн.	1998	ПКУ
181	K8в	Обласний музично-драматичний театр ім. М.Садовського м.Вінниця	х. Р.П.Цессін	7-3606	0,95 млн.	1998	ПКУ
182	K8в	125 років м.Долинській Кіровоградська обл.	х. Р.П.Цессін	7-3607	0,65 млн.	1998	ПКУ
183	K8г	Палац О.Ф.Можайського Вороновиця Вінницької обл.	х. Р.П.Цессін	7-3608	1,0 млн.	1998	ПКУ
184	K8г	Пам'ятник загиблим воїнам-чернігівцям в Афганській війні	х. В.Ф.Леоненко	7-3609	1,4 млн.	1998	ПКУ
185	K8г	Катерининська церква XVII ст. м.Чернігів	х. В.Ф.Леоненко	7-3610	1,2 млн.	1998	ПКУ
186	K8г	Миколаївський собор (Ніжин, Чернігівська обл.)	х. В.Ф.Леоненко	7-3611	1,25 млн.	1998	ПКУ



## ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ ДО РЕПРОДУКЦІЙ МАЛЮНКІВ МАРКОВАНИХ КОНВЕРТІВ:

№ 17 — конверт стандартний  
№№ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 14 — конверти художні в комплекті з двійчастою листівкою (поштової сувенір)  
№№ 13, 42, 67, 101, 112, 113, 117, 118, 119, 120, 125, 148, 167, 168 — конверти художні з оригінальною за малюнком маркою  
№ 50 — конверт, випущений за рішенням комісії Регіональної співадружності в галузі зв'язку (РСЗ), для пересилання поздоровлень ветеранами Великої Вітчизняної війни — спільний випуск поштових адміністрацій держав, що входять до РСЗ (в т.ч. й України) з трикутним знаком звільнення від оплати за пересилання листа (ТЗЗО) ветеранів Великої Вітчизняної війни з написом у середині нього: «Письмо ветерана 1995».  
Всі інші №№ — конверти художні

## СИСТЕМАТИЗОВАНИЙ СПИСОК-ХАРАКТЕРИСТИКА МАРКОВАНИХ ЛИСТІВОК

(Пояснення до таблиці див. на стор. 126)

	1	2	3	4	5	6	7	8
<input type="checkbox"/>	23	Л26	«8 Березня. Вітаю!»	х. Р.П.Цессін	0413010	1,6 млн.	1993	ПУ
<input type="checkbox"/>	24	Л2в	«З святом!» Цифра «8» із синьо-жовтої стрічки	х. К.М.Чепіга, Н.Ширяєва	0413014	0,75 млн.	1993	ПУ
<input type="checkbox"/>	25	Л2в	«8 Березня!» Підсніжники на фоні цифри «8»	ф. І.О.Кропивницький	0413016	0,75 млн.	1993	ПУ
<input type="checkbox"/>	26	Л2г	«Поздоровляємо!» Фрезії	ф. І.О.Кропивницький	0413017	0,75 млн.	1993	ПУ
<input type="checkbox"/>	27	Л2в	«Вітаю!» Іграшковий заєць, мімоза	ф. І.О.Кропивницький	0413020	0,75 млн.	1993	ПУ
<input type="checkbox"/>	28	Л2а	«З днем Св. Пасхи!» Хлопчик-Барвінок пише на крашанці	х. В.Любарський	0413032	1,5 млн.	1993	ПУ
<input type="checkbox"/>	29	Л36	«З святом!» Цифра «8» із синьо-жовтої стрічки	х. К.М.Чепіга, Н.Ширяєва	0413014	0,75 млн.	1993	ПУ
<input type="checkbox"/>	30	Л36	«8 Березня!» Підсніжники на фоні цифри «8»	ф. І.О.Кропивницький	0413016	0,75 млн.	1993	ПУ
<input type="checkbox"/>	31	Л3в	«Поздоровляємо!» Фрезії	ф. І.О.Кропивницький	0413017	0,75 млн.	1993	ПУ
<input type="checkbox"/>	32	Л36	«Вітаю!» Іграшковий заєць, мімоза	ф. І.О.Кропивницький	0413020	0,75 млн.	1993	ПУ
<input type="checkbox"/>	33	Л3а	«З днем Св. Пасхи!» Хлопчик-Барвінок пише на крашанці	х. В.Любарський	0413032	0,5 млн.	1993	ПУ
<input type="checkbox"/>	40	ОЛ4	Франсіско Хосе де Гойя	х. М.В.Агафонова	6-3041	0,2 млн.	1996	ПКУ
<input type="checkbox"/>	41	Л5в	«Зі святом 8 Березня!» Квіти	х. Л.Ф.Калмикова	8-3080	0,07 млн.	1998	ПКУ
<input type="checkbox"/>	42	Л5в	«8 Березня!» Іграшковий будиночок із казковими персонажами	х. Т.П.Юрченко	8-3081	0,07 млн.	1998	ПКУ
<input type="checkbox"/>	43	Л5в	«9 Травня» Медаль «За отвагу» на тлі сторінки альбому з фотографіями воєнних років та гілки з яблуневим цвітом	х. О.Ф.Калмиков	8-3154	0,3 млн.	1998	ПКУ



## ПОЯСНЕННЯ ДО ТАБЛИЦЬ:

х. — художник

ф. — фотограф

ПКУ — Поліграфічний комбінат «Україна» (м.Київ)

ПУ — Поліграфічний комбінат «Преса України» (м.Київ)

До таблиці «Систематизований список-характеристика маркованих конвертів»:

№№ 112, 113, 117, 118, 119, 120, 125, 148, 167, 168 — конверти художні з оригінальною за малюнком маркою










Всі інші №№ — конверти художні зі стандартною маркою



До таблиці «Систематизований список-характеристика маркованих листівок»:

№ 40 — листівка художня одностороння з оригінальною за малюнком маркою

Всі інші №№ — листівки художні двосторонні (з малюнком на одному боці й надрукованою стандартною маркою — на іншому).

## ШТЕМПЕЛІ «ПЕРШИЙ ДЕНЬ» 1996-1997 рр. (Після порядкових номерів ШПД вказані номери марок і блоків)

<p>□ 36 — до № ОЛ4</p> 	<p>□ 37 — до №№ 126, 127</p> 	<p>□ 38 — до №№ 130-133</p> 
<p>□ 39 — до №№ 136, 137</p> 	<p>□ 40 — до №№ 138-140</p> 	<p>□ 41 — до №№ 141, 142 та Блока 7</p> 
<p>□ 42 — до № 143</p> 	<p>□ 43 — до № 144</p> 	<p>□ 44 — до № 145</p> 

<p>□ 45 — до № 146</p> 	<p>□ 46 — до №№ 147, 148</p> 	<p>□ 47 — до №№ 150—156 та Блока 8</p> 
<p>□ 266 — до №№ 157, 158</p> 	<p>□ 48 — до № 159</p> 	<p>□ 49 — до №№ 160, 161</p> 
<p>□ 50 — до № 162</p> 	<p>□ 51 — до №№ 166—173 та Малого аркуша № 1</p> 	<p>□ 51 — до №№ 176—181 та Малого аркуша № 2</p> 

## ОФІЦІЙНІ КОНВЕРТИ «ПЕРШИЙ ДЕНЬ» 1996—1997 рр.

(Репродукції зворотного боку конвертів подаються лише частково — відтворюється тільки надрукований на них текст).

- 39. До марок №№ 120—123, 160, 161.  
Формат 220×110 мм  
Тираж — 30 тис.



© Міністерство зв'язку України, УОПЗ «Укрпошта», 1996  
АТ «Київ». Замовлення по Договору 2 від 19.01.96  
художник Задворний Г.Т.

- 40. До марок №№ 126, 127.  
Формат 163×114 мм  
Тираж — 15 тис.



© Міністерство зв'язку України, УОПЗ «Укрпошта», 1996  
АТ «Київ». Замовлення по Договору 2 від 19.01.96  
художник Кулишова Г.Ю.

- 41. До марок №№ 136, 137, 176—181.  
Формат 163×114 мм  
Тираж — 15 тис.



© Міністерство зв'язку України, УОПЗ «Укрпошта», 1996  
АТ «Київ». Замовлення по Договору 2 від 19.01.96  
художник Кулишова Г.Ю.



- 42. До марок №№ 138—140.  
Формат 162×113 мм  
Тираж — 15 тис.



© Міністерство зв'язку України. УОПЗ «Укрпошта», 1997.  
АТ «Конві». Замовлення по договору 2 від 10.01.97.  
Художник Кристич І.М.

- 43. До марок №№ 141, 142, Блока 7.  
Формат 229×113 мм  
Тираж — 15 тис.



© Міністерство зв'язку України. УОПЗ «Укрпошта», 1997.  
АТ «Конві». Замовлення по договору 2 від 10.01.97.  
Художники В.Таран, О.Харук.

- 44. До марки № 143.  
Формат 163×113 мм  
Тираж — 15 тис.



© Міністерство зв'язку України. УОПЗ «Укрпошта», 1997.  
АТ «Конві». Замовлення по договору 2 від 10.01.97.  
Художник Міненко С.П.

- 45. До марки № 144.  
Формат 163×113 мм  
Тираж — 15 тис.



© Міністерство зв'язку України. УОПЗ «Укрпошта», 1997.  
АТ «Конві». Замовлення по договору 2 від 10.01.97.  
Художник Дворник В.І.

- 46. До марки № 145.  
Формат 162×114 мм  
Тираж — 15 тис.



© Міністерство зв'язку України. УОПЗ «Укрпошта», 1997.  
АТ «Конві». Замовлення по договору 2 від 10.01.97.  
Художник С.П. Міненко.

- 47. До марки № 146.  
Формат 162×114 мм  
Тираж — 15 тис.



© Міністерство зв'язку України. УОПЗ «Укрпошта», 1997.  
АТ «Конві». Замовлення по договору 2 від 10.01.97.  
Художник Штанко О.В.

- 48. До марки № 147.  
Формат 163×114 мм  
Тираж — 15 тис.



© Міністерство зв'язку України. УОПЗ «Укрпошта», 1997.  
АТ «Конві». Замовлення по Договору 2 від 10.01.97.  
Художник Штанко О.В.

- 49. До марки № 148.  
Формат 163×114 мм  
Тираж — 15 тис.



© Міністерство зв'язку України. УОПЗ «Укрпошта», 1997.  
АТ «Конві». Замовлення по Договору 2 від 10.01.97.  
Художник Штанко О.В.

- 50. До марок №№ 150—156, Блока 8.  
Формат 229 × 114 мм  
Тираж — 15 тис.



© Міністерство зв'язку України, УОПЗ «Укрпошта», 1997.  
АТ «Коней». Замовлення по договору 2 від 10.01.97.  
Художники В.Таран, О.Харук.

- 51(У). До марок і блоків тематики «Українське козацтво» (універсальний). Вперше застосовувався в день виходу в обіг марок №№ 157, 158.

Формат 164 × 115 мм

Тираж — 150 тис.

Випущений у двох варіантах оформлення:

- 51(У)а — з лініями для адреси і сіткою для індексу  
тиражем 100 тис.



- 51(У)б — без ліній і без сітки  
тиражем 50 тис.



© Міністерство зв'язку України, УОПЗ «Укрпошта», 1995.  
ГК «Україна» Зам. 5-3343. Художник Штанко А. В.

- 52. До марки № 162.  
Формат 163 × 114 мм  
Тираж — 15 тис.



© Державний комітет зв'язку України, УОПЗ «Укрпошта», 1997.  
АТ «Коней». Замовлення по Договору 2 від 10.01.97.  
Художник Сендзюк Б.Ф.

- 53. До марок №№ 166—173,  
Малого аркуша № 1.  
Формат 162 × 113 мм  
Тираж — 15 тис.



© Державний комітет зв'язку України, УОПЗ «Укрпошта», 1997.  
АТ «Коней». Замовлення по Договору 2 від 10.01.97.  
Художник Самойлов В.І.











СПЕЦІАЛЬНІ ПАМ'ЯТНІ ПОШТОВІ ШТЕМПЕЛІ,  
ЩО ВЖИВАЛИСЬ 1992-1997 рр.  
ЯК ШТЕМПЕЛІ «ПЕРШИЙ ДЕНЬ»

(Після порядкових номерів цих штемпелів вказані  
№№ марок і блоків, у день виходу в обіг яких вони  
вживалися)

□ 1 — до № 13	□ 2 — до № 29	□ 3 — до № 30
□ 4 — до № 41	□ 5 — до № 42	□ 2a — до № 43
□ 6 — до № 44	□ 7 — до №№ ОК2, ОЛ3	□ 8 — до № 63, Блока 3

□ 9 — до №№ 64, 65, Блока 4	□ 10 — до № 78	□ 11 — до № 82
□ 12 — до № 83	□ 13 — до № 86	□ 14 — до № 87
□ 15 — до № 89	□ 16 — до № 104	□ 17 — до № 108
□ 18 — до № 111	□ 19 — до №№ 112-115, Блока 6	□ 20 — до № 116

<input type="checkbox"/> 21 — до № 125 	<input type="checkbox"/> 22 — до № 135 	<input type="checkbox"/> 23 — до № ОК7 
<input type="checkbox"/> 24 — до № 143 	<input type="checkbox"/> 25 — до № 144 	<input type="checkbox"/> 26 — до № 159 
<input type="checkbox"/> 27 — до № 162 	<input type="checkbox"/> 28 — до № 162 	

**ХУДОЖНІ КОНВЕРТИ  
(МАРКОВАНІ Й НЕМАРКОВАНІ),  
ЩО БУЛИ ВИДАНІ ПОШТОЮ УКРАЇНИ  
НЕ ЯК КОНВЕРТИ «ПЕРШИЙ ДЕНЬ»,  
АЛЕ ВЖИВАЛИСЬ У 1992—1997 рр. ЯК КПД  
(замість КПД у випадках відсутності офіційних конвер-  
тів «Перший день» або одночасно з офіційними КПД)**

☐ 1. До марки № 13: МК № 13 (КОМ 1) — іл. див. на стор. 99

☐ 2. До марки № 29

☐ 3. До марки № 33



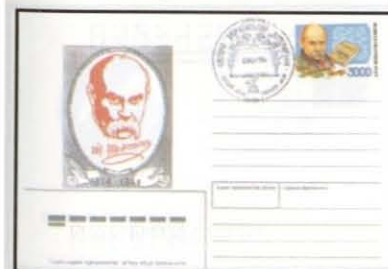
Л.К.М.Л.Д. МАЛАНУХА ЄВГЕНІЙ ВДЕРОВСЬКИЙ

☐ 4. До марки № 71: МК № 22 — іл. див. на стор. 100

☐ 5. До марки № 74: МК № 35 — іл. див. на стор. 102

☐ 6. До марки № 75: МК № 54 — іл. див. на стор. 104

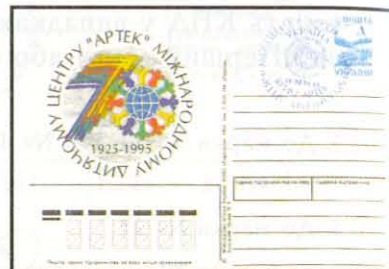
☐ 7. До марок №№ 75, 143





- ☐ 8. До марки № 78: МК № 46 — іл. див. на стор. 103
- ☐ 9. До марки № 81: МК № 49 — іл. див. на стор. 103
- ☐ 10. До марки № 82: МК № 52 — іл. див. на стор. 104

- ☐ 11. До марки № 83: МЛ № 39



- ☐ 12. До марки № 83



- ☐ 13. До марки № 86: МК № 66 — іл. див. на стор. 105

- ☐ 14. До марки № 87

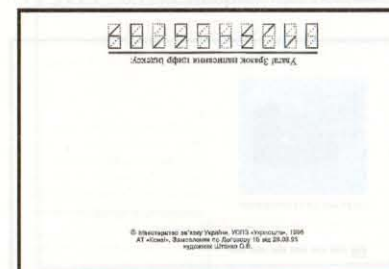


- ☐ 15. До марки № 88



- ☐ 16. До марки № 90: МК № 62 — іл. див. на стор. 105
- ☐ 17. До марки № 93: МК № 61 (Зам. 5-3118) — іл. див. на стор. 105

- ☐ 18. До марки № 104



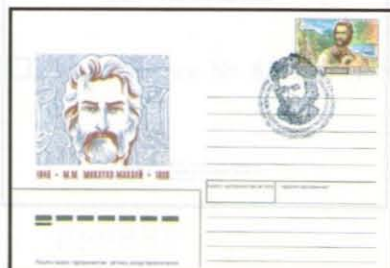
- ☐ 19. До марки № 106: МК № 48 — іл. див. на стор. 103

- ☐ 20. До марки № 108



□ 21. До марки № 109: МК № 83 — іл. див. на стор. 107

□ 22. До марки № 111



□ 23. До марок №№ 116, 125: МК № 95 — іл. див. на стор. 109

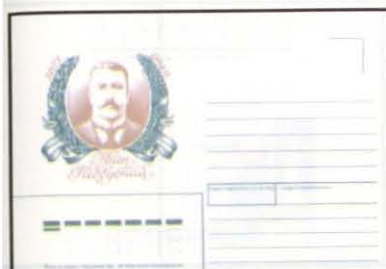
□ 24. До марок №№ 118, 119



□ 25. До марок №№ 120 (121—123, 160, 161)



□ 26. До марки № 124



□ 27. До марки № 135: МК № 98 — іл. див. на стор. 109

□ 28. До марки № 135



□ 29. До марки № 144: МК № 143 — іл. див. на стор. 114

□ 30. До марки № 145





□ 31. До марки № 159



□ 34. До марки № 162



© Державний комітет зв'язку України, УОПС «Інформат», 1997.  
АТ «Київ». Замовлення по Договору 2 від 19.01.97.  
Художник: Сендзюк Є.Ф.

□ 32. До марки № 162



□ 35. До марок №№ 163, 164



- 36. До марки № 164: МК № 116 — іл. див. на стор. 111
- 37. До марки № 165: МК № 37 — іл. див. на стор. 102
- 38. До марки № 165: МК № 114 — іл. див. на стор. 111
- 39. До марки № 165

□ 33. До марки № 162



- 40. До марки № 165



© Державний комітет зв'язку України, УОПЗ «Укрпошта», 1997  
АТ «Київ». Замовлення по Договору 2 від 10.01.97.  
Художник Сетунська О.М.

- 41. До марки № 174: МК № 85 — іл. див. на стор. 107

- 42. До марки № 174



© Державний комітет зв'язку України, УОПЗ «Укрпошта», 1997  
АТ «Київ». Замовлення по Договору 2 від 10.01.97.  
Художник Єлізавета О.В.

- 43. До марки № 175: МК № 41 — іл. див. на стор. 102  
□ 44. До марки № 182: МК № 156 — іл. див. на стор. 116  
□ 45. До марки № 182: МК № 162 — іл. див. на стор. 118

## ФІЛАТЕЛІСТИЧНІ СУВЕНІРИ, ВИДАНІ УКРАЇНСЬКОЮ ПОШТОЮ

### КАРТМАКСИМУМ

з маркою № 89

Випуск картмаксимума було здійснено з нагоди проведення  
III Національної філателістичної виставки «Світова Українка»  
23.9—1.10.1995 р. у м. Львові

Мал. на картці М.Маринюка

Виготовлення: «Дивосвіт», 1995 р.

Тираж 1000





## ЗШИТОК стандартних марок

(у ньому реалізовувались М. №№ 15, 16, 17, 18;  
у кожному зшитку — по 6 штук однієї з цих марок)

Випуск зшитка був приурочений до Виставки українського мистецтва та міжнародної філателії «Україна'93» 8-14.11.1993 р. в м.Мюнхені  
Виготовлення: П/к «Україна», 1993 р. Зам. 3-4080  
Тираж 3000

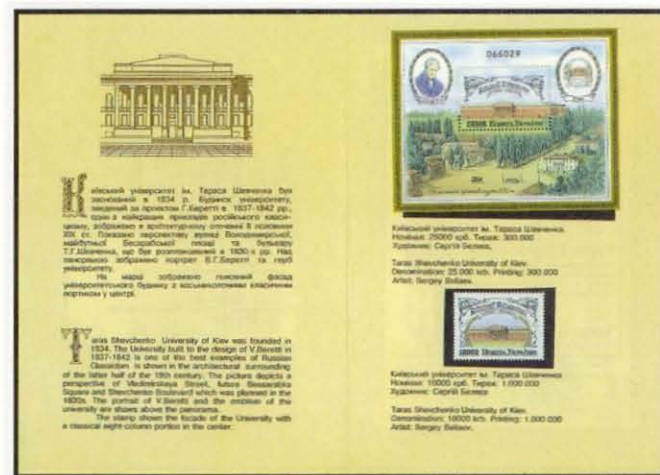
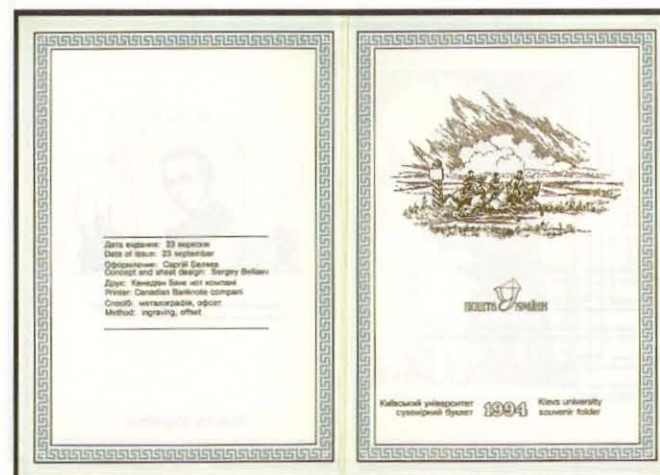


## БУКЛЕТИ

### 1. Сувенірний буклет «Київський університет»

з марками №№ 64, 65 та Блоком 4\*

Оформлення С. Беляєва  
Виготовлення: РА «ДАНСС», 1994 р.  
Тираж 10000



\* На зворотному боці буклета зазначена планована, а не реальна дата випуску в обіг марки та блока.

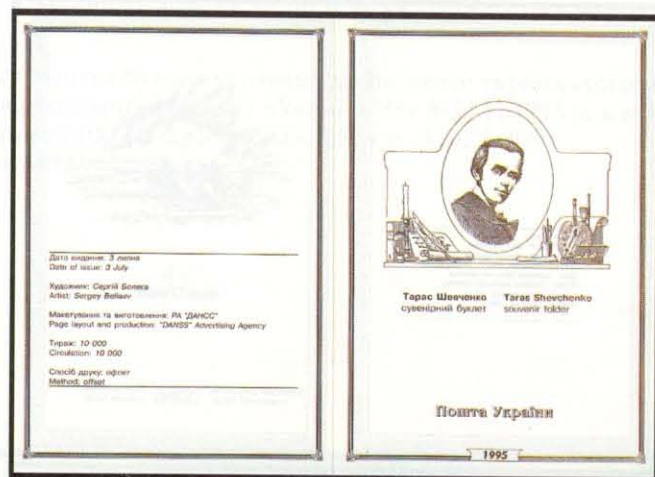
## 2. Сувенірний буклет «Тарас Шевченко» з маркою № 75\*

(у частині буклетів — по одній марці № 75,  
у решті — ця ж марка вміщена квартблоком)

Оформлення С. Беляєва

Макетування та виготовлення: РА «ДАНСС», 1995 р.

Тираж 10000

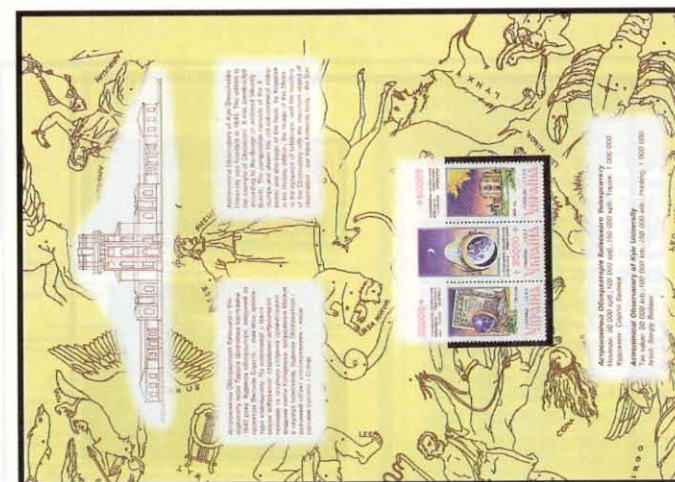
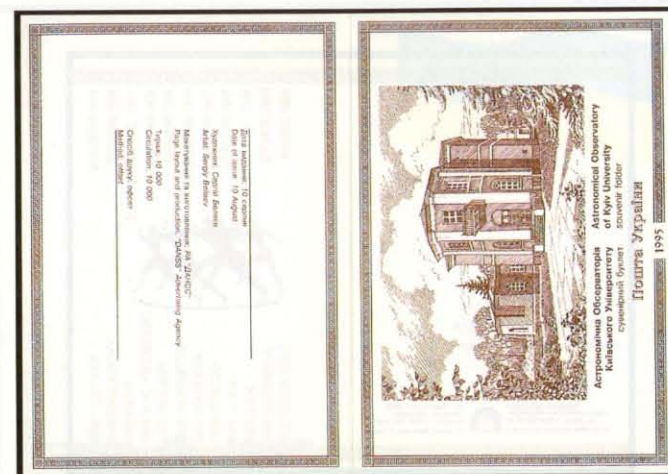


## 3. Сувенірний буклет «Астрономічна обсерваторія Київського університету» з марками №№ 101—103\*

Оформлення С. Беляєва

Макетування та виготовлення: РА «ДАНСС», 1995 р.

Тираж 10000



\* На зворотному боці буклета зазначена планована, а не реальна дата випуску в обіг марки.

\* На зворотному боці буклета зазначена планована, а не реальна дата випуску в обіг марок.



#### 4. Сувенірний буклет «Афіни-1896 — Атланта-1996»

з марками №№ 112—115 та Блоком 6

Оформлення В. Лесняка

Виготовлення: ВПЦ «Літопис-ХХ», 1996 р.

Тираж 10000



#### 5. Презентаційний буклет

«Нагороди незалежної України в серії поштових мініатюр»

із Спеціальним аркушем марок №№ 150—154 та Блоком 7

Виготовлення: ПП «Малекс», 1997 р.

Тираж 3000



## ХУДОЖНИКИ-АВТОРИ МАРОК, БЛОКІВ І МАЛИХ АРКУШІВ

1. Агафонова Марія В'ячеславівна — № ОД4
2. Биченко Іван Андрійович — № ОК13
3. Вишняк Володимир Федорович — №№ 118, 119
4. Дворник Василь Іванович — №№ 125, 144
5. Задніпрський Геннадій Трохимович — №№ 117, 120, 121, 122, 123, 165, 182, ОК5, ОК8
6. Крислач Іван Михайлович — №№ 138, 139, 140
7. Кузнецов Геннадій Юхимович — №№ 126, 127, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, ОК12, Малий аркуш № 1
8. Лєсник Володимир Іванович — №№ 176, 177, 178, 179, 180, 181, Малий аркуш № 2
9. Логвин Юрій Григорович — №№ 130, 131, 132, 133, 136, 137, 157, 158, ОК7, К8, Л5
10. Лук'яненко Сергій Іванович — № 159
11. Мікловда Олександр Іванович — № 129
12. Міненок Сергій Петрович — №№ 143, 145, ОК6, ОК10
13. Самойлов Володимир Іванович — №№ 160, 161, 163, 164
14. Сендзюк Євген Феодосійович — № 162
15. Таран Володимир Васильович — №№ 141, 142, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 175, Блок 7, Блок 8
16. Турецький Іван Васильович — № 149
17. Харук Олександр Григорович — №№ 141, 142, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 175, Блок 7, Блок 8
18. Цессін Рафаїл Петрович — №№ 116, 128, 134, ОК11
19. Штанко Олексій Володимирович — №№ 124, 135, 146, 147, 148, 174, ОК9

## ХУДОЖНИКИ Й ФОТОГРАФИ — АВТОРИ МАЛЮНКІВ УКРАЇНСЬКИХ ХУДОЖНІХ МАРКОВАНИХ КОНВЕРТІВ

### ХУДОЖНИКИ

1. Биченко І.А. — №№ 34, 36, 132, 140, 148, 152, 169, 178
2. Бородай Е. — № 40
3. Ветцо Н. — № 16
4. Гаврилов О. — №№ 96, 97, 98
5. Голуб'ятникова О. — № 2
6. Гордієнко А.О. — № 108
7. Дворник В.І. — №№ 19, 62, 143
8. Дергільова В. — №№ 4, 5
9. Задніпрський Г.Т. — №№ 93, 99, 102, 103, 104, 105, 110, 111, 112, 118, 129, 130, 137, 138, 139, 142, 154, 160, 162, 165, 176

10. Ілюхін Б.С. — № 50
11. Карелін В. — №№ 18, 20, 21
12. Кочубей М.С. — № 157
13. Кравчук Г. — № 15
14. Крислач І.М. — № 158
15. Кузнецов Г.Ю. — №№ 168, 173, 174, 177, 179
16. Кузьменко В.В. — №№ 51, 53, 59
17. Куртенко Ю. — № 6
18. Леоненко В.Ф. — №№ 89, 90, 184, 185
19. Лєсник В.І. — № 100
20. Листков Л. — № 12
21. Логвин Ю.Г. — №№ 66, 117, 167
22. Малакова О.Д. — № 83
23. Міненок С.П. — №№ 101, 113, 114, 115, 120, 127, 128, 131, 150, 153, 156
24. Ніколаєв Ю. — № 27
25. Ольшевська М.В. — №№ 106, 107, 109, 126
26. Прокоф'єв Є.М. — №№ 133, 141, 155
27. Савілов С.А. — № 134
28. Савоста М.І. — № 19
29. Смородський В.В. — № 121
30. Ткаченко К.Д. — №№ 54, 67, 72, 95
31. Ткаченко Л. — №№ 73, 74, 75, 76, 82, 87, 88
32. Толмачов О. — № 14
33. Феценко Г.А. — №№ 135, 149
34. Христинич Л.П. — №№ 170, 171
35. Цессін Р.П. — №№ 24, 25, 26, 29, 30, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 52, 57, 58, 60, 63, 64, 65, 68, 69, 70, 71, 77, 78, 79, 80, 84, 85, 86, 91, 92, 94, 123, 124, 125, 145, 159, 164, 166, 180, 181, 182, 183
36. Чирський С.М. — №№ 136, 161
37. Шмідштейн А.І. — № 13
38. Штанко О.В. — №№ 48, 49, 56, 61, 81, 116, 119, 151, 163
39. Шурховецький Л.О. — №№ 144, 146, 147
40. Юрченко Т.П. — № 172, 175

### ФОТОГРАФИ

1. Агладзе Н. — № 8
2. Дергільов І. — № 9
3. Захарченко Б. — № 2
4. Костенко П. — №№ 10, 11
5. Криворучко В. — №№ 22, 23
6. Круцько Б. — № 3
7. Мусихін Б. — № 2
8. Панов В. — № 1
9. Якименко Р. — № 7



## МІСЦЕ ДРУКУВАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПОШТОВИХ МАРОК І БЛОКІВ

1. Банкотно-монетний двір Національного банку України, м.Київ — №№ 141, 142, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 175, Блок 7, Блок 8, Спеціальний аркуш М. №№ 150—154
2. Поліграфічний комбінат «Україна» Держзнаку, м.Київ — №№ 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, Малий аркуш № 1, Малий аркуш № 2, ОК5, ОК6, ОК7, ОК8, ОК9, ОК10, ОК11, ОК12, ОК13, ОЛ4, К8, Л5

## ЦІНИ НА МАРКИ ПОШТИ УКРАЇНИ

Згідно з наказом Генерального директора УОПЗ «Укрпошта» № 93 від 18.03.1998 р.  
(з 1 квітня 1998 р.):

№ ОК1 — 0,20 грн.
№ ОК2 — 0,20 грн.
№ ОЛ1 — 0,20 грн.
№ ОЛ2 — 0,20 грн.
№ ОЛ3 — 0,20 грн.

## ТЕМАТИЧНИЙ ПОКАЖЧИК

**ІСТОРИЯ:** №№ 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 128, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 138, 139, 140, 141, 142, 144, 145, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 182, ОК5, ОК7, ОК9, ОК11, ОК12, ОК13, Блок 7, Блок 8, Малий аркуш № 1

**ДЕРЖАВНИЙ ГЕРБ УКРАЇНИ:** №№ 116, 145, 150, 152, 154, 155, 157, 158, Блок 8

**ДЕРЖАВНИЙ ПРАПОР УКРАЇНИ:** №№ 116, 125, 145, 149, 154, 162

**КАРТА УКРАЇНИ:** №№ 126, 127, 145

**ДЕРЖАВНІ НАГОРОДИ:** №№ 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, Блок 8

**ГЕРАЛЬДИКА:** №№ 116, 145, 150, 152, 153, 154, 155, 157, 158, 182, ОК6, Блок 8

**ЕТНОГРАФІЯ:** №№ 126, 127, 130, 131, 132, 133, 138, 139, 140, 141, 142, 146, 149, 157, 158, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 182, ОК6, ОК7, ОК9, ОК11, ОК 12, Блок 7, Малий аркуш № 1

**СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО:** № 149

**РЕМІСНИЦТВО:** №№ 141, 142, 147, ОК11, Блок 7

**ПРОМИСЛОВІСТЬ:** №№ 117, 118, 119, 121, 122, 123, 160, 161, 163, 164, ОК5

**ТРАНСПОРТ:**

Авіація: №№ 120, 121, 122, 123, 125, 160, 161, 162

Давні засоби пересування: №№ 124, 141, 142, 157, Блок 7

Залізничний транспорт: №№ 118, 119, ОК5

Морський транспорт: №№ 149, 163, 164

ЗВ'ЯЗОК: №№ 117, 125, 164, ОК8

**ОСВІТА І НАУКА:** №№ 117, 120, 125, 128, 134, 135, 143, 144, 145, 147, 149, 154, 155, 156, 162, 164, 174, 175, ОК6, ОК8, ОК9, ОК11, ОК12, ОК13, Блок 8

**КОСМІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ:** №№ 117, 123, 144, 162, 164

**ДОСЛІДЖЕННЯ АНТАРКТИДИ:** № 125

**ДІТИ:** №№ 134, 143, 165

**ЛІТЕРАТУРА:** №№ 135, 141, 142, 143, 144, 147, 148, 149, 155, 156, 157, 158, 175, ОК7, ОК9, ОК11, ОК12, ОК13, Блок 7, Блок 8

**МИСТЕЦТВО:**

Архітектура: №№ 125, 130, 131, 132, 133, 135, 138, 139, 140, 143, 145, 157, 158, 174, ОК10, ОК12, Блок 7

Декоративно-прикладне мистецтво: №№ 141, 142, 146, 147, 148, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, ОК6, ОК7, Блок 7, Малий аркуш № 1

Живопис і графіка: №№ 166, 170, 174, ОК6, ОК9, ОК10, ОЛ4, Малий аркуш № 1



Кінематограф: №№ 174, ОК9  
Музика: №№ 128, 129, 157, 159, 175, ОК7  
Скульптура: №№ 124, 140, 143, 145, 149, 175  
Театр: №№ 128, 129, 159, ОК9  
**ВИЗНАЧНІ ДІЯЧІ:**  
О.К.Антонов — №№ 120, 121, 122, 123, 160, 161  
Байда (Дмитро Вишневецький) — № 157  
Дмитро Вишневецький (Байда) — № 157  
Хведір Вовк (Ф.К.Волков) — № ОК11  
Ф.-Х. Гойя — № ОЛ4  
А.К.Каденюк — № 162  
Кий (князь) — № 141, Блок 7  
Ю.В.Кондратюк (О.Г.Шаргей) — № 144  
С.П.Корольов — № 164  
В.С.Косенко — № 129  
В.Г.Кричевський — № 174  
С.А.Крушельницька — № 159  
Леся (О.-З.С.) Курбас — № ОК9  
Б.С.Лепкий — № ОК12  
Либідь (сестра Кия, Щека і Хорива) — № 142, Блок 7  
Настя Лісовська (Роксолана) — № 148  
Є.Ф.Маланюк — № ОК7  
П.С.Могила — № 135  
Ярослав Мудрий — №№ 155, 156, Блок 8  
О.Х.Новаківський — № ОК10  
Ольга (княгиня) — № 147  
П.С.Орлик — № 158  
І.М.Піддубний — № 124  
Я.Погрібняк — № 133  
Роксолана (Настя Лісовська) — № 148  
Г.С.Сковорода — № 175  
Мелетій (М.Г.) Смотрицький — № ОК13  
Богдан (Б.-З.М.) Хмельницький — № 153  
Хорив (князь) — № 142, Блок 7  
О.Г.Шаргей (Ю.В.Кондратюк) — № 144  
Т.Г.Шевченко — №№ 143, 149  
Щек (князь) — № 141, Блок 7  
**ПОШТА ТА ЇЇ ІСТОРІЯ:** №№ 116, 117, 118—119, 120—123, 124, 125, 126—127, 128, 129, 130—133, 134, 135, 136—137, 138, 139, 140, 141—142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150—154, 155—156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166—169, 170—173, 174, 175, 176—181, 182, ОК5, ОК6, ОК7, ОК8, ОК9, ОК10, ОК11, ОК12, ОК13, ОЛ4, Блок 7, Блок 8, Малий аркуш № 1, Малий аркуш № 2, Спеціальний аркуш М. №№ 150—154  
**ФІЛАТЕЛІЯ:** № 143

**ЛЮМІНЕСЦЕНЦІЯ НА МАРКАХ:** №№ 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, Малий аркуш № 1, Малий аркуш № 2  
**РЕЛІГІЯ І ЦЕРКВА:** №№ 130, 131, 132, 133, 135, 138, 139, 140, 146, 147, 157, 158, 165, 175, ОК13  
**УКРАЇНСЬКА ДІАСПОРА:** №№ 143, 148, 149, 158, 174, ОК7, ОК12  
**МІЖНАРОДНІ ЗВ'ЯЗКИ:** №№ 116, 117, 119, 121, 122, 123, 124, 125, 128, 130, 134, 135, 141, 142, 143, 145, 147, 148, 149, 154, 155, 156, 157, 158, 160, 161, 162, 175, 182, ОК5, ОК8, ОК11, ОК12, ОК13, Блок 7, Блок 8  
**СВЯТА:** №№ 116, 145, 146, 165  
**СИМВОЛИ ТА АЛЕГОРІЇ:** №№ 116, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 133, 134, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 162, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 182, ОК5, ОК6, ОК7, ОК8, ОК9, ОК10, ОК11, ОК12, ОК13, ОЛ4, Блок 7, Блок 8, Малий аркуш № 1, Малий аркуш № 2  
**УКРАЇНСЬКІ ГРОШОВІ ОДИНИЦІ:** №№ 124—182, ОК12  
**ПРИРОДНІ ТА ПАРКОВІ ЛАНДШАФТИ:** №№ 121, 125, 126—127, 130, 131, 132, 133, 136—137, 143, 149, 157, ОК7, ОК10  
**ФАУНА:**  
Птахи: №№ 143, 147, 166, 170, 176, 177, 179, Блок 7, Малий аркуш № 1, Малий аркуш № 2  
Свійські тварини: №№ 169, 173, Малий аркуш № 1  
Ссавці: №№ 136, 137, 169, 173, 178, 180, 181, 182, Блок 7, Малий аркуш № 1, Малий аркуш № 2  
Хижаки: №№ 136, 137, 147, 179, 181, 182, Блок 7, Малий аркуш № 2  
**ФЛОРА:** №№ 116, 124, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 136—137, 138—140, 141, 142, 143, 146, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 159, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, ОК7, ОК10, ОК11, ОК13, ОЛ4, Блок 7, Блок 8, Малий аркуш № 1, Малий аркуш № 2, Спеціальний аркуш М. №№ 150—154



## ПІСЛЯМОВА

Видання Українським об'єднанням поштового зв'язку «Укрпошта» в 1997 році Каталогу поштових марок України було в цілому позитивно оцінено як в Україні, так і за її межами.

На трьох Всесвітніх філателістичних виставках під патронатом ФІП — Міжнародної філателістичної федерації — Каталог поштових марок України було нагороджено медалями: посрібленими («INDEPENDENCE'97»; «ISRAEL'98») та срібною («ITALIA'98»).

У відгуках щодо цього видання містилися пропозиції стосовно підготовки його продовження, а також поглиблення й уточнення інформації щодо окремих, вміщених у ньому, поштових випусків.

Пропонований читачам новий випуск Каталогу, що є продовженням попереднього, містить також і додаткову інформацію до нього.

Укладач вдячний за сприяння підготовці нового видання Каталогу поштових марок України керівництву та співробітникам Державного підприємства «Марка України» М.Н.Гомону, М.І.Стеценку, В.В.Худолій, С.О.Тихоплав, Т.А.Іщенко, С.М.Бондар.

Щиру подяку за допомогу в роботі над Каталогом автор висловлює В.А.Бишевському, А.Е.Бранделісу, В.И.Бузалу, О.М.Євтушенку, А.М.Задорожному, В.Н.Криводубському, Ю.Д.Лозі, В.А.Морському, В.К.Матвееву, В.М.Могильному, В.О.Понікарову, В.Б.Потапенку, Г.А.П'ясецькому, С.Г.Степанову, Є.П.Тупчію, В.А.Чередниченку, П.М.Шевченку, М.М.Шпунтенку.

Консультації при здійсненні описів певних марок надавали художники С.С.Беляєв, В.І.Дворник, Г.Ю.Кузнецов, Ю.Г.Логвин, С.П.Міненко, Р.П.Цессін, О.В.Штанко.

Зважаючи на складність підготовки до видання Каталогу поштових марок і можливі певні похибки в ньому, укладач заздалегідь просить вибачення за них перед читачами і пропонує тим, хто має зауваження щодо змісту цього видання та пропозиції стосовно його поліпшення, надіслати свої листи на одну з адрес:

Бехтіру В.Г., Правління АсФУ, вул. Нововокзальна, 21, Київ-38, 252038, або ДП «Марка України», Хрещатик, 22, Київ-1, 252001.

*В.Г.Бехтір*

## КОРОТКИЙ ОПИС ПОШТОВИХ МАРОК, БЛОКІВ І МАЛИХ АРКУШІВ РОСІЙСЬКОЮ, АНГЛІЙСЬКОЮ, НІМЕЦЬКОЮ І ФРАНЦУЗЬКОЮ МОВАМИ.

### КАТАЛОГ ГОСУДАРСТВЕННЫХ ПОЧТОВЫХ МАРОК УКРАИНЫ 1996—1997 гг.

(Марки, выпущенные в листах и блоках).

1996. 24 августа. День Независимости. Пятая годовщина независимости Украины.

□ 116. Малый Государственный Герб Украины и римская цифра пять (V) из ленты цветов Государственного Флага.

1996. 31 августа. Первый украинский космический аппарат «Сич-1». К первой годовщине работы в космосе.

□ 117. Изображение первого национального искусственного спутника Земли «Сич-1».

1996. 31 августа. Локомотивостроение в Украине, (продукция производственного объединения «Лугансктепловоз»).

□ 118. Первый паровоз (серии «ОД») луганского паровозостроительного завода Гартмана, основанного в 1896 г.

□ 119. Современный тепловоз (2ТЭ-116) производственного объединения «Лугансктепловоз».

1996. 14 сентября. Самолетостроение в Украине. Генеральный конструктор О.К.Антонов и самолеты его конструкции.

□ 120. Портрет выдающегося авиаконструктора О.К.Антонова (по фотографиям 1966—67 гг.).

□ 121. Изображение самолета АН-2 на летном поле.

Текст на купоне к марке 121: «Транспортный самолет многоцелевого назначения АН-2 — родоначальник большого семейства АНов, создан в 1947 году. АН-2 — один из самых массовых и самых долговечных самолетов в мире».

□ 122. Изображение самолета АН-124 «Руслан» в полете.

Текст на купоне к марке 122: «Транспортный большегрузный самолет АН-124 «Руслан» — представитель нового поколения широкофюзеляжных самолетов, создан в 1982 году. На этом самолете установлено много мировых рекордов грузоподъемности».

□ 123. Изображение самолета АН-225 «Мрия» (Мечта) на бетонных плитах аэродрома.

Текст на купоне к марке 123: «АН-225 «Мрия» — широкофюзеляжный сверхбольшегрузный транспортный самолет, создан в 1988 году. Предназначен для транспортировки в любую точку земного шара крупногабаритных длинномерных грузов, которые размещаются внутри фюзеляжа и на внешней подвеске».



1996. 16 ноября. 125 лет со дня рождения выдающегося украинского спортсмена, «чемпиона чемпионов» по классической борьбе среди профессионалов И.М.Поддубного.

□ 124. Поясной портрет И.М.Поддубного (по фотографиям 1905 и 1906 гг.) с лентой чемпиона мира 1905 г.

1996. 23 ноября. Первая украинская антарктическая экспедиция (20 ноября 1995 г. — март 1997 г.).

□ 125. Общий вид украинской антарктической станции «Академик Вернадский» с Государственным Флагом Украины на флагштоке над ней на фоне антарктического пейзажа (по фотографиям).

1996. 23 ноября. Растительный мир Украины. Красная книга Украины.

□ 126. Цветок растения эдельвейс (*Leontopodium alpinum* Cass.).

□ 127. Цветок растения нарцисс узколистный (*Narcissus angustifolius* Gurt.).

1996. 7 декабря. 50 лет ЮНЕСКО — Организации Объединенных Наций по вопросам образования, науки и культуры.

□ 128. Эмблема ЮНЕСКО, знаменательные даты и символические изображения.

1996. 21 декабря. Выдающиеся украинские композиторы. 100 лет со дня рождения композитора, пианиста, педагога В.С.Косенко.

□ 129. Портрет В.С.Косенко по фотографии.

1996. 25 декабря. Памятники архитектуры Украины. Храмы.

□ 130. Софийский собор в Киеве на фоне весенней природы.

Текст на купоне к марке 130: «Храм София Киевская был заложен между 1017 и 1019 гг. и завершен до 1032 г. при княжении Ярослава Мудрого. Вес храма примерно 20000 тонн. Это грандиозное сооружение является уникальным среди храмов Европы XI столетия. Собору нет равных по размерам, совершенству архитектурных форм, живописности мозаик и количеству фресковых росписей».

□ 131. Ильинская церковь в Субботове (Черкасчина) на фоне летнего пейзажа.

Текст на купоне к марке 131: «Ильинская церковь была возведена в 1653 году в селе Субботове под Чигирином в родовом имении Гетмана Богдана Хмельницкого. Эта церковь является образцом архитектурного стиля «казацкое барокко». Она стала усыпальницей великого Гетмана».

□ 132. Деревянная церковь святого Юра в Дрогобыче на фоне желто-багряных осенних деревьев.

Текст на купоне к марке 132: «Точная дата сооружения церкви Святого Юра неизвестна, но она еще в 1656 году была перенесена из села Надиева в Дрогобыч и наново собрана. Ни в одной деревянной церкви на Украине нет такой живописной игры объемов».

□ 133. Троицкий собор в Новомосковске. Вид зимой.

Текст на купоне к марке 133: «Троицкий собор был сооружен в 1773—1778 годах в Новоселице (ныне Новомосковск). Этот собор

является вершиной украинского деревянного зодчества. Высота храма, созданного народным мастером Якимом Погрибным [в тексте купона ошибка; должно быть: Погрибняком], составляет 37 метров».

1996. 31 декабря. 50 лет ЮНИСЕФ — Детскому фонду ООН.

□ 134. Эмблема ЮНИСЕФ на фоне семицветной радуги.

1996. 31 декабря. 400 лет со дня рождения выдающегося политического, церковного и образовательного деятеля Украины, митрополита Киевского и Галицкого П.С.Могила.

□ 135. Портрет П.С.Могила на фоне Успенского собора Киево-Печерской лавры и здания Киево-Могилянской коллегии (по гравюрам XVII в.). Родовой герб Петра Могила.

1997. 22 марта. Животный мир Украины.

□ 136. Изображение рыси (*Felis lynx*) на ветви дерева.

□ 137. Бурый медведь (*Ursus arctos*) на полонине.

1997. 19 апреля. Памятники архитектуры Украины. Храмы.

□ 138. Покровская оборонная церковь 1476 г. в с.Суткивцах (ныне Хмельницкой обл.).

□ 139. Крестовоздвиженский собор 1689—1709 гг. в стиле украинского барокко и четырехъярусная колокольня 1786 г. в Полтаве.

□ 140. Барочный ансамбль собора святого Юра 1748—1762 гг. во Львове.

1997. 6 мая. Совместная тематика почтовых выпусков по программе «PostEurop»-97: Истории и легенды. История Украины. Легендарные киевские князья Кий, Щек, Хорив и их сестра Лыбидь (конец VI — начало VII в.).

□ Блок 7. Фрагмент текста «Летописи русской» и иллюстрации к ней — на полях блока. В центре блока — изображения на картуше трех князей и их сестры, выделенные перфорацией как две марки.

□ 141. Картуш с изображением князей Кия и Щека.

□ 142. Картуш с изображением князя Хорива и сестры князей Лыбиди.

1997. 17 мая. IV Национальная филателистическая выставка «Шевченковский край» (17—31.05.1997) в г.Черкассах.

□ 143. Памятник Т.Г.Шевченко на его могиле в Каневе. Филателистическая лупа и изображение украинских почтовых марок №№ 113, 80, 27, 42, 54, 39. Здание Черкасского областного краеведческого музея, в котором проходила выставка.

1997. 21 июня. 100 лет со дня рождения украинского ученого-изобретателя, одного из пионеров разработки ракетной техники и теории космических полетов А.И.Шаргея (Ю.В.Кондратюка).

□ 144. Портрет Ю.В.Кондратюка (А.И.Шаргея) по фотографии конца 1930-х годов. На фоне космической бездны — изображение Земли, Луны и трассы полета космического корабля вокруг естественного спутника нашей планеты — один из вариантов «трассы Кондратюка», идеология которой была сформулирована А.Шаргеем в рукописи еще в 1919 г.



1997. 28 июня. Конституция Украины. К первой годовщине принятия (28.06.1996 г.).

- 145. Карта Украины с Малым Государственным Гербом Украины в ее верхней части на фоне раскрытой книги, символизирующей Конституцию Украины, с лентой цветов Государственного Флага Украины. Внизу слева — здание Верховного Совета Украины с Государственным Флагом Украины над ним.

1997. 5 июля. Народные праздники и обряды. Праздник Ивана Купала.

- 146. Девушка и парень в старославянской одежде возле мифического цветка папоротника в ночь на Ивана Купала.

1997. 12 июля. История Украины. Знаменитые женщины Украины.

- 147. Великая княгиня киевская Ольга (христианское имя Елена).
- 148. Роксолана (Хуррем, Хасеки) — жена турецкого султана Сулеймана I (Прекрасного) — украинка по происхождению, настоящее имя — Настя Лисовская.

1997. 16 августа. 100-летие прибытия первых украинских поселенцев в Аргентину.

- 149. Памятник Т.Г.Шевченко в Буэнос-Айресе на фоне соединенных между собой лент цветов государственных флагов Аргентины и Украины.

1997. 20 августа. Награды Украины. (К 6-й годовщине провозглашения независимости Украины).

- 150. Знак отличия Президента Украины медаль «За бездоганну службу» (За безупречную службу) I степени.

- 151. Знак отличия Президента Украины медаль «За військову службу Україні» (За воинскую службу Украине).

- 152. Знак отличия Президента Украины орден «За мужність» (За мужество). Знак ордена «За мужність» I степени — крест на нашейной ленте.

- 153. Знак отличия Президента Украины «Орден Богдана Хмельницкого». Знак ордена Богдана Хмельницкого I степени на нашейной ленте.

- 154. Знак отличия Президента Украины орден «За заслуги». Знак ордена «За заслуги» I степени на нашейной ленте.

- Блок 8. Знак отличия Президента Украины «Орден князя Ярослава Мудрого». Знак ордена князя Ярослава Мудрого I степени, звезда ордена, наплечная лента с бантом, фрагмент орденской цепи.

- 155. Знак ордена князя Ярослава Мудрого I степени на орденской цепи.

- 156. Звезда ордена князя Ярослава Мудрого и фрагмент орденской цепи.

1997. 13 сентября. Гетманы Украины.

- 157. Дмитро Вишневецкий (Байда) — основатель Запорожской Сечи. Первая деревянная казацкая крепость (ок. 1552 г.) на о-ве

Малая Хортица на Днепре и казацкие лодки (чайки) перед ней. (В центральной лодке — Дмитро Вишневецкий). Правая часть рисунка — картина казни в Царьграде (ныне Стамбул) гетмана, захваченного турками в плен.

- 158. Пилип Степанович Орлик — гетман в изгнании, автор первой Конституции Украины (1710 г.) и политических трактатов, писатель и поэт. Правая часть рисунка — панорама г.Стокгольма, левая — беседа П.Орлика с чиновниками в г.Салоники (Стокгольм и Салоники — города, в которых жил П.Орлик, оказавшись в изгнании после Полтавской битвы 1709 г.).

1997. 23 сентября. 125 лет со дня рождения всемирно известной украинской певицы — мастера вокального стиля бельканто С.А.Крушельницкой.

- 159. Профильное изображение С.А.Крушельницкой.

1997. 30 октября. Самолетостроение в Украине.

- 160. Самолет Ан-74 ТК 200.

- 161. Самолет Ан-38-100.

1997. 6 декабря. Совместный американо-украинский космический эксперимент «Columbia» (19.11—5.12.1997). Украинский космонавт-исследователь Л.К.Каденюк.

- 162. Государственные флаги Украины и США на фоне старта американского космического корабля «Спейс-Шаттл» с ракетами-носителями.

Купон к марке 162. Эмблема совместного космического эксперимента и надпись под ней: «Космонавт-исследователь Украины Л.Каденюк XI—XII 1997».

1997. 6 декабря. Судостроение в Украине.

- 163. Эсmineц «Заветный» — один из первых кораблей, сооруженных на Черноморском судостроительном заводе (основан в 1897 г. в г.Николаеве). На воду спущен в 1903 г.

- 164. Научно-исследовательское судно «Академик Сергей Королев», строительство которого было завершено в 1970 г. на Черноморском судостроительном заводе.

1997. 20 декабря. С Рождеством Христовым!

- 165. Икона «Рождество Христово» (XVIII в.) из одного из сел Переяслав-Хмельницкого района Киевской области. Ныне — в Национальном художественном музее Украины.

1997. 20 декабря. Народное искусство Украины.

- 166. Народная живопись — «Петух» — бумага, темпера. Автор — В.Тезик (с.Петрикивка Днепропетровской обл.).

- 167. Вышивка бисером — кептарь (меховая безрукавка жителей Карпат и Прикарпатья). Автор — Г.Лисий (с.Острица Черновицкой обл.).

- 168. Резьба по дереву — декоративное блюдо. Автор — С.Корпачук (с.Яворив Ивано-Франковской обл.).



- 169. Лепка из глины — «Баран» — один из видов ритуальных зооморфных сосудов, изготовлявшихся в виде пустотелой скульптуры барана и предназначавшихся для хранения в них и разливания крепких напитков и вина. Автор — В.Омельяненко (с.Опишня Полтавской обл.).
- Малый лист № 1. Состоит из 8 (2×4) марок: №№ 170, 173, 172, 171, 170, 173, 172, 171; на полях — орнаменты, стилизованные изображения и надписи.
- 170. Рисунок марки № 166, но поля за его рамкой не закрашены.
- 171. Рисунок марки № 167, но поля за его рамкой не закрашены.
- 172. Рисунок марки № 168, но поля за его рамкой не закрашены.
- 173. Рисунок марки № 169, но поля за его рамкой не закрашены.
1997. 20 декабря. 125 лет со дня рождения украинского живописца, архитектора и графика В.Г.Кричевского.
- 174. Портрет В.Г.Кричевского по фотографии начала 1920-х годов, оформленный в стиле книжной графики второй половины 1920-х годов.
1997. 27 декабря. 275 лет со дня рождения украинского философа, поэта, музыканта, педагога Г.С.Сковороды.
- 175. Портрет Г.С.Сковороды по его скульптурному изображению.
1997. 30 декабря. Животный мир Украины.
- Малый лист № 2. Состоит из 6 (3×2) марок №№ 176, 179, 177, 180, 178, 181.
- 176. Жаворонок полевой (*Alauda arvensis*).
- 177. Аист черный (*Ciconia nigra* Linnaeus).
- 178. Соня садовая (*Eliomys quercinus* Linnaeus).
- 179. Орлан-белохвост (*Haliaeetus albicilla* Linnaeus).
- 180. Еж ушастый (*Erinaceus auritus* Gmelin).
- 181. Кабан (дикая свинья, вепрь) (*Sus scrofa*).
1997. 30 декабря. Давние гербы земель Украины.
- 182. Герб Закарпатья — 4 синие и 3 желтые горизонтальные полосы в левой части геральдического щита и медведь, стоящий на задних лапах, — в правой его части.

\* \* \*

## THE CATALOGUE OF THE UKRAINIAN STATE POSTAGE STAMPS

1996-1997

(Stamps issued in sheets and souvenir sheets)

1996. August 24. Independence Day. The fifth anniversary of Independence of Ukraine.

- 116. The Small State Emblem of Ukraine and Roman figure five (V) made from ribbons colored as the National Flag.

1996. August 31. The first Ukrainian spaceship "Sich-1" dedicated to the first anniversary of space works.

- 117. The picture of "Sich-1", the first national artificial earth satellite.
1996. August 31. Locomotive building in Ukraine (products of the manufacturing association "Luhanskteplovoz").

- 118. The first railway engine (OD-series) manufactured by Hartman's steam-locomotive building plant established in 1896.

- 119. The modern locomotive engine produced by the manufacturing association "Luhanskteplovoz".

1996. September, 14. Aircraft construction in Ukraine. Chief designer O.K.Antonov and airplanes of his design.

- 120. The portrait of the eminent aircraft designer O.K.Antonov (after photos of 1966-1967).

- 121. The picture of AN-2 aircraft on the airfield.

The inscription on the coupon to the stamp № 121: "Transport multi-purpose aircraft AN-2 is a progenitor of the big family of AN-airplanes; constructed in 1947. AN-2 is one of the most popular and timeproof airplanes in the world".

- 122. The picture of AN-124 aircraft "Ruslan" in flight.

The inscription on the coupon to the stamp № 122: "Transport super-size AN-124 aircraft "Ruslan" is a new generation representative of the wide-body aircraft; constructed in 1982.

A lot of the world records on carrying capacity were established by this airplane."

- 123. The picture of AN-225 airplane "Mriia" on the concrete stones of the airdrome.

The inscription on the coupon to the stamp № 123: "AN-225 aircraft "Mriia" — a wide-body extra supersize transport aircraft, constructed in 1988. Constructed for worldwide transportation of bulky and long-length freights inside fuselage and on the outside hanger."

1996. November 16. 125th birth anniversary of I.M.Piddubnyi, an outstanding Ukrainian sportsman, "champion of champions" in Greco-Roman wrestling.

- 124. A half-length portrait of I.M.Piddubnyi (after photos of 1905 and 1906) with the ribbon of the 1905 world champion.

1996. November 23. The first Ukrainian Antarctic expedition (November 20, 1995 — March, 1997).

- 125. General view of the Ukrainian Antarctic station "Akademik Vernadskyi" with the National Flag of Ukraine over it against the background of an Antarctic landscape (after photos).

1996. November 23. Plant kingdom of Ukraine. The Red Book.

- 126. Edelweiss flower (*Leontopodium alpinum* Cass.).

- 127. Narcissus flower (*Narcissus angustifolius* Gurt.).

1996. December 7. 50th anniversary of UNESCO — United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.



□ 128. UNESCO emblem, significant dates and symbolic images.  
1996. December 21. Famous Ukrainian Composers. 100th birth anniversary of the composer, pianist, pedagogue V.S.Kosenko.

□ 129. The portrait of V.S.Kosenko after a photo.

1996. December 25. Architectural monuments of Ukraine. Temples.

□ 130. Sofiyskyi Sobor (St.Sophia Cathedral) in Kyiv against the background of the spring nature.

The inscription on the coupon to the stamp № 130: "The foundation of the Sofiyskyi Sobor was laid out between 1017—1019. Its construction was finished in 1032 under the reign of Prince Yaroslav Mudryi (Yaroslav the Wise); its weight is about 20 000 tons. This immense building is a unique example of the European temples. There is no equal to this cathedral in size, perfection architectural shapes, mosaic picturesqueness, and number of frescos".

□ 131. Illinska Church in Subotiv (Cherkasy region) against the background of the summer nature.

The inscription on the coupon to the stamp № 131: "Illinska Church was erected in 1653 in the village of Subotiv (near Chyhyryn) in the ancestral estate of Hetman Bohdan Khmelnytskyi. This church represents an architectural style of "the Cossak baroque". It became an burial-vault for the great Hetman."

□ 132. St.Yura (St. George's) wooden Church in Drohobych against the background of the yellow-purple autumnal trees.

The inscription on the coupon to the stamp № 132: "The exact date of St.Yura church erection is unknown, but it the fact in 1656 it was moved from the village of Nadiievo to Drohobych and assembled again. None of the Ukrainian wooden churches has such a picturesque play of volumes".

□ 133. Troitskyi Sobor (Trinity Cathedral) in Novomoskovsk — a winter view.

The inscription on the coupon to the stamp № 133: "Troitskyi Sobor was constructed in 1773—1778 in Novoselytsia (the present Novomoskovsk). This cathedral is the best example of the Ukrainian wooden architecture. The height of the temple is 37 meters. The author of the construction is a popular craftsmen Yakym Pohribnyi" (there is a misprint in the coupon, the right spelling is Pohribniak).

1996. December 31. 50th anniversary of UNICEF — United Nations International Children's Emergency Fund.

□ 134. UNICEF emblem against the background of the seven-colored rainbow.

1996. December 31. 400th birth anniversary of the outstanding political, church and educational figure of Ukraine, Kyiv-and-Halych Metropolitan P.S.Mohyla.

□ 135. The portrait of P.S.Mohyla against the background of the Assumption Cathedral of the Kyiv Pecherska Lavra (the Caves Monastery)

and the Kyiv-Mohyla College building (after XVII cent. engravings). Petro Mohyla's family coat of arms.

1997. March 22. Animal kingdom of Ukraine.

□ 136. The picture of lynx (*Felis lynx*) on the tree branch.

□ 137. The brown bear (*Ursus arctos*) on polonyna (high mountain pasture).

1997. April 19. Architectural monuments of Ukraine. Temples.

□ 138. Pokrovska Church (Defensive Church of Intercession) in the village of Sutkivtsi (present Khmelnytsk region).

□ 139. 1689—1709 Khrestovozdvizhenskyi Sobor (Cathedral of the Raising of the Cross) in the Ukrainian Baroque style and four-tier Bell Tower (1786) in Poltava.

□ 140. Baroque ensemble of Sobor St. Yura (St. George's Cathedral) (1748—1762) in Lviv.

1997. May 6. Joint subjects for postage issues under the programme "PostEurop"-97: Stories and legends. History of Ukraine. Legendary Kyivan Princes Kyi, Schek, Khoryv and their sister Lybid (the end of VI cent. — the beginning of VII cent.)

□ Souvenir sheet 7. An extract from the text of the "Russian chronicles" and illustrations to it — in the margins of the souvenir sheet. On the cartouch: pictures of the three Princes and their sister marked by perforation as two stamps in the center of the souvenir sheet.

□ 141. Cartouch with the picture of the Princes Kyi and Schek.

□ 142. Cartouch with the picture of the Prince Khoryv and the Princes' sister Lybid.

1997. May 17. IV National Philatelic Exhibition "Shevchenko land" in the city of Cherkasy (17—31.05.97).

□ 143. T.H.Shevchenko's monument over his grave in Kaniv. Philatelic magnifier and pictures of the Ukrainian postage stamps № № 113, 80, 27, 42, 54, 39. Cherkasy Museum of Local Lore, History and Economy, the venue of the exhibition.

1997. June 21. 100th birth anniversary of the Ukrainian scientist-inventor, one of the pioneers in development of the rocket technology and theory of space flights O.H. Sharhei (Yu.V.Kondratiuk).

□ 144. The portrait of Yu.V.Kondratiuk (O.H.Sharhei) after 1930-s photos and the picture of the Earth, the Moon and a spaceship track around the Earth satellite (one of the variants of "Kondratiuk's track", an ideology formulated by O.Sharhei in his 1919 manuscript) against the background of cosmic abyss.

1997. June 28. The Constitution of Ukraine; dedicated to first anniversary of its adoption (28.06.1996).

□ 145. Ukrainian map with the Small National Emblem of Ukraine on the top against the background of the open book symbolizing the Constitution of Ukraine and the ribbon of the Ukrainian National Flag colors.



The building of Verkhovna Rada of Ukraine and National Flag of Ukraine over it — in the left bottom corner.

1997. July 12. History of Ukraine. National Ukrainian holidays and ceremonies. Ivana Kupala Festival.

□ 146. A young man and a girl in Old Slavonic dresses besides a fern mythical flower on the night of Ivana Kupala.

1997. July 12. History of Ukraine. Famous Ukrainian women.

□ 147. Grand Kyivan princess Olha (Christian name — Olena).

□ 148. Roksolana (Khurrem, Khaseki) — a wife of the Turkish sultan Suleiman I (the Beautiful) — Ukrainian by origin, real name — Nastia Lisovska.

1997. August 16. 100th anniversary of the Ukrainian people's first settlements in Argentina.

□ 149. T.H.Shevchenko's monument in Buenos-Aires against the background of two ribbons colored as the National Flags of Ukraine and Argentina.

1997. August 20. Ukrainian awards (to the 6th anniversary of Independence of Ukraine).

□ 150. The decoration of the Ukrainian President "For irreproachable service" Medal, first grade.

□ 151. The decoration of the Ukrainian President "For military service to Ukraine" Medal.

□ 152. The decoration of the Ukrainian President "For courage" Order. The sign of the "For courage" Order, first grade, is a cross on the neck ribbon.

□ 153. The decoration of the Ukrainian President "Bohdan Khmelnytskyi Order"; a ribbon for the neck with the sign of the Order (first grade).

□ 154. The decoration of the Ukrainian President "For the outstanding service" Order; a ribbon for the neck with the sign of the Order (first grade).

□ Souvenir sheet 8. The decoration of the Ukrainian President "Prince Yaroslav the Wise Order".

The sign of the Order (first grade), the Order star, a shoulder ribbon with a bow, a fragment of the Order chain.

□ 155. The sign of the Prince Yaroslav the Wise Order (first grade) on the Order chain.

□ 156. The star of the Prince Yaroslav the Wise Order and a fragment of the Order chain.

1997. September 13. Hetmans of Ukraine.

□ 157. Dmytro Vyshnevetskyi (Baida) — the founder of Zaporizka Sich. The first Cossaks' wooden fortress (appr. 1552) on Mala Khortytsia island which is on the Dnieper River and the Cossaks' boats (chaiky) in front of it. Dmytro Vyshnevetskyi in the central boat. The right part of the drawing: a reproduction of the hetman's execution in Tsarhorod (the present Istanbul) after his being taken prisoner by the Turks.

□ 158. Pylyp Stepanovych Orlyk — the hetman in exile, the author of the first Constitution of Ukraine (1710) and political treatises, writer and poet. The right part of the drawing — Stockholm panorama, the left part — a meeting between P.Orlyk and officials in the city of Salonnika (Stockholm and Salonnika — the cities where he stayed during exile after 1709 Poltava battle).

1997. September 23. 125th birth anniversary of the worldwide famous Ukrainian singer S.A.Krushelnyska.

□ 159. S.A.Krushelnyska's profile.

1997. October 30. Aircraft construction in Ukraine.

□ 160. Aircraft AN-74 TK 200.

□ 161. Aircraft AN-38-100.

1997. December 6. Joint American-Ukrainian space experiment "Columbia" (19.11.—5.12.1997). Ukrainian cosmonaut L.K.Kadeniuk.

□ 162. State Flags of Ukraine and USA against the background of the American "Space-Shuttle" with carrier-rockets taking off.

Coupon to the stamp № 162. Emblem of the joint American-Ukrainian space experiment with the inscription: "Ukrainian cosmonaut-explorer L.Kadeniuk (XI—XII 1997)."

1997. December 6. Shipbuilding in Ukraine.

□ 163. Destroyer "Zavietnyi" — one of the first ships built at Chornomorskyi shipbuilding works (established in 1897, city of Mykolaiv). The ship launched in 1903.

□ 164. Scientific-research ship "Akademik Serhii Koroliov", which was finally built in 1970 at Chornomorskyi shipbuilding works.

1997. December 20. Merry Christmas!

□ 165. "The Nativity" icon from one of the villages of Pereiaslav-Khmelnytsk district of the Kyiv Region. Today the icon is in the National Arts Museum of Ukraine.

1997. December 20. Ukrainian Folk Arts.

□ 166. Folk paintings — "The Rooster" — paper, distemper. Artist: V. Tezyk (Petrykivka village, Dnipropetrovsk Region)

□ 167. Embroidery in beads — keptar (a fur sleeveless jacket of the Carpathians inhabitants. Author: H.Lisii (Ostrytsia village of the Chernivtsi Region).

□ 168. Wood carving — a decorative dish. Author: S.Korpaniuk (Yavoriv village, Ivano-Frankivsk Region).

□ 169. Clay modeling — "The Ram" — an example of zoomorphous vessel made in the form of the hallow ram's sculpture used for keeping spirits and wine. Author: V.Omelianenko (Opishnia village, Poltava Region).

□ Little sheet № 1. The little sheet consists of 8 (2x4) stamps: № № 170, 173, 172, 171, 170, 173, 172, 171; in the margin: ornaments, stylized pictures and inscriptions.

□ 170. Stamp № 166 design, but the margins out of its frame are not painted over.



- ☐ 171. Stamp № 167 design, but the margins out of its frame are not painted over.
- ☐ 172. Stamp № 168 design, but the margins out of its frame are not painted over.
- ☐ 173. Stamp № 169 design, but the margins out of its frame are not painted over.
- 1997. December 20. 125th birth anniversary of the Ukrainian painter, architect and graphic artist V.H.Krychevskiy.
- ☐ 174. V.H.Krychevskiy's portrait after the photos of the beginning of the 1920s designed in the style of the second half of the 1920s.
- 1997. December 27. 275th birth anniversary of the Ukrainian philosopher, poet, musician and pedagogue H.S.Skovoroda.
- ☐ 175. H.S.Skovoroda's portrait after his sculpture.
- 1997. December 30. Animals of Ukraine.
- ☐ Little sheet № 2. The little sheet consists of 6 (3x2) stamps № 176, 179, 177, 180, 178, 181.
- ☐ 176. Sky lark (*Alauda arvensis*).
- ☐ 177. Black stork (*Ciconia nigra* Linnaeus).
- ☐ 178. Dormouse (*Eliomys quercinus* Linnaeus).
- ☐ 179. White-tailed sea eagle (*Haliaeetus albicilla* Linnaeus).
- ☐ 180. Eared hedgehog (*Erinaceus auritus* Gmelin).
- ☐ 181. Wild boar (*Sus scrofa*).
- 1997. December 30. Ancient coats of arms of the Ukrainian lands.
- ☐ 182. The coat of arms of the Trans-Carpathians: 4 blue and 3 yellow horizontal stripes on the left part of the heraldic shield and a bear on the hind legs — on the right.

\* \* \*

## KATALOG

### DER STAATLICHEN BRIEFMARKEN DER UKRAINE 1996—1997 (Briefmarken, ausgegeben in Bogen und Blocks)

- 1996. Der 24. August. Tag der Unabhängigkeit. Der fünfte Jahrestag der Unabhängigkeit der Ukraine.
- ☐ 116. Das Kleine Staatswappen der Ukraine und die römische Ziffer fünf (V) aus dem Band der Farben der Staatsfahne.
- 1996. Der 31. August. Das erste ukrainische Weltraumfahrzeug "Sitsch-1". Anlässlich des ersten Jahrestages der Arbeit im Weltraum.
- ☐ 117. Darstellung des ersten nationalen künstlichen Erdsatelliten "Sitsch-1"
- 1996. Der 31. August. Lokomotivbau in der Ukraine (Produktion der Produktionsvereinigung "Lugansktepłows").
- ☐ 118. Erste Dampflokomotive (Serie "OD") des Lugansker Dampflokomotivbauwerkes von Hartmann, gegründet 1896.

- ☐ 119. Moderne Diesellokomotive (2ТЭ-116) der Produktionsvereinigung "Lugansktepłows"
- 1996. Der 14. September. Flugzeugbau in der Ukraine. Generalkonstrukteur O.K.Antonow und Flugzeuge seiner Konstruktion.
- ☐ 120. Portrait des hervorragenden Flugzeugkonstruktors O.K.Antonow (auf Grund der Fotos 1966-67)
- ☐ 121. Darstellung des Flugzeuges AN-2 auf dem Flugfeld.
- Text auf dem **Kupon** der Briefmarke 121: "Mehrzwecktransportflugzeug AN-2 — Stammvater der großen AN-Familie, entwickelt 1947. AN-2 — eines der dauerhaftesten Massenflugzeuge in der Welt."
- ☐ 122. Darstellung des Flugzeuges AN-124 "Ruslan" im Flug.
- Text auf dem **Kupon** der Briefmarke 122: "Großraumtransportflugzeug AN-124 "Ruslan" — Vertreter der neuen Generation der Breitflügelflugzeuge, entwickelt 1982. Dieses Flugzeug hat viele Rekorde der Hebekraft aufgestellt."
- ☐ 123. Darstellung des Flugzeuges AN-225 "Mrija" (Traum) aus den Betonplatten des Flugplatzes.
- Text auf dem **Kupon** der Briefmarke 123: "AN-225 "Mrija" — breitflügeliges Supergroßraumtransportflugzeug, entwickelt 1988. Bestimmt für die Beförderungen der Großraum- und Langgüter, welche innerhalb des Rumpfes und an dem externen Lastgehänge befestigt werden, in beliebige Stelle des Erdballs."
- 1996. Der 16. November. Der 125. Geburtstag des hervorragenden ukrainischen Sportlers, des "Champions der Champions" im Ringkampf unter den berufsmäßigen Ringkämpfer I.M.Podduibnyj.
- ☐ 124. Brustbild von I.M.Podduibnyj (auf Grund der Fotos 1905 und 1906) mit dem Band des Weltmeisters des Jahres 1905.
- 1996. Der 23. November. Die erste ukrainische antarktische Expedition (20.November 1995 — März 1997).
- ☐ 125. Ansicht der ukrainischen antarktischen Station "Akademiker Wernadskij" mit der Staatsfahne der Ukraine auf dem Flaggenstock über der Station mit antarktischer Landschaft am Hintergrund (auf Grund der Fotos).
- 1996. Der 23. November. Pflanzliche Welt der Ukraine. Das Rote Buch der Ukraine.
- ☐ 126. Blume der Pflanze Edelweiß (*Leontopodium alpinum* Cass).
- ☐ 127. Blume der Pflanze Narzisse schmalblättrige (*Narcissus angustifolius* Gurt).
- 1996. Der 7. Dezember. 50 Jahre UNESCO — Organisation der Vereinigten Nationen in Fragen der Bildung, Wissenschaft und Kultur.
- ☐ 128. UNESCO-Emblem, bedeutsame Daten und symbolische Darstellungen.
- 1996. Der 21. Dezember. Prominente ukrainische Komponisten. Der 100. Geburtstag des Komponisten, Pianisten, Pädagogen V.S.Kossenko.
- ☐ 129. V.S.Kossenko- Portrait auf Grund der Fotos.
- 1996. Der 25. Dezember. Architektonische Denkmäler der Ukraine. Tempel.
- ☐ 130. Sophienkathedrale in Kiew mit Frühlingsnatur am Hintergrund.
- Text auf dem **Kupon** der Briefmarke 130: "Tempel Sophia von Kiew wurde zwischen 1017 und 1019 angelegt und bis 1032 während der Herrschaft von Ja-



rosław dem Weisen beendet. Gewicht des Tempels ist ca. 20000 Tonnen. Dieser großartige Bau ist einzigartig unter den Tempeln Europas des XI. Jahrhunderts. Diese Kathedrale hat keine ihresgleichen in der Größe, in der Vollkommenheit der architektonischen Formen, im Malerische der Mosaiken und in der Menge der Wandgemälden."

□ **131.** Iljinskaja Kirche in Subbotow (Region Tscherkassy) mit Sommerlandschaft am Hintergrund.

Text auf dem **Kupon** der Briefmarke 131: "Iljinskaja Kirche wurde 1653 im Dorf Subbotow, Nähe Tschigirin im Familiengut des Hetmans Bogdan Chmelnyz-kij gebaut. Diese Kirche ist ein Musterstück des architektonischen Stils "Kosaken-barock". Sie wurde zur Grabgewölbe des Großen Hetmans."

□ **132.** Holzkirche des Heiligen Jura in Drogobytsch mit gelb-roten Herbstbäumen am Hintergrund.

Text auf dem **Kupon** der Briefmarke 132: "Genaueres Datum der Errichtung der Kirche des Heiligen Jura ist nicht bekannt, aber erst 1656 wurde sie aus dem Dorf Nadiew nach Drogobytsch umgesetzt, und neu zusammengebaut. Keine andere Holzkirche in der Ukraine hat solche malerische Volumenspiel."

□ **133.** Dreifaltigkeitskathedrale in Novomoskowsk. Winteransicht.

Text auf dem **Kupon** der Briefmarke 133: "Die Dreifaltigkeitskathedrale wurde 1773-1778 in Novoselize (jetzt Novomoskowsk) errichtet. Diese Kathedrale ist der Höhepunkt der ukrainischen Holzarchitektur. Höhe des Tempels, errichtet von dem Voiksmeister Jakim Pogribhyj (im Text des Kupons ist ein Fehler zugelassen — es muß Pogribnjak stehen), macht 37 Meter aus.

1996. Der 31. Dezember. 50 Jahre UNISEF — Kinderstiftung der UNO.

□ **134.** UNISEF-Emblem mit dem siebenfarbigen Regenbogen am Hintergrund.

1996. Der 31. Dezember. Der 400. Geburtstag des hervorragenden politischen, kirchlichen und Bildungsfunktionärs der Ukraine, des Erzbischofs von Kiew und Galitsch P.S.Mogyla.

□ **135.** P.S.Mogylas- Portrait mit der Mariahimmelfahrtskathedrale des Kiewer Höhlenklosters Lawra und dem Gebäude der Kiewer Mogyla-Akademie am Hintergrund (auf Grund der Gravuren des XVII Jh.). Familienwappen von Peter Mogyla.

1997. Der 22. März. Tierwelt der Ukraine.

□ **136.** Darstellung des Luchses (Felis lynx) auf dem Baumzweig.

□ **137.** Braunbär (Ursus arctos) auf der Bergwiese.

1997. Der 19. April. Architektonische Denkmäler der Ukraine. Tempel.

□ **138.** Pokrowskaja Verteidigungskirche Anno 1476 im Dorf Sutkiwzy (jetzt Region Chmelnyzkyj).

□ **139.** Kreuzerhöhungskathedrale 1689-1709 im Stil des ukrainischen Barocks und vierrangiger Glockenturm 1786 in Poltawa.

□ **140.** Barockensemble der Kathedrale des Heiligen Jura 1748-1762 in Lwow.

1997. Der 6. Mai. Gemeinsame Thematik der Postausgaben gemäß dem Programm "Post-Europa-97": Geschichten und Legenden. Geschichte der Ukraine. Legende Kiewer Fürsten Kij, Stschek, Choriw und ihre Schwester Lybid (Ende des VI. Anfang des VII. Jh.).

□ **Block 7.** Fragment des Textes der "Russischen Chronik" und ihrer Illustration — an Felder des Blocks. In der Mitte des Blocks — Darstellung auf der Kartusche der drei Fürsten und ihrer Schwester, abgesondert mit Perforation wie zwei Briefmarken.

□ **141.** Kartusche mit Darstellung der Fürsten Kij und Stschek.

□ **142.** Kartusche mit Darstellung des Fürsten Choriw und der Fürstenschwester Lybid.

1997. Der 17. Mai. IV. Nationale philatelistische Ausstellung "Schewtschenkos Land" (17.-31.05.1997) in Tscherkassy.

□ **143.** T.G.Schewtschenko-Denkmal auf seinem Grab in Kanew. Philatelistische Lupe und Darstellung der ukrainischen Briefmarken Nr. 113, 80, 27, 42, 54, 39. Gebäude des Tscherkassaer Gebietslandeskundemuseums, in welchem diese Ausstellung stattgefunden ist.

1997. Der 21. Juni. Der 100. Geburtstag des ukrainischen Wissenschaftlers und Erfinders, eines der Pionieren der Entwicklung der Raketentechnik und der Theorie der Raumflüge A.I.Schargej (J.V.Kondratjuk).

□ **144.** Portrait von J.V.Kondratjuk (A.I.Schargej) auf Grund des Fotos der Ende der 1930-er Jahren. Mit Weltraumabgrund am Hintergrund — Darstellung der Erde, des Mondes und der Flugbahn des Raumschiffes rund um den natürlichen Trabanten unseres Planeten — eine der Versionen der "Flugbahn von Kondratjuk", Auffassung von welcher durch A.Schargej erst 1919 in seinem Manuskript formuliert wurde.

1997. Der 28. Juni. Verfassung der Ukraine. Zum ersten Jahrestag der Annahme (28.06.1996).

□ **145.** Karte der Ukraine mit dem Kleinen Staatswappen der Ukraine in ihrem oberen Teil mit dem aufgeschlagenen Buch als Symbol der Verfassung der Ukraine und mit dem Band der Farben der Staatsflagge der Ukraine am Hintergrund. Unten links — das Gebäude des Obersten Sowjets der Ukraine mit der Staatsfahne der Ukraine darüber.

1997. Der 5. Juli. Volksfeste und Gebräuche. Ivana-Kupala-Fest.

□ **146.** Mädel und Bursche in den altslawischen Trachten neben der mythischen Farnblume in der Iwana-Kipala-Nacht.

1997. Der 12. Juli. Geschichte der Ukraine. Berühmte Frauen der Ukraine.

□ **147.** Kiewer Großfürstin Olga (christlicher Name Elena).

□ **148.** Roksolana (Hurrem, Haseki) — Ehefrau des türkischen Sultans Suleiman des I. (des Herrlichen) — Ukrainerin nach ihrer Herkunft, wirklicher Name — Nastja Lissowskaja.

1997. Der 16. August. 100. Jahrestag der Ankunft der ersten ukrainischen Ansiedler in Argentina.

□ **149.** T.G.Schewtschenko-Denkmal in Buenos Aires mit den verbundenen miteinander Bänder der Farben der Nationalfahnen Argentinas und der Ukraine.

1997. Der 20. August. Auszeichnungen der Ukraine (zum 6. Jahrestag der Erklärung der Unabhängigkeit der Ukraine).

□ **150.** Abzeichen der Auszeichnung des Präsidenten der Ukraine — Medaille "Für den tadellosen Dienst" des I. Grades.



- **151.** Abzeichen der Auszeichnung des Präsidenten der Ukraine — Medaille "Für den Militärdienst der Ukraine".
- **152.** Abzeichen der Auszeichnung des Präsidenten der Ukraine — Orden "Für den Mut" des I. Grades — Kreuz auf dem Halsband.
- **153.** Abzeichen der Auszeichnung des Präsidenten der Ukraine — "Bogdan-Chmelnizkij-Orden". Abzeichen des Bogdan-Chmelnizkij-Ordens des I. Grades auf dem Halsband.
- **154.** Abzeichen der Auszeichnung des Präsidenten der Ukraine — Orden "Für die Verdienste". Abzeichen des Ordens "Für die Verdienste" des I. Grades auf dem Halsband.
- **Block 8.** Abzeichen der Auszeichnung des Präsidenten der Ukraine — "Orden des Fürsten Jaroslaw den Weisen". Abzeichen des Ordens des Fürsten Jaroslaw den Weisen des I. Grades, Stern des Ordens, Schulterband mit der Schleife, Fragment der Ordenskette.
- **155.** Abzeichen des Ordens des Fürsten Jaroslaw den Weisen des I. Grades auf der Ordenskette.
- **156.** Stern des Ordens des Jaroslaw den Weisen und Fragment der Ordenskette. 1997. Der 13. September. Hetmans der Ukraine.
- **157.** Dmytro Wyschnewzkyj (Bajda) — Begründer des Kosakenstaates Sporiskja Sitsch. Erste hölzerne Kosakenfestung (um 1552) auf der Insel Kleine Chortiza auf dem Dneper und Kosakenboote (Möwen) am Vordergrund. (Im zentralen Boot — Dmytro Wyschewezkyj). Rechter Teil der Abbildung — Darstellung der Hinrichtung des von Türken gefangenen Hetmans in Zarengrad (jetzt — Istanbul).
- **158.** Pylyp Stepanowycz Orlyk — Hetman im Exil, Autor der ersten Verfassung der Ukraine (1710) und der politischen Traktaten, Schriftsteller und Dichter. rechter Teil der Abbildung — Panorama der Stadt Stockholm, linker Teil — Diskussion von P.Orlyk mit den Beamten in der Stadt Saloniki (Stockholm und Saloniki sind die Städte, in welchen P.Orlyk lebte im Exil nach der Schlacht um Poltawa 1709). 1997. Der 23. September. Der 125. Geburtstag der weltbekannten ukrainischen Sängerin — der Meisterin des Vokals im Stil Belcanto S.A.Kruschelnyzka.
- **159.** Profildarstellung von S.A.Kruschelnyzka. 1997. Der 30. Oktober. Flugzeugbau in der Ukraine.
- **160.** Flugzeug AN-74 TK 200.
- **161.** Flugzeug AN-38-100. 1997. Der 6. Dezember. Das gemeinsame amerikanisch-ukrainische Weltraumexperiment "Columbia" (19.11. — 5.12.1997). Ukrainischer Forscherkosmonaut L.K.Kadenjuk.
- **162.** Staatsgahnen der Ukraine und der USA mit dem Start des amerikanischen Weltraumschiffes "Space-Shuttle" mit Trägerraketen am Hintergrund.  
**Kupon** der Briefmarke 162. Emblem des gemeinsamen Weltraumexperiments und unter ihm die Aufschrift: "Forscherkosmonaut der Ukraine K.Kadenjuk XI-XII.1997". 1997. Der 6. Dezember. Schiffbau in der Ukraine.

- **163.** Torpedobootzerstörer "Sawetnyj" — eines der ersten Schiffe, gebaut am Tschernomorskij Schiffbauwerk (gegründet 1897 in der Stadt Nikolajew). Vom Stapel 1903 laufengelassen.
- **164.** Wissenschaftliches Forschungsschiff "Akademiker Sergej Koroljow", gebaut am Tschernomorskij Schiffbauwerk 1970. 1997. Der 20. Dezember. Frohe Weihnachten!
- **165.** Ikone Christi-Geburt (XVIII Jh.) aus einem Dorf des Perejaslaw-Chmelnizker Bezirkes Kiewer Gebiets. Jetzt — im Nationalen Kunstmuseum der Ukraine. 1997. Der 20. Dezember. Volkskunst der Ukraine.
- **166.** Volksmalerei — "Der Hahn" — Papier, Tempera. Autor — V-Tesyk (Dorf Petrykiwka Dnepropetrowsker Gebietes).
- **167.** Glasperlenstickerei — Keptar (Pelzweste der Bewohner von Karpaten und des Vorkarpatengebiets). Autor — G.Lissij (Dorf Ostriza, Region Tschernowzy).
- **168.** Holzschnitzerei — dekorative Schale. Autor — S.Korpanjuk (Dorf Jaworiv, Region Iwano-Frankowsk).
- **169.** Tonmodellieren — "Hammel" — eine der Arten der zoomorphen Rittengefäße, herstellt in Form der hohlen Skulptur des Hammels und verwendet für Bewahrung und Einschenken der starken Getränke und des Weins. Autor — V.Omeljanenko (Dorf Opischnja, Region Poltawa).
- **Kleinbogen Nr.1.** Besteht aus 8 (2x4) Briefmarken Nr. 170, 173, 172, 171, 170, 173, 172, 171; an den Felder — Ornamente, stilisierte Darstellungen und Aufschriften.
- **170.** Darstellung der Briefmarke Nr. 166, aber Felder innerhalb des Ramens nicht gefärbt.
- **171.** Darstellung der Briefmarke Nr. 167, aber Felder innerhalb des Ramens nicht gefärbt.
- **172.** Darstellung der Briefmarke Nr. 168, aber Felder innerhalb des Ramens nicht gefärbt.
- **173.** Darstellung der Briefmarke Nr. 169, aber Felder innerhalb des Ramens nicht gefärbt. 1997. Der 20. Dezember. Der 125. Geburtstag des ukrainischen Malers, Architekten und Graphikers V.G.Kritschewskyj.
- **174.** Portrait von V.G.Kritschewskyj auf Grund des Fotos des Anfangs der 1920-er Jahren, dargestellt im Stil der Büchergraphik der zweiten Hälfte 1920-er Jahren. 1997. Der 27. Dezember. Der 275. Geburtstag des ukrainischen Philosophen, Dichters; Musikers, Pädagogen G.S.Skoworoda.
- **175.** Portrait von G.S.Skoworoda nach seiner Skulpturdarstellung. 1997. Der 30. Dezember. Tierwelt der Ukraine.
- **Kleinbogen Nr. 2.** Besteht aus 6 (3x2) Briefmarken Nr. 176, 179, 177, 180, 178, 181.
- **176.** Feldlerche (Alauda arvensis).
- **177.** Schwarzstorch (Ciconia nigra Linnaeus).



- 178. Siebenschläfer (*Eliomys quercinus* Linnaeus)
- 179. Secadler (*Haliaeetus albicilla* Linnaeus)
- 180. Langohriger Igel (*Erinaceus auritus* Gmelin)
- 181. Wildeber (*Sus scrofa*)  
1997. Der 30. Dezember. Alte Wappen der Länder der Ukraine.
- 182. Wappen der Transkarpaten — 4 blaue und 3 gelbe waagerechte Streifen im linken Teil des heraldischen Schildes und der stehende auf hinteren Pfoten Bär — im rechten Teil.

\* \* \*

## CATALOGUE DES TIMBRES-POSTE D'ETAT DE L'UKRAINE DES ANNÉES 1996—1997. (Timbres, émis en feuillets et blocs).

Le 24 août 1996. La Journée de l'Indépendance. Cinquième anniversaire de l'indépendance de l'Ukraine.

- 116. Petites armoiries d'Etat de l'Ukraine et le chiffre romain cinq (V) fait d'un ruban aux couleurs du Drapeau national.

Le 31 août 1996. Le premier appareil cosmique ukrainien "Sytych-I". Pour le premier anniversaire de son fonctionnement dans le cosmos.

- 117. Image du premier spoutnik artificiel national de la Terre "Sytych-I".

Le 31 août 1996. Construction de locomotives en Ukraine (production de l'association de production "Louganskteplovoz").

- 118. Première locomotive (de la série "OA") de l'usine de construction de locomotives Hartman de Lougansk, fondée en 1896.
- 119. Locomotive diesel moderne (2TЭ-116) de l'association de production "Louganskteplovoz".

Le 14 septembre 1996. Construction d'avions en Ukraine. O.K.Antonov constructeur en chef, et les avions de sa construction.

- 120. Portrait de O.K.Antonov, célèbre constructeur d'avions (d'après les photos des années 1966-1967).
- 121. Image de l'avion "AN-2" sur le terrain d'aviation.

Texte sur le **coupon** du timbre 121: "AN-2", avion de transport polyvalent-fondateur de la grande famille des AN, construit en 1947. Le AN-2 est un des avions de plus grande série et de plus longue durée dans le monde".

- 122. Image de l'avion AN-124 "Rouslan" en vol.

Texte sur le **coupon** du timbre 122: "AN-124 "Rouslan", avion de transport pour grandes charges, représentant de la nouvelle génération d'avions à fuselage large, construit en 1982. Sur cet avion ont été établis beaucoup de records du monde de capacité de charge utile.

- 123. Image de l'avion AN-225 "Mriia" (Rêve) sur les dalles en béton de l'aérodrome.

Texte sur le **coupon** du timbre 123: "AN-225 "Mriia"-avion de transport à large fuselage pour supercharges, construit en 1988. Destiné à effectuer le transport dans tous points du globe de charges de grandes dimensions et longueurs, qui sont disposées à l'intérieur du fuselage et sur la suspension extérieure".

Le 16 novembre 1996. Le 125<sup>e</sup> anniversaire de I.M.Poddoubny, sportif ukrainien éminent, "champion des champions" en lutte gréco-romaine parmi les professionnels.

- 124. Portrait en buste de I.M.Poddoubny (d'après les photos des années 1905 et 1906) avec le ruban de champion du monde de 1905.

Le 23 novembre 1996. Première expédition antarctique ukrainienne (le 20 novembre 1995-mars 1997).

- 125. Vue générale de la station antarctique ukrainienne "Académicien Vernadsky" avec le Drapeau national de l'Ukraine arboré sur le mât de pavillon sur fond de paysage antarctique (d'après des photos).

Le 23 novembre 1996. Le règne végétal de l'Ukraine. Le Livre rouge de la nature de l'Ukraine.

- 126. Fleur de l'edelweiss (*Leontopodium alpinum* Cass.).

- 127. Fleur du narcisse à feuilles étroites (*Narcissus angustifolius* Gurt.).

Le 7 décembre 1996. Le cinquantenaire de l'UNESCO-de l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture.

- 128. Emblème de l'UNESCO, dates mémorables et images symboliques.

Le 21 décembre 1996. Compositeurs ukrainiens éminents. Le centenaire de V.S.Kossenko, compositeur, pianiste, pédagogue.

- 129. Portrait de V.S.Kossenko d'après une photo.

Le 25 décembre 1996. Monuments d'architecture de l'Ukraine. Temples.

- 130. La cathédrale Sainte-Sophie à Kiev sur fond de nature printanière.

Texte sur le **coupon** du timbre 130: "Les fondements de la cathédrale Sainte-Sophie de Kiev avaient été posés entre 1017 et 1019 et sa construction fut achevée vers 1032 sous le règne de Yaroslav le Sage. Le poids de la cathédrale atteint près de 20000 tonnes. Cet édifice grandiose est unique parmi les cathédrales de l'Europe appartenant au XI-ième siècle. La cathédrale n'a pas son égal d'après les dimensions, la perfection des formes architecturales, le pittoresque de ses mosaïques et le nombre de fresques".

- 131. L'église Illyinska a Soubbotiv (région de Tcherkassy) sur fond de paysage d'été.

Texte sur le **coupon** du timbre 131: "L'église Illyinska avait été érigée en 1653 au village Soubbotiv non loin de Tchiguirine dans le patrimoine du hetman Bogdan Khmelnytsky. Cette église est un échantillon du style architectural, nommé "baroque cosaque". Elle est devenue le tombeau du grand hetman".

- 132. L'église Saint-Youra en bois à Drogobytch sur un fond d'arbres au feuillage jaune et pourpre de l'automne.

Texte sur le **coupon** du timbre 132: "La date exacte de la construction de l'église Saint-Youra est inconnue, mais encore en 1656 elle avait été transférée du



village Nadiiv a Drogobytch et assemblée à nouveau. Aucune des églises en bois de l'Ukraine ne possède un tel jeu pittoresque des volumes".

□ 133. La cathédrale de la Trinité à Novomoskovsk. Vue d'hiver.

Texte sur le coupon du timbre 133: "La cathédrale de la Trinité avait été érigée en 1773-1778 à Novosélitsia (aujourd'hui Novomoskovsk). Cette cathédrale est le sommet de l'architecture en bois ukrainienne. La hauteur de la cathédrale, créée par Yakim Pogribny, maître du peuple, une erreur s'est induite dans le texte du coupon, il faut lire: Pogribniak/, est de 37 mètres".

Le 31 décembre 1996. Le cinquantenaire de l'UNICEF, du Fonds des Nations unies pour l'enfance.

□ 134. L'emblème de l'UNICEF sur le fond d'un arc-en-ciel à sept couleurs.

Le 31 décembre 1996. Le quatrième centenaire de l'anniversaire de P.S.Mohyla, métropolite de Kiev et de Galicie, homme politique, homme d'église et d'instruction éminent de l'Ukraine.

□ 135. Portrait de P.S.Mohyla sur le fond de la cathédrale de l'Assomption de la Laure Kyivo-Pétcherska et du bâtiment du Collège Kyivo-Mohylansky (d'après les gravures du XVII-ième siècle). Le blason patrimonial de Pétro Mohyla.

Le 22 mars 1997. Le règne animal de l'Ukraine.

□ 136. Image du lynx (*Felis lynx*) sur la branche d'un arbre.

□ 137. Ours brun (*Ursus arctos*) dans une vallée.

Le 19 avril 1997. Monuments d'architecture de l'Ukraine. Temples

□ 138. Eglise fortifiée de l'Intercession de 1476 au village Soutkivtsi (aujourd'hui région de Khmelnytsky).

□ 139. Cathédrale de l'Exaltation-de-la-Croix de 1689-1709 dans le style du baroque ukrainien et le campanile à quatre galeries de 1786 à Poltava.

□ 140. Ensemble baroque de la cathédrale Saint-Youra de 1748-1762 à Lviv.

Le 6 mai 1997. Thèmes communs des émissions postales du programme "Post Europ"-97: Histoires et légendes. Histoire de l'Ukraine. Les princes légendaires de Kyiv Kii, Chtchek, Khoriv et leur soeur Lybid (fin du Vie - début du Vile siècles).

□ Bloc 7. Fragment du texte des "Chroniques russes" et des illustrations qui s'y rapportent - sur les marges des blocs. Au centre du bloc sont représentés sur cartouche les trois princes et leur soeur, qu'une perforation présente comme deux timbres.

□ 141. Le cartouche avec l'image des princes Kii et Chtchek.

□ 142. Le cartouche avec l'image du prince Khoriv et de la soeur des princes Lybid.

Le 17 mai 1997. IV e Exposition nationale de philatélie "La contrée de Chevtchenko" (Le 17-31.05.1997) à Tcherkassy.

□ 143. Monument à T.G.Chevtchenko sur sa tombe à Kaniv. Loupe philatélique et représentation des timbres-poste ukrainiens NoNo 113, 80, 27, 42, 54, 39. Bâtiment du musée régional de Tcherkassy, où l'exposition avait eu lieu.

Le 21 juin 1997. Le centenaire de l'anniversaire de A.I.Charguei (Y.V.Kondratiouk), savant-inventeur, l'un des pionniers de l'élaboration des engins et fusées et de la théorie des vols cosmiques

□ 144. Portrait de Y.V.Kondratiouk (A.I.Charguei) d'après une photo de la fin des années 30. Sur le fond de l'abîme cosmique sont représentées la Terre, la Lune et la ligne du vol du vaisseau cosmique autour du satellite naturel de notre planète, l'une des variantes de "la ligne de Kondratiouk", dont l'idéologie avait été formulée par A.Charguei dans son manuscrit encore en 1919.

Le 28 juin 1997. La Constitution de l'Ukraine. Pour le premier anniversaire de son adoption (le 28.06.1996).

□ 145. La carte de l'Ukraine avec les Petites armoiries d'Etat de l'Ukraine dans sa partie supérieure sur le fond d'un livre ouvert, symbolisant la Constitution de l'Ukraine avec un ruban aux couleurs du Drapeau national de l'Ukraine. En bas, à gauche - l'édifice du Soviet Suprême de l'Ukraine avec le Drapeau national de l'Ukraine flottant au-dessus de lui.

Le 5 juillet 1997. Fêtes et rites populaires. La fête de Ivan Koupala.

□ 146. Une jeune fille et un jeune homme en vêtements d'anciens slaves auprès de la fleur mythique de la fougère dans la nuit de Ivan Koupala.

Le 12 juillet 1997. Histoire de l'Ukraine. Les femmes illustres de l'Ukraine.

□ 147. La Grande princesse Olga de Kyiv (son prénom chrétien était Hélène).

□ 148. Roksolana (Hourrem, Hasseki) - femme du sultan turc Souleïman 1er (le Bel) - Ukrainienne d'origine dont le véritable nom était Nastia Lissovska.

Le 16 août 1997. Le centenaire de l'arrivée des premiers colonies ukrainiens en Argentine.

□ 149. Monument à T.G.Chevtchenko à Buenos-Aires sur le fond des rubans, liés entre eux, aux couleurs des drapeaux d'Etat de l'Argentine et de l'Ukraine.

Le 20 août 1997. Les décorations de l'Ukraine. (Pour le 6-ième anniversaire de la proclamation de l'indépendance de l'Ukraine).

□ 150. Décoration, attribuée par le Président de l'Ukraine, la médaille "Pour service irréprochable" du 1er degré.

□ 151. Décoration, attribuée par le Président de l'Ukraine, la médaille "Pour le service militaire au nom de l'Ukraine".

□ 152. Décoration, attribuée par le Président de l'Ukraine, l'ordre "Pour le courage". L'ordre "Pour le courage" du 1er degré est une croix sur ruban, porté au cou.

□ 153. Décoration, attribuée par le Président de l'Ukraine "L'ordre Bogdan Khmelnytsky". L'ordre Bogdan Khmelnytsky du 1er degré est sur un ruban, porté au cou.

□ 154. Décoration, attribuée par le Président de l'Ukraine, l'ordre "Pour mérites". L'ordre "Pour mérites" du 1er degré est sur un ruban, porté au cou.

□ Bloc 8. Décoration, attribuée par le Président de l'Ukraine, "L'ordre du prince Yaroslav le Sage". Les signes de l'ordre du prince Yaroslav le Sage du 1er degré sont l'étoile de l'ordre, le ruban avec un noeud, porté sur l'épaule, le fragment de la chaîne de l'ordre.

□ 155. L'ordre du prince Yaroslav le Sage du 1er degré sur chaîne de l'ordre.

□ 156. Etoile de l'ordre du prince Yaroslav le Sage et un fragment de la chaîne de l'ordre.

Le 13 septembre 1997. Les hetmans de l'Ukraine.



- **157.** Дмитро Вичневський (Баїда) - fondateur de la Sietch de Zaporozhje. Première forteresse cosaque en bois (près de 1552) sur l'île Mala Khortitsa sur le Dniepr et les barques cosaques (les mouettes) devant elle. (Dans la barque centrale - Дмитро Вичневський). La partie droite de l'image, c'est la représentation de l'exécution à Tsargrad (aujourd'hui Stamboul) du hetman, capturé par les Turcs.
- **158.** Pylyp Stépanovitch Orlyk - hetman en exil, auteur de la première Constitution de l'Ukraine (1710) et de traités politiques, écrivain et poète. La partie droite du dessin représente le pano-rama de Stockholm, la partie gauche - l'entretien de P.Orlyk avec des fonctionnaires de Salonique (Stockholm et Salonique sont les villes, où avait vécu P.Orlyk, s'étant trouvé en exil après la bataille de Poltava en 1709).
- Le 23 septembre 1997. Le 125e anniversaire de S.A.Krouchelnitskaia, cantatrice ukrainienne de renommée mondiale, maître du style vocal du bel canto.
- **159.** Portrait de profil de S.A.Krouchelnitska.
- Le 30 octobre 1997. Construction d'avions en Ukraine.
- **160.** L'avion AN-74 TK 200.
- **161.** L'avion AN-38-100.
- Le 6 décembre 1997. L'expérience cosmique commun américano-ukrainien "Columbia" (le 19.11 - le 5.12.1997). Le cosmonaute-expérimentateur ukrainien L.K.Kadéniouk.
- **162.** Les drapeaux nationaux de l'Ukraine et des U.S.A. sur le fond du lancement du vaisseau cosmique américain "Space-Chattle" avec fusées porte-vaisseau.
- Coupon** du timbre 162. Emblème de l'expérience cosmique commun et l'inscription au-dessous d'elle: "L.Kadéniouk, cosmonaute-expérimentateur de l'Ukraine XI-XII 1997".
- Le 6 décembre 1997. La construction navale en Ukraine.
- **163.** Contre-torpilleur "Zavietny", l'un des premiers navires, construits sur le chantier de constructions navales Tchernomorsky (fondé en 1897 à Mykolaiv). Son lancement avait été effectué en 1903.
- **164.** Le bateau d'exploration scientifique "Académicien Serguéi Koroliov", dont la construction fut achevée en 1970 sur le chantier de constructions navales Tchernomorsky.
- Le 20 décembre 1997. Joyeux Noël!
- **165.** L'icône "Noël" (du XVIIIe siècle) d'un des villages du district Périyaslav-Khmelnitsky de la région de Kyiv. A l'heure actuelle elle se trouve au Musée d'art national de l'Ukraine.
- Le 20 décembre 1997. L'art populaire de l'Ukraine.
- **166.** La peinture populaire - "Le Coq" - en papier, peinture en détrempe. Auteur - V.Tézik (village Pétrikivka de la région de Dniepropétrovsk).
- **167.** Broderie en perles de verre d'un keptar (gilet fourré des habitants des Carpates et de la Précarpatie). Auteur - G.Lissii (village Ostritsia de la région de Tchernivtsy).

- **168.** Sculpture sur bois - plat décoratif. Auteur - S.Korpaniuk (village Yavoriv de la région de Ivano-Frankivsk).
- **169.** Modelage de glaise - "Le Bélier", l'un des genres de réci-pients rituels zoomorphes, exécutés sous forme de sculpture creuse de bélier et destinés à contenir et à verser les spiritueux et le vin. Auteur - V.Omélianenko (village Opychnia de la région de Poltava).
- **Petit feuillet No 1.** Il est composé de 8 (2x4) timbres: NoNo 170, 173, 172, 171, 170, 173, 172, 171; sur les marges - des ornements, des images stylisées et des inscriptions.
- **170.** Le dessin du timbre No 166, mais les marges en dehors de son cadre ne sont pas colorées.
- **171.** Le dessin du timbre No 167, mais les marges en dehors de son cadre ne sont pas colorées.
- **172.** Le dessin du timbre No 168, mais les marges en dehors de son cadre ne sont pas colorées.
- **173.** Le dessin du timbre No 169, mais les marges en dehors de son cadre ne sont pas colorées.
- Le 20 décembre 1997. Le 125-ième anniversaire de V.G.Kritchevsky, peintre, architecte et dessinateur ukrainien.
- **174.** Portrait de V.G.Kritchevsky d'après les photos du début des années vingt, présenté dans le style de l'art graphique de livre de la deuxième moitié des années vingt de notre siècle.
- Le 27 décembre 1997. 275-ième anniversaire de G.S.Skovoroda, philosophe, poète, musicien, pédagogue ukrainien.
- **175.** Portrait de G.S.Skovoroda d'après sa sculpture.
- Le 30 décembre 1997. Le règne animal de l'Ukraine.
- **Petit feuillet No 2.** Il est composé de 6 (3x2) timbres NoNo 176, 179, 177, 180, 178, 181.
- **176.** Alouette des champs (*Alauda arvensis*).
- **177.** Cigogne noire (*Ciconia nigra* Linnaeus).
- **178.** Lérot des jardins (*Eliomys quercinus* Linnaeus).
- **179.** Haliastur à queue blanche (*Haliaeetus albicilla* Linnaeus).
- **180.** Hérisson (*Erinaceus auritus* Gmelin).
- **181.** Sanglier (*Sus scrofa*).
- Le 30 décembre 1997. Les anciennes armoiries des terres de l'Ukraine.
- **182.** Les armoiries de la Subcarpatie - 4 bandes horizontales bleues et 3 jaunes dans la partie gauche de l'écusson héraldique, et dans la partie droite - l'ours, droit sur ses pattes de derrière.



## ЗМІСТ

1. Вступне слово.....	3
2. Список скорочень, що вживаються в каталозі .....	4
3. Каталог державних поштових марок України.....	6
3.1. Марки, випущені 1996—1997 рр. в аркушах і блоках .....	6
3.2. Доповнення та уточнення інформації про деякі марки, поданої в Каталогі поштових марок України 1918—1996 рр. ....	73
3.3. Перелік офіційних конвертів «Перший день» (КПД) і відповідних спеціальних штемпелів (ШПД), що їх уживали з нагоди введення в обіг марок і блоків, вміщених у Каталогі поштових марок України.....	74
3.4. Перелік марок і блоків 1992—1997 рр., що з нагоди їх введення в обіг уживались як конверти «Перший день» інші конверти Української пошти та як штемпелі «Перший день» — спеціальні пам'ятні поштові штемпелі .....	76
3.5. Марки, надруковані на повністках, виданих поштою України 1996—1997 рр. ....	78
3.5.1. Марки, оригінальні за малюнком .....	78
3.5.2. Загальновживані (стандартні) марки третього випуску... ..	83
4. Каталог повністок з оригінальною за малюнком маркою 1996—1997 рр. ....	86
4.1. Художні конверти з оригінальною за малюнком маркою ..	86
4.2. Художня одностороння листівка з оригінальною за малюнком маркою .....	97
5. Каталог маркованих конвертів та систематизований список-характеристика маркованих листівок .....	98
5.1. Репродукції малюнків маркованих конвертів 1992—1997 рр. ....	98
5.2. Систематизований список-характеристика маркованих конвертів 1996—1997 рр. ....	115
5.3. Додаткова інформація до репродукцій малюнків маркованих конвертів .....	124
5.4. Систематизований список-характеристика маркованих листівок .....	125
5.5. Пояснення до таблиць .....	126
6. Штемпелі «Перший день» 1996—1997 рр. ....	127
7. Офіційні конверти «Перший день» 1996—1997 рр. ....	129
8. Спеціальні пам'ятні поштові штемпелі, що уживались у 1992—1997 рр. як штемпелі «Перший день» .....	134
9. Художні конверти (марковані й немарковані), що були видані поштою України не як конверти «Перший день», але уживались у 1992—1997 рр. як КПД .....	137
10. Філателістичні сувеніри, видані українською поштою .....	145
11. Художники — автори марок, блоків і малих аркушів .....	152

12. Художники й фотографи — автори малюнків українських художніх маркованих конвертів .....	152
12.1. Художники .....	152
12.2. Фотографи .....	153
13. Місце друкування українських поштових марок і блоків ....	154
14. Ціни на поштові марки України згідно з офіційними документами УОПЗ «Укрпошта» .....	154
15. Тематичний покажчик .....	155
16. Післямова .....	158
17. Короткий опис поштових марок, блоків і малих аркушів російською мовою .....	159
англійською мовою .....	164
німецькою мовою .....	170
французькою мовою .....	176

Цей каталог є продовженням і доповненням Каталогів поштових марок України, виданого Українським об'єднанням поштового зв'язку «Укрпошта» 1997 р., і містить детальні відомості про поштові марки, що надруковані як в аркушах і блоках, так і на повністках (маркованих конвертах і листівках). Його складовими є каталоги повністок з оригінальною маркою та маркованих конвертів, а також систематизований список-характеристика маркованих листівок. Окремі розділи присвячені конвертам і штемпелям «Першого дня», іншим конвертам і штемпелям, що вживались як КПД і ШПД; філателістичним сувенірам Української пошти. На декількох сторінках і у двох таблицях сконцентровані доповнення до першого видання офіційного Каталогу українських марок. У довідковій частині подано тематичний покажчик, відомості про художників-авторів малюнків марок і конвертів та місце друкування українських марок і блоків. Короткі описи марок подані російською, англійською, німецькою та французькою мовами.

\* \* \*

This catalogue is continuation and addition to the Catalogue of the postage stamps of Ukraine issued by the Ukrainian Association of Postal Communication "Ukrposhta" 1997 and include detailed information about postage stamps which are printed both in sheets and blocks and on stationary (marked envelopes and postcards).

The catalogue includes the stationary with an original stamp and marked envelopes catalogue and also a systemized list-characteristics of the marked postcards. Separate sections are devoted to envelopes and postmarks "The first day", other envelopes and postmarks used as FDC and first day cancellations; philatelic souvenirs of Ukrainian Post. Additions to the first official Catalogue of the Ukrainian stamps are concentrated on some pages and in two tables. Thematic index, information about artists-authors of Stamps and envelopes, the place of the Ukrainian stamps and blocks printing are given in reference part of the catalogue. Short descriptions of stamps are given in Russian, English, German and French.

Підписано до друку 26.11.98. Формат 60×84<sup>1</sup>/<sub>16</sub>. Гарнітура літературна.

Папір крейд. Друк офсетний. Умовн. друк. арк. 10,7.

Умовн. фарб.-відб. 43,74. Зам. 0218300. Тираж 10 000.

Комп'ютерний набір, верстку, кольороподілення та монтаж  
виготовлено на ВПЦ «Літопис-XX».





Українське державне  
підприємство  
поштового зв'язку  
«Укрпошта»



Державне підприємство  
«Марка України»

